Jaarrekening 2023

Vught

Boekwerk 1 Jaarverslag

Inhoudsopgave

Boekwerk 1 Jaarverslag....1

Aanbieding....7

1.1 Inleiding en leeswijzer....7

1.2 Beleidsontwikkelingen....9

Wonen....9

Leven....9

Meedoen....10

Besturen....10

1.3 Financiële beschouwingen....11

1.3.1 Rekeningresultaat....11

1.3.2 Financiële positie....12

1.4 Rijksinfra....15

1.5 Oekraïne....18

1.6 Energie en klimaat....20

Programmaverantwoording....23

Wonen....25

2.1.1 Beheer overige gebouwen en gronden....25

2.1.2 Verkeer en vervoer....26

2.1.3 Rijksinfra....26

2.1.4 Openbaar groen en (openlucht) recreatie....27

2.1.5 Riolering....28

2.1.6 Afval....28

2.1.7 Energie en klimaat....29

2.1.8 Begraafplaatsen en crematoria....29

2.1.9 Ruimtelijke ordening....30

2.1.10 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)....30

2.1.11 Wonen en bouwen....31

Leven 41
2.2.1 Economie 41
2.2.2 Recreatie en toerisme 42
2.2.3 Onderwijshuisvesting 43
2.2.4 Onderwijs 43
2.2.5 Sportbeleid en activering 44
2.2.6 Sportaccommodaties 45
2.2.7 Cultuur 45
2.2.8 Musea 45
2.2.9 Cultureel erfgoed 46
2.2.10 Media 46
Meedoen 51
2.3.1 Algemene welzijnsvoorziening 51
2.3.2 Inburgering 52
2.3.3 Jongerenwerk en toezicht kinderopvang 53
2.3.4 WMO en Jeugdzorg 54
2.3.5 Armoedebeleid en schuldhulpverlening 54
2.3.6 Inkomensregelingen, re-integratie en Wsw 55
2.3.7 Gezondheidsbeleid 56
2.3.8 Loketvoorzieningen sociaal domein 57
Besturen 63
2.4.1 Bestuur en burgerparticipatie 63
2.4.2 Burgerzaken 64
2.4.3 Crisisbeheersing en brandweer 64
2.4.4 Openbare orde en veiligheid 64
Overhead 69
2.5.1 Overhead 69
2.5.2 Kostenplaatsen 71

Algemene dekkingsmiddelen 73
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds 74
Lokale heffingen 74
Treasury 75
Vennootschapsbelasting (VpB) 76
Overige baten en lasten 76
Paragrafen 77
3.1 Algemeen 77
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 79
3.2.1 Beleidsuitgangspunten weerstandscapaciteit en risico's 80
3.2.2 Risico-inventarisatie 80
3.2.3 Weerstandsvermogen 84
3.2.4 Kengetallen 86
3.3 Financiering 93
3.3.1 EMU-saldo (EMU = Economisch en Monetaire Unie) 93
3.3.2 Financiering en de wet Fido 93
3.4 Lokale heffingen 97
3.4.1 Opbrengsten 97
3.4.2 Beleid t.a.v. lokale heffingen 97
3.4.3 Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen 98
3.4.4 De lokale lastendruk 101
3.4.5 Kwijtscheldingsbeleid 101
3.5 Onderhoud kapitaalgoederen 103
3.5.1 Beheer en onderhoud openbare ruimte 103
3.5.2 Onderhoud gebouwen 111
Primair, speciaal en voortgezet onderwijs 111
Gemeentelijke gebouwen 112
Sociaal-culturele gebouwen en sportaccommodaties 113
Overige gebouwen 115

3.6 Bedrijfsvoering....117
3.6.1 Algemeen....117
3.6.2 Planning & Control....117
3.6.3 Informatisering & Automatisering....118
3.6.4 Personeel & Organisatie....119
3.6.5 Onderzoeken rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid....120
3.6.6 Interne controle....124
3.7 Openbaarheidsparagraaf....125
3.8 Grondexploitatie....127
3.8.1 Beleidskaders en doelstellingen grondbeleid....127
3.8.2 Activiteiten....127
3.8.3 Resultaatverwachting....129
3.8.4 Risico's en reserves....129
3.9 Verplichte beleidsindicatoren....131
3.10 Verbonden partijen....133
Stadsgewest 's-Hertogenbosch....134
Veiligheidsregio Brabant-Noord....135
Werkvoorzieningschap de Dommel (WSD)....136
GGD Hart voor Brabant....137
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)....138
Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)....139
Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)....140
Stichting Bureau Inkoop en aanbesteding Zuid-Oost Brabant (Bizob)....141
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)....142
Stichting Agrifood Capital....143
Vereniging van Eigenaars Prins Hendrik....143
Afkortingenlijst....145

Aanbieding

1.1 Inleiding en leeswijzer

Inleiding

In dit jaarverslag geven wij een overzicht van de gemeentelijke werkzaamheden, resultaten en bestedingen van het afgelopen jaar. Het is een enerverend jaar geweest waarin verder is gewerkt aan de uitvoering van het bestuursakkoord, de opvang van ontheemden uit Oekraïne meerjarig is vormgegeven, de taskforce N65 advies uitbracht, besluitvorming over sociaal cultureel centrum De Speeldoos plaatsvond en diverse gebiedsontwikkelingen hun beslag kregen.
Het grootste deel van de activiteiten en projecten uit het coalitieakkoord, die voor 2023 waren begroot, is afgerond. In paragraaf 1.2. en bij de programma's doen we uitgebreider verslag van de voortgang van de eerder gemaakte afspraken in de programmabegroting.

Macro-economische ontwikkelingen op het gebied van inflatie en loonkosten, overdracht van taken vanuit het Rijk naar lokale overheden en een verhitte arbeidsmarkt speelden wederom een rol in de uitvoering van onze publieke taken. Dit zijn factoren geweest die onze bedrijfsvoering hebben beïnvloed en veel inzet en flexibiliteit van bestuur en organisatie hebben gevraagd.

Door de oorlog in Oekraïne ontstond een vluchtelingencrisis en aansluitend een energiecrisis. Voor Oekraïne geven we wederom in een aparte paragraaf inzicht in de verrichte inspanningen en geldstromen. Het overschot is gestort in een aparte bestemmingsreserve Migratie en opvang. Ook op het gebied van energie en klimaat zijn veel acties gestart, welke in een aparte paragraaf zijn toegelicht.

Onze financiële situatie is, mede door de compensatie vanuit het Rijk, solide. Bij de tussentijdse rapportages en de circulaires uit het gemeentefonds is reeds een verwacht overschot van ruim € 1 miljoen gemeld. Het uiteindelijke resultaat bedraagt ruim € 1,9 miljoen. Deze positieve bijstelling van het rekeningsaldo wordt, naast de uitkeringen gemeentefonds, veroorzaakt door de energietoeslag, de onderschrijding op het personeelsbudget door vacaturevoordelen, lagere rentelasten door achterblijvende investeringen en het niet benodigde frictiebudget voor de herindeling. Daartegenover staan grote nadelen op de Jeugdzorg.

In paragraaf 1.3 en bij de programma's is een nadere toelichting opgenomen.

Vught heeft ook in 2023 weer bewezen een gemeente van kwaliteit te zijn. Onze basisvoorzieningen zijn op orde. Onze burgers laten volop zien dat ze er voor elkaar zijn. Samen blijven we verder bouwen aan onze mooie gemeente Vught.

Burgemeester en wethouders van Vught

de secretaris	de burgemeester
W.F.F. Keijzers	R.J. van de Mortel

Leeswijzer

De jaarstukken volgen de opbouw en indeling van de Programmabegroting 2023 en zijn opgesteld onder het regime van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), waarbij rekening is gehouden met de uitgebrachte notities BBV.
De jaarstukken bestaan uit twee delen:

- het jaarverslag, met de programmaverantwoording en de paragrafen;
- de jaarrekening, met de balans met toelichting, het overzicht van baten en lasten en door BBV voorgeschreven bijlagen.

Het jaarverslag opent met de aanbieding en leeswijzer waarna we op hoofdlijnen ingaan op de behaalde resultaten in 2023. Deze zijn zowel beleidsmatig als financieel aangevuld met de kerngegevens (hoofdstuk 1).

De volledige programmatoelichtingen zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hierin geven wij antwoord op de vragen: wat hebben we bereikt, wat hebben we daarvoor gedaan en wat heeft dat gekost. Bij de kosten is per taakveld een toelichting gegeven op de financiële afwijkingen.

In hoofdstuk 3 zijn de verschillende paragrafen opgenomen die vanuit de verslagleggingsregels zijn voorgeschreven. Deze paragrafen vormen een dwarsdoorsnede van de programma's.

Hoofdstuk 4, balans met toelichting, geeft inzicht in de financiële positie van de gemeente.
In hoofdstuk 5 is de rekening van baten en lasten met toelichting opgenomen.

Het raadsvoorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2023, met daarin het voorstel tot bestemming van het jaarrekeningresultaat, leggen wij afzonderlijk aan de gemeenteraad voor.

1.2 Beleidsontwikkelingen

Wonen

Begrote activiteiten	Realisatie
Uitvoeren conclusies van het locatieonderzoek tijdelijk wonen.	In de periode 2023-2025 worden 50 à 100 tijdelijke woningen gerealiseerd. Hiervoor zijn, verspreid over de kernen, vijf locaties in onderzoek. Hiernaast werken we met de woningcorporaties Woonveste en Charlotte van Beuningen aan een overeenkomst.
Verder uitvoeren van het woningbouwprogramma.	De ambitie van gemeente Vught is om in de periode 2020-2030 ca. 2.000 woningen op te leveren. In 2023 zijn 172 woningen opgeleverd. Dat maakt dat vanaf 2020 in totaal 661 woningen zijn opgeleverd. Bij de vaststelling van de visie 'Wonen in het buitengebied' heeft het college aan de raad toegezegd om de uitleggebieden verder uit te werken in een uitwerkingskader en aan de slag te gaan met het volgtijdelijk oppakken van deze uitleggebieden. In juli 2023 heeft het college een uitwerkingskader vastgesteld een besloten om vier uitleggebieden als eerste nader te onderzoeken op haalbaarheid. Voor het Kloostergoed Theresia en Martinilaan e.o. zijn anterieure overeenkomsten gesloten. Voor het Enexisterrein is een intentieovereenkomst gesloten.
Opstellen bomenkansenkaart.	De bomenkansenkaart is opgesteld en de eerste bomen zijn geplant.
Verduurzamen gemeentelijke gebouwen.	Er is gestart met de analyse, begeleiding en aanbestedingsfase voor de verduurzaming van twee gemeentelijke gebouwen: Milieustraat / Kringloopwinkel en Jeugd- en Jongerencentrum Elzenburg.
Toekomstbestendige ontwikkeling van het buitengebied.	Het project Buitengebied is in volle gang en zorgt voor een integrale aanpak van de uitdagingen in het buitengebied.
Uitvoering geven aan de Mobiliteitsvisie, inclusief aandacht voor verkeersveiligheid.	Het kruispunt Dokter Hillenlaan - Boxtelseweg is aangepast en voor diverse locaties wordt onderzocht of de verkeersveiligheid of doorstroming verbeterd kan worden. De actualisatie van het parkeerbeleid is voorbereid en wordt in 2024 afgerond.
Opstellen omgevingsvisie.	De Omgevingsvisie is vastgesteld en wordt toegepast in onze ruimtelijke ontwikkelingen.
Opstellen uitvoeringsplan Nota Energie en Klimaat.	In 2023 is het uitvoeringsplan voor 2024 vastgesteld en de activiteiten rondom de opwek van zonne- en windenergie, warmte en energiebesparing worden uitgevoerd.

Leven

Begrote activiteiten	Realisatie
Opstellen van nieuw speel-, beweeg- en sportbeleid.	Dit is opgesteld en aangenomen in de raad van 21 december 2023.
Opstellen van een integraal subsidie- en accommodatiebeleid.	Dit is niet gerealiseerd. De raad is hierover een mededeling gedaan in de raad van 9 november.
Implementeren uitvoeringsprogramma Economie en Recreatie & Toerisme.	De acties uit dit programma zijn uitgevoerd en daardoor weten ondernemers de gemeente steeds beter te vinden. Zichtbare acties zijn de opening van de Klooster rondwandeling rondom het

	Kloosterhotel ZIN, de Van Gogh wandelroute in Helvoirt en het opzetten van een structureel overleg met de ondernemerscollectieven.
Vormen van Kindcentrum De Lichtstraat.	Het voorlopig ontwerp is in concept gereed, inclusief een optimalisatie van ruimtebeslag en een globale stichtingskostenopzet.
Oplossen ruimtegebrek van Het Kwartier.	Voor de definitieve huisvesting heeft de raad op 25 mei 2023 een nieuwe opdracht verstrekt. Dit betreft het nader uitwerken van drie varianten om eind 2024 te kunnen besluiten. Voor de tijdelijke huisvesting is eind 2023 is de omgevingsaanvraag ingediend

Meedoen

Begrote activiteiten	Realisatie
Actualisatie basispakket GGD.	Na instemming van de raden heeft het AB van de GGD het basispakket gewijzigd.
Ontwikkelen campagnes gezonde levensstijl.	Onderdeel van het gezondheidsbeleid is ook het inzetten op de campagnes die samen met de GGD zijn ontwikkeld.
Opstellen van een preventief jeugdbeleid.	De visie preventief Jeugdbeleid is aangenomen in de raad van 21 december 2023.
Uitvoeren aan de lokale sociale agenda en de lokale inclusieagenda.	Hier wordt uitvoering aan gegeven in diverse projecten, werkgroepen en met verschillende stakeholders.
Herijken armoedebeleid.	Deze is aangenomen in de raad van 21 december 2023.
Uitvoeren Lokaal Educatieve agenda.	Samen met de scholen wordt uitvoering gegeven aan de projecten van de LEA.

Besturen

Begrote activiteiten	Realisatie
Evalueren participatiebeleid.	Er is een uitgebreide evaluatie gedaan onder ondernemers, inwoners, organisaties en de gemeenteraad. Dit is de basis van waaruit nieuw beleid is ontwikkeld.
Tegengaan criminaliteit buitengebied.	Boa's zijn ingezet voor meer toezicht in het buitengebied. Daarnaast is een accountmanager buitengebied gestart. Deze staat in goede verbinding met de ondernemers en inwoners in het buitengebied en vervult een signalerende en ondersteunende rol ten aanzien van weerbaarheidsvraagstukken.
Opschalen capaciteit BOA.	Sinds 1 januari 2023 is 7 fte aan medewerkers in dienst en is 0,5 fte ingezet via payroll op de piekmomenten.
Verbeteren financiële positie.	De financiële positie heeft zich verbeterd. Dit zien we mede terug in de ontwikkeling van de financiële kengetallen, met name de solvabiliteit en schuldpositie. De exploitatieresultaten zijn hier een belangrijke oorzaak van.

1.3 Financiële beschouwingen

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de financiële resultaten en de consequenties voor onze financiële positie eind 2023.

1.3.1 Rekeningresultaat

Het jaar 2023 is afgesloten met een batig resultaat op de activiteiten binnen de algemene dienst van € 1,950 miljoen. Begroot was een batig resultaat van € 1,045 miljoen.

Resultaat programma's algemene dienst

Volgens de oorspronkelijke begroting bedroeg het verwachte resultaat € 424.000 voordelig. Hij is primitief bijgesteld met een amendement van - €136.000 (voor de BOA's). Daarna met - € 16.000 (subsidie voor de lokale omroep), € 84.000 (Burap I), € 689.000 (Burap II). Het begrote resultaat bedroeg daardoor € 1.045.000. Het jaarresultaat van € 1.950.000 geeft dus een additioneel voordeel van € 905.000.

De verschillen en ook het resultaat vragen om enige toelichting. Het voordeel in deze jaarrekening kent als belangrijkste oorzaken:
Op de energietoeslag is een bedrag van € 370.000 overgebleven. Door de hogere rente is een lagere storting van € 205.000 in de pensioenvoorziening voor politieke ambtsdragers nodig geweest. Op het nog beschikbare budget voor de frictiekosten van de herindeling resteert € 208.000. De uitgaven op het personeelsbudget zijn € 848.000 lager dan begroot. Ook de rentelasten zijn substantieel lager als gevolg van achterblijvende investeringen, namelijk € 223.000. Op de Jeugdzorg is een overschrijding van € 1,.641 miljoen gerealiseerd.

Afwijkingen ten opzichte van de begroting inclusief wijzigingen

Hieronder geven we per programma een samenvattend overzicht op de belangrijkste afwijkingen.

Afwijkingen t.o.v. begroting inclusief wijzigingen	Programma	*Nadeel*	*Voordeel*
Onderhoud en reconstructies wegen	Wonen		98
Openbare verlichting	Wonen		90
Klimaatadaptief groenbeheer	Wonen	107	
Riolering	Wonen		330
Afval	Wonen	163	
Warmtetransitie	Wonen	158	
Ruimte-voor-ruimtetitels	Wonen	375	
Bestemmingsplannen	Wonen		103
Leges omgevingsvergunningen	Wonen		77
Beleid en onderhoud sportaccommodaties	Leven		66
Accommodaties voor kunst en cultuur	Leven		81
Cultureel erfgoed	Leven		44
Wmo specialistische hulp	Meedoen	265	
Wmo beschermd wonen	Meedoen		171
Jeugdzorg	Meedoen	1.641	
Energietoeslag	Meedoen		370
Opvang ontheemden Oekraïne (particulier en gemeente)	Meedoen		154
Openbare gezondheidszorg (GGD)	Meedoen		76
Lichte jeugdzorg	Meedoen		168
Overige	Meedoen		45

Pensioenvoorziening politieke ambtsdragers	Besturen		205
Burgemeester en wethouders	Besturen		78
Frictiekosten herindeling	Besturen		208
ICT	Overhead	195	
Exploitatie gemeentekantoor	Overhead	77	
Personeel	Kostenplaatsen		848
Treasury	Alg. dekking		223
Belastingen	Alg. dekking	144	
Algemene uitkering	Alg. dekking		56
Afschrijvingen	Alg. dekking		446
Overige			93
Totaal		**3.125**	**4.030**
Saldo			**905**

Een uitgebreide analyse van de afwijkingen tussen het begrote en gerealiseerde saldo is in hoofdstuk 2 bij ieder programma opgenomen.

Resultaat grondexploitatie

Van de gerealiseerde opbrengsten is € 402.059 als tussentijdse winstneming verantwoord.

Grondexploitatie *x € 1.000*	Begroting	Realisatie
Winstneming Den Hoek	670	402
Te betalen / verrekenen vennootschapsbelasting	-210	-179
Saldo	460	223

1.3.2 Financiële positie

De kengetallen stellen de gemeenteraad in staat om streefwaarden te bepalen voor de sturing op de financiële positie via de meerjarenbegroting. De waarden in hun onderlinge samenhang bepalen hoe risicovol het financieel beleid is dat gevoerd wordt.

Met de kengetallen wordt de raad in staat gesteld het beleid te sturen en monitoren ten aanzien van:

- de reservepositie;
- de schuldpositie;
- de wendbaarheid
- de resterende belastingcapaciteit;
- het risicobeleid.

Deze aandachtsgebieden vormen, met de reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting en de planning & controlcyclus, de pijlers voor de beheersing van onze financiële positie.

De raad heeft geen eigen gemeentelijke normen bepaald. Wel is in het coalitieakkoord richting gegeven aan de gewenste ontwikkeling van de kengetallen solvabiliteit en schuldpositie. We zien dat de kengetallen zich negatief ontwikkelen en vervolgens stabiliseren. De cijfers zijn positiever dan begroot, hetgeen komt door achterblijvende uitgaven (zowel exploitatie als investeringen). Een deel zal daarvan komend jaar worden uitgegeven.

Kengetallen financiële positie

Kengetallen	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kengetal schuldpositie	75%	63%	66%	88%	86%	88%
Kengetal solvabiliteitsratio	39%	43%	38%	33%	35%	35%
Kengetal grondexploitatie	6%	3%	-1%	0%	0%	1%
Structurele exploitatieruimte	-0,5%	11,2%	2,5%	-4,0%	4,2%	-0,5%
Kengetal belastingcapaciteit	122,0%	123,0%	104,6%	107,7%	109,1%	109,1%

Reservepositie

De ontwikkeling van de reservepositie ziet er als volgt uit:

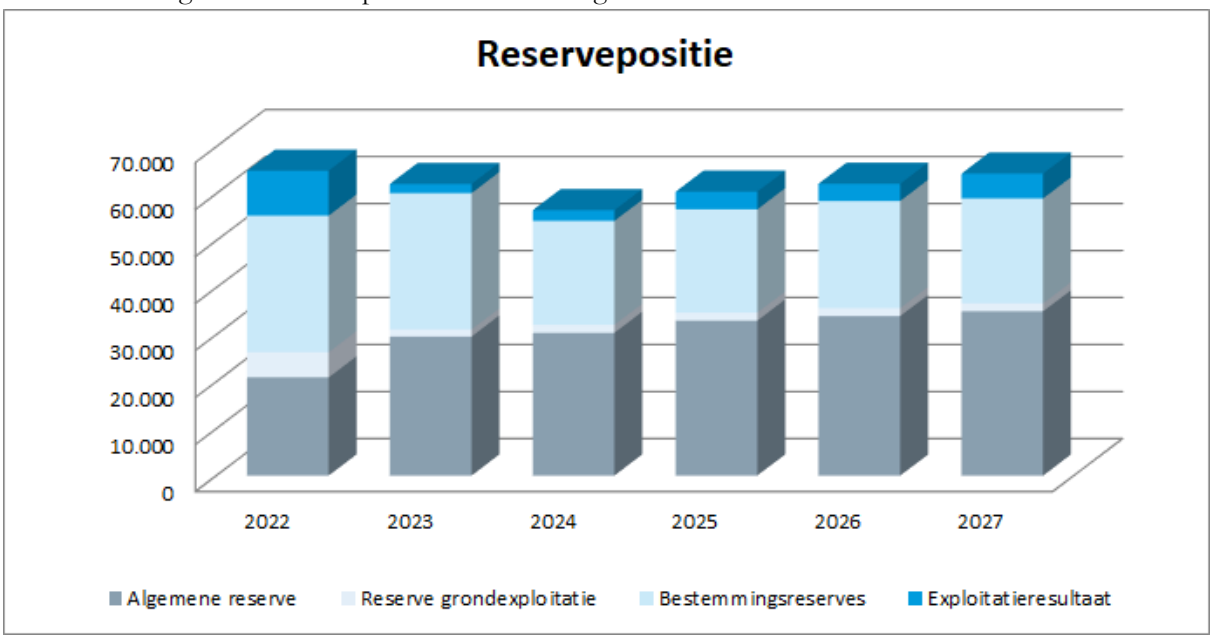

Eigen vermogen *x €1.000*	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve	20.881	29.588	30.383	32.974	33.939	34.939
Reserve grondexploitatie	5.382	1.514	1.710	1.710	1.710	1.710
Bestemmingsreserves	29.039	28.997	22.089	21.958	22.793	22.335
Exploitatieresultaat	9.563	1.950	2.281	3.752	3.640	5.266
Totaal	64.865	62.049	56.463	60.394	62.082	64.249

Over 2023 is de totale reservepositie gedaald van € 64,86 miljoen naar € 62.05 miljoen. Deze daling is voor € 6,7 miljoen veroorzaakt door de bijdrage aan PHS. De bijdrage aan PHS wordt in de exploitatie gedekt vanuit de bestemmingsreserve Rijksinfra. Door de hoogte van € 6,7 miljoen heeft dat direct gevolgen voor de omvang van ons Eigen Vermogen per balansdatum.
Daartegenover staat het positieve rekeningresultaat 2023. De in de jaarschijven gemelde cijfers zijn cumulatief.

Weerstandsvermogen / algemene reserve

De algemene reserve dient in eerste instantie als weerstandsvermogen voor het opvangen van calamiteiten en incidentele tegenvallers. Met behulp van de risico-inventarisatie is een berekening gemaakt van de minimaal noodzakelijke omvang van de algemene reserve in relatie tot de activiteiten binnen de algemene dienst. Eind 2023 bedraagt de omvang van deze risico's € 10,56 miljoen. Om deze risico's af te dekken is € 29,58 miljoen beschikbaar in de algemene reserve per 31-12-2023.

Reservepositie grondexploitatie

De resultaten uit de grondexploitatie worden verrekend met de reserve grondexploitatie. Conform raadsbesluit is een bedrag van € 4 miljoen afgeroomd en overgeheveld naar de bestemmingsreserve Huisvestingsplan Onderwijs en opvang. Na verrekening van het resultaat over 2023 bedraagt de reserve € 1,51 miljoen.

De reserve dient als weerstandsvermogen voor het opvangen van onverwachte risico's. Tegelijk met de bijstelling van het uitvoeringsprogramma grondexploitatie is een risico-inventarisatie gemaakt. De reserve is ruim toereikend om de risico's binnen onze huidige grondexploitatie op te vangen.

1.4 Rijksinfra

Hierbij geven we de stand van zaken en belangrijkste resultaten van het programma Rijksinfra. Dit programma omvat de projecten Reconstructie N65, PHS Vught en De Vughtse Regeling.

N65

Na de vernietiging op 21 december 2022 van de bestemmingsplannen N65 Vught en Haaren is de uitspraak geanalyseerd en is de gemeenteraad geïnformeerd. Tevens is gemeld dat een Taskforce onder leiding van de gemeente Vught is ingesteld met de opdracht om de haalbaarheid van een vervolg op de plannen van de reconstructie N65 te onderzoeken en de stuurgroep hierover te adviseren. Na intensief onderzoek concludeert de Taskforce dat het VKA+ een goede basis blijft voor een vervolg en hebben alle partners zich aan dat uitgangspunt geconformeerd. Bij de advisering zijn ook de overig aangedragen oplossingsrichtingen betrokken en geen van allen bleek voldoende haalbaar te zijn. Op 28 november 2023 heeft het college besloten de gemeenteraad voor te stellen het VKA+ als uitgangspunt te nemen voor een vervolg van de reconstructie N65 en samen met de partners korte termijn maatregelen te nemen die gericht zijn op het verbeteren van de leefbaarheid.

PHS

Zowel de conditioneringswerkzaamheden als de klimaat adaptieve werkzaamheden zijn in 2023 gestart en de uitvoering loopt door in 2024. De uitvoering van de klimaat adaptieve maatregelen bij Groensche Hoeven is later gestart. De ontheffing van de Wet Natuurbescherming is door de Provincie later dan gepland afgegeven. De uitvoering zal wel binnen de planning van PHS Vught worden gerealiseerd.

De Raad van State heeft bepaald dat de rechtsgevolgen van het onderstation in het Tracébesluit in stand blijven, het Tracébesluit is met deze uitspraak onherroepelijk geworden. De Raad van State heeft echter wel aangegeven dat het beroep tegen het onderstation in het Tracébesluit van mei 2020 terecht is. Om deze reden heeft de Raad van State het Tracébesluit aangevuld met de voorwaarde dat het vermogen van de installaties in het onderstation onder 10 mega volt ampère moet blijven.

De uitvoering van het tijdelijke spoor was in 2023 in voorbereiding. De aanbesteding voor de verdiepte ligging is gestart in 2023 en zal in 2024 worden afgerond.

De Vughtse Regeling

Als gevolg van de vernietiging van het bestemmingsplan N65 heeft de raad op 6 april 2023 besloten dat de betreffende woningen in Vught en Helvoirt geen deel meer uitmaken van het toepassingsgebied.

Daarnaast heeft de raad besloten dat De Vughtse Regeling wordt verlengd tot 1 januari 2028, om ook tijdens de uitvoering van het PHS project een vangnet te bieden aan bewoners die ‘vastzitten' in de woning. In 2023 zijn geen woningen aangekocht binnen de regeling.

Projectkosten

In 2023 is de jaarlijkse dotatie (€ 780.000) vanuit de exploitatie aan de bestemmingsreserve toegevoegd. Daarnaast is € 58.000 toegevoegd in verband met de bestemmingsplanprocedure 't Kasteeltje. De bijdrage uit de bestemmingsreserve in de kosten van 2023 (€ 6,.957 miljoen), is via de exploitatie verwerkt.

In onderstaand overzicht is ook de bijdrage VKA+ Helvoirt opgenomen. Deze is geen onderdeel van de Bestemmingsreserve Rijksinfra, hiervoor is een separate bestemmingsreserve overgedragen bij de herindeling van de gemeente Haaren.

Activering	Raming begroting 2024	Realisatie t/m 2022	Realisatie 2023	Realisatie Totaal
PHS (onderdoorgang Wolfskamerweg)	5.535.485	0	0	0
N65 (kruisende wegen VKA+)	7.498.826	7.498.826	0	7.498.826
Rijksinfra	1.500.000	15.586	0	15.586
Totaal activering	14.534.311	7.514.412	0	7.514.412

Projectkosten tlv reserve Rijksinfra	Raming begroting 2024	Realisatie t/m 2022	Realisatie 2023	Realisatie Totaal
PHS (verdiepte ligging)	15.291.166	706.504	6.328.617	7.035.121
N65	14.257.490	14.194.667	34.149	14.228.816
De Vughtse regeling	577.045	171.545	1.500	173.045
Programmaorganisatie Rijksinfra	4.831.685	3.419.930	311.751	3.731.682
Financiering	6.276.788	696.887	281.587	978.474
Kapitaallasten v.a. 2024 VKA +	899.883	0	0	0
Risicoreserveringen	3.212.390	0	0	0
Totaal exploitatielasten tlv reserve	45.346.447	19.189.533	6.957.605	26.147.138

Projectkosten ten laste van exploitatie	Raming begroting 2024	Realisatie t/m 2022	Realisatie 2023	Realisatie Totaal
Kosten lijnorganisatie	1.525.133	1.221.196	61.280	1.282.476
Totaal tlv reguliere exploitatie	1.525.133	1.221.196	61.280	1.282.476
Totaal uitgaven Rijksinfra	**61.405.891**	**27.925.141**	**7.018.884**	**34.944.026**

Dekking Rijksinfra	Raming begroting 2024	Realisatie t/m 2022	Realisatie 2023	Realisatie Totaal
Reserve tbv Rijksinfra 1-1	4.849.000	4.849.000	0	4.849.000
ISV subsidie	881.712	881.712	0	881.712
Bijdrage reserve grondexploitatie	7.945.000	7.945.000	0	7.945.000
Bijdrage algemene reserve	6.711.000	6.711.000	0	6.711.000
Bijdrage reserve SHP	4.989.198	4.989.198	0	4.989.198
Fonds bovenwijkse voorzieningen	1.200.000	1.200.000	0	1.200.000
Winst verkoop vastgoed	7.378.591	6.550.385	0	6.550.385
Jaarlijkse dotatie tlv exploitatie	10.276.000	4.036.000	838.000	4.816.000
Aanvulling vanuit de Algemene reserve	2.000.000	2.000.000	0	2.000.000
Totaal dekking Rijksinfra	46.230.501	39.162.295	838.000	39.942.295

Totaal exploitatielasten tlv reserve	**45.346.447**	**19.189.533**	**6.957.605**	**26.147.138**
Bijdrage turborotonde	37.500	37.500		37.500
Totaal dekking Rijksinfra tgv reserve	**46.230.501**	**39.162.295**	**838.000**	**39.942.295**
Totaal reserve Rijksinfra	**846.554**	**19.935.262**	**-6.119.605**	**13.757.657**

Activering N65 Helvoirt	Raming begroting 2024	Realisatie t/m 2022	Realisatie 2023	Realisatie Totaal
Bijdrage investering parallel en kruisende wegen VKA+ Helvoirt	5.556.000	5.556.000	0	5.556.000
Totaal activering	5.556.000	5.556.000	0	5.556.000

Projectscope

N65

Door de Taskforce is de haalbaarheid van een vervolg van de reconstructie N65 onderzocht en een advies uitgebracht. De bijbehorende kosten komen ten laste van het projectbudget N65.

PHS

Dit jaar is de 1e termijn van de bijdrage aan het project voldaan, de betaling van de 2e en laatste termijn volgt volgend jaar. Daarnaast is gestart met de uitvoering van conditionering en de klimaat adaptieve maatregelen. Doordat de ontheffing van de Wet Natuurbescherming later is afgegeven is ook de realisatie van Groensche Hoeven later gestart, een deel van de verwachte uitgaven verschuift hierdoor. De uitvoeringskosten van de conditionering gaan ten laste van het project PHS Vught en voorschotnota's zijn in rekening gebracht. Overige afwijkingen zijn niet te verwachten.

Dekking

De nog te realiseren dekking van de bestemmingsreserve bestaat grotendeels uit een jaarlijkse dotatie ten laste van de exploitatie. Daarnaast komt een deel van de dekking uit opbrengsten vastgoed.

Indexering

In de nieuwe bestuursovereenkomst PHS zijn afspraken over indexering vastgelegd.

1.5 Oekraïne

De opvang van vluchtelingen uit Oekraïne heeft duidelijke impact gehad op diverse onderdelen van de bedrijfsvoering. Denk hierbij aan Burgerzaken voor de basisregistratie, Wegwijs voor de verstrekking van zak- en leefgeld, zorg voor onderwijs en het vervoer er naartoe, inzet van GGD en de inrichting en exploitatie van meerdere zorglocaties. Daarnaast is een volledig projectteam ingericht ten behoeve van de gemeentelijke opvang.

De verantwoording van alle kosten is verspreid over de programma's en taakvelden. De kosten van publieke taken die door de opvang geïntensiveerd zijn, worden op de reguliere taakvelden verantwoord. Dit is conform de verslagleggingsvereisten uit BBV.

Sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne, hebben diverse inwoners hun huis opengesteld voor de opvang van Oekraïense ontheemden. Eind dit jaar verbleven 15 ontheemden bij gastgezinnen.

Eind 2023 zijn in totaal 228 gemeentelijke opvangplekken voor Oekraïners gerealiseerd, verspreid over vier locaties. Deze locaties zijn Landgoed Bleijendijk, Landgoed Huize Bergen, Zorgpark Voorburg en De Leuvert. Gedurende een deel van 2023 werden er ook Oekraïense ontheemden opgevangen bij RKI Bezinningscentrum Emmaus. De Oekraïners die hier verbleven, zijn ondergebracht in andere gemeentelijke opvanglocaties. Sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne, hebben diverse inwoners hun huis opengesteld voor de opvang van Oekraïense ontheemden. Eind dit jaar verbleven 15 Oekraïners bij gastgezinnen.

Oekraïners mochten rekenen op een snelle toewijzing van BSN nummers. Als de ontheemde nog geen inkomen uit arbeid had, ontving de ontheemde leefgeld.

Naast het realiseren van opvangplekken, is er ook voor gezorgd dat publieke voorzieningen toegankelijk waren. Dit betrof bijvoorbeeld de GGD, huisartsen- en tandartsenzorg. Voor (preventieve) zorg en ondersteuning ten aanzien van psychische of psychosociale problemen was professionele inzet beschikbaar.

Ook het onderwijs en de huisvesting is geregeld. Voor volwassenen was er taalonderwijs beschikbaar, voor de jongste kinderen was voor- en vroeg schoolse educatie beschikbaar. Daarnaast zijn binnen het primair onderwijs taalklassen ingericht. Het uitgangspunt voor middelbare scholieren was dat zij gebruik maakten van de Internationale Schakelklas. In gevallen waarin dat niet passend was, leverden we zoveel mogelijk maatwerk.

De ontheemden zijn actief geholpen bij het vinden van een baan, verzorgden wij fietslessen om de mobiliteit te vergroten en werden -al dan niet in samenwerking met vrijwilligers- activiteiten aangeboden ter versterking van de onderlinge contacten, de zelfredzaamheid en veerkracht.

Ter overbrugging van de taalbarrière, maakten we gebruik van tolken.

Het totaalbeeld over de diverse taakvelden is in onderstaande tabel samengevat:

Oekraïne *x € 1.000*	
Opbrengsten	
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Emmaus	2.168
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Zorgpark Voorburg	1.564
Bekostigingsregeling opvang ontheemden De Leuvert	268
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Landgoed Bleijendijk	394
Afrekening bekostigingsregeling 2022	126
Vergoeding particuliere opvang leefgeld en wooncomponent	72
Leerlingenvervoer Oekraïne	39
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	22
Specifieke uitkering Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	34
Subtotaal opbrengsten	4.687
Kosten	
Exploitatie opvangplaatsen Emmaus	1.684
Exploitatie opvangplaatsen Zorgpark Voorburg	1.053
Exploitatie opvangplaatsen De Leuvert	119
Exploitatie opvangplaatsen Landgoed Bleijendijk	85
Leefgeld gemeentelijke opvang	45
Particuliere opvang leefgeld en wooncomponent	43
Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	34
Onderwijsachterstandenbeleid	6
Peuterspeelzalen	14
Leerlingenvervoer	26
Bijdrage GGD	6
Tolkkosten	7
Subtotaal kosten	3.121
Saldo	**1.566**

Hierin zien we een saldo van € 1,566 miljoen voordelig. Dit resultaat is in de bestemmingsreserve Opvang en migratie gestort, conform de vastgestelde nota Reserves en voorzieningen. Met deze bestemmingsreserve zetten we de ontvangen middelen blijvend in om de gemeentelijke taken ten aanzien van opvang en migratie in te vullen.
Als we de extra inzet van het ambtelijk apparaat (oa Wegwijs+ en Burgerzaken), welke al was begroot, hierop corrigeren is er een overschot van € 1,323 miljoen.
De bekostigingsregeling van het Rijk is gebaseerd op het aantal gerealiseerde plaatsen terwijl onze kosten gebaseerd zijn op de werkelijke bezetting. De gefixeerde vergoeding bedroeg tot 31 december € 3 per plaats per dag. Vanaf 2024 is de bekostiging bijgesteld tot € 61 per plaats per dag. Tot slot is de hele opvang van de vluchtelingenstroom grotendeels binnen de bestaande formatie uitgevoerd.

We continueren onze bijdrage in de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Om dit te kunnen doen worden aanvullende locaties toegevoegd. Voorgesteld wordt om de resterende middelen in te zetten voor de bekostiging hiervan.

1.6 Energie en klimaat

De raad heeft een raadsinformatiebrief ontvangen over de monitoring per concrete actie in het uitvoeringsplan 2023 van de Nota Energie en Klimaat. Hieronder zijn per thema uit de Nota Energie en Klimaat de grootste activiteiten en mijlpalen omschreven.

Beleid grootschalige opwek van energie

In mei is begonnen met de PlanMER (Planmilieueffectrapport) procedure. De zoekgebieden voor zonne- en windenergie die de raad in 2022 heeft vastgesteld, zijn hierbij objectief onderzocht naar kansen en belemmeringen op ecologische, ruimtelijke en milieukundige onderdelen. In december was het concept PlanMER af. Een belangrijk onderdeel van het programma grootschalige opwek zonne- en windenergie is het lokaal eigendom.
De raad heeft op 13 juli besloten om te streven naar 100 % lokaal eigendom bij grootschalige opwek van energie. Hierbij profiteert de gemeenschap zoveel als mogelijk. In de kaders is ook vastgelegd wat de rol van de gemeente daarin kan zijn. Bedrijven, maatschappelijk middenveld en gemeente zijn met elkaar in gesprek gegaan om een werkvorm op te zetten en dit te realiseren.

Regionale Energiestrategie (RES)

Gemeente Vught heeft in 2023 actief deelgenomen aan de RES regio Noordoost-Brabant. In Vught vertalen we de RES-opgave via het programma Grootschalige opwek zonne- en windenergie. Daarnaast deed de gemeente Vught ook mee aan projecten voor energiearmoede en kennisuitwisseling. Er werd gewerkt aan een uitvoeringsplatform om de opgave op onder andere warmtetransitie in sterker samenwerkingsverband te doen.

Warmtetransitie

In 2023 is gestart met het opstellen van twee uitvoeringsplannen. Dit wordt gedaan voor de pilotwijken Helvoirt en Loyola e.o. In Helvoirt heeft een burgerberaad plaatsgevonden (G1000). Daar is een burgerakkoord uit voortgekomen met ambities en doelstellingen waar de inwoners van Helvoirt achter staan en samen aan willen werken, al dan niet met hulp van de gemeente. De gemeente werkt aan het verduurzamen van gemeentelijke gebouwen en is gestart met de Milieustraat en Kringloop en Jeugd- en Jongerencentrum Elzenburg, met als streefniveau “nul op de meter”. Om inwoners en ondernemers te helpen met het verduurzamen van hun woning en bedrijf, heeft de gemeente een leningstelsel uitgewerkt met het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn). De raad heeft aan het einde van het jaar ingestemd met het aanbieden van een zakelijke stimuleringslening voor bedrijven en een stimuleringslening voor inwoners. De acties die we vanuit energiearmoede-gelden hebben opgezet lopen en inwoners worden geholpen met energiecoaches.

Klimaatadaptatie

Een van de concrete acties uit het uitvoeringsplan 2023 van de Nota Energie en Klimaat was het aanplanten van bomen op gemeentelijke en privaatrechtelijke grond., met een beschikbaar budget van € 75.000. Het project is eind 2023 afgerond. In het najaar van 2023 zijn 76 bomen aangeplant op gemeentelijke grond. Daarnaast zijn door middel van een bomenactie, die in samenwerking met stichting KANT is uitgevoerd, 948 bomen op particulier eigendom aangeplant.

Energie- en klimaatloket

Inwoners kunnen, sinds halverwege 2023 naast het digitale energieloket, ook terecht bij het fysieke energie- en klimaatloket aan het Moleneindplein voor vragen en ondersteuning met betrekking tot energiebesparing en het vergroenen van hun perceel. Bedrijven kunnen op dit moment terecht bij het

digitale zakelijk energieloket voor advies over energiebesparing, subsidies, leningen en leveranciers voor producten of diensten om hun bedrijfspand te verduurzamen.

Losse activiteiten

Voor burgerinitiatieven is structureel budget-basissubsidie beschikbaar gesteld voor organisatie ondersteuning en continuering van activiteiten voor energiebesparing en klimaatadaptatie. Er is actief gezocht naar externe financiering voor acties in het uitvoeringsplan 2023 van de Nota Energie en Klimaat, specifiek op de thema's warmtetransitie en grootschalige opwek van energie. We hebben in dat kader CDOKE gelden (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid) ontvangen van de Rijksoverheid. Daarnaast is de specifieke uitkering, Lokale Aanpak Isolatie bij het Rijk aangevraagd en gekregen voor bijna € 400.000.

Programmaverantwoording

Wonen

Omschrijving

Taakvelden

- Beheer overige gebouwen en gronden
- Verkeer en vervoer
- Rijksinfra
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie
- Riolering
- Afval
- Energie en klimaat
- Begraafplaatsen en crematoria
- Ruimtelijke ordening
- Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)
- Wonen en bouwen

Uitwerking

2.1.1 Beheer overige gebouwen en gronden

Wat wilden we bereiken?

- Optimaal beheren van het vastgoed en de (pacht)gronden.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Inventariseren van de behoefte aan maatschappelijk vastgoed.	Voor het inventariseren van ons vastgoed zijn alle gebouwen van de gemeente inclusief de gebruikers (en overeenkomsten) vastgelegd in ons vastgoedsysteem. Hiermee is inzicht in het ruimtegebrek verkregen.
Opstellen vastgoedbeleid.	Hier is een start mee gemaakt in het 4e kwartaal.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal hectare landbouwgrond, uitgegeven in reguliere pacht.	242	239	225	227
Aantal hectare landbouwgrond, uitgegeven in geliberaliseerde pacht.	77	80	94	92

2.1.2 Verkeer en vervoer

Wat wilden we bereiken?

- De verkeersveiligheid en leefbaarheid binnen onze gemeente blijven waarborgen.
- Goede wegen door effectief, doelmatig en milieuvriendelijk wegbeheer.
- Goede openbare verlichting, betrouwbaar met een laag energieverbruik.
- Een veilig gebruik van de civieltechnische kunstwerken.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Uitvoeren van de Mobiliteitsvisie Vught 2035.	Het kruispunt Boxtelseweg - Dokter Hillenlaan is aangepast en studies zijn gestart naar de onveilige situaties op de Laagstraat en Esscheweg.
Formuleren van parkeerbeleid.	Er is gestart met het actualiseren van het parkeerbeleid. Een extern bureau voert deze actualisatie uit.
Verminderen verkeersoverlast.	Een onderzoek naar alternatieve routes om de kernen Helvoirt en Cromvoirt te ontlasten is uitgevoerd. Het onderzoek heeft aangetoond dat de alternatieve routes niet haalbaar zijn. De resultaten zijn met de gemeenteraad gedeeld.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal nieuwe laadpalen.	17	15	30	43
Het aantal lichtmasten dat is omgebouwd c.q. vervangen door LED verlichting (% van het totale areaal).	34%	43%	47%	72%
Energieverbruik openbare verlichting (kWh x 1.000).	1.015	838	869*	796

** Jaarverbruik conform voorspelling energie beheersoftware*

2.1.3 Rijksinfra

Wat wilden we bereiken?

- Verbeteren van de leefbaarheid met het realiseren van de rijksinfraprojecten.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Uitvoeren project PHS.	De geplande conditioneringswerkzaamheden zijn uitgevoerd en de uitvoering van de klimaat adaptieve maatregelen is gestart.
Uitvoeren project N65.	Onderzoek en advies aan de Taskforce naar de haalbaarheid van een vervolg van de reconstructie N65.

Versterken economie, erfgoed en groen.	De relatie tussen NMKV en het station wordt in de openbare ruimte zichtbaar gemaakt door een kunstwerk. Door de raad is geld beschikbaar gesteld om te komen tot een keuze van een voorontwerp.
Faciliteren en ondersteunen werkzaamheden Rijksinfra.	Dit is uitgevoerd.

Hoe meten we dit?
Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd.

2.1.4 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat wilden we bereiken?

- Een schone, gezonde en groene leefomgeving waar het prettig verblijven is.
- Goed onderhouden groenvoorzieningen door effectief en doelmatig te werken.
- Voortzetting duurzaam onkruidbestrijding waarbij we het milieu zo min mogelijk belasten.
- Veilige speelplekken die passen bij de wensen van onze burgers.
- De openbare ruimte richten we in met meer aandacht voor biodiversiteit.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Opleveren onderzoek locaties voor aanplant.	Onderzoek van locaties is uitgevoerd en de locaties zijn vastgesteld door het college.
Vaststellen bomenkansenkaart.	Bomenkansenkaart is vastgesteld door het college.
Vaststellen richtlijnen groenere inrichting.	Kaders voor participatie zijn vastgelegd in de Groenvisie Vught 2023.
Actualiseren nota Biodiversiteit.	De startnotitie is opgenomen in de vastgestelde Groenvisie.
Realiseren project De Margriet.	Pachtboeren zijn bezig met specifieke vormen van teelt om de biodiversiteit en het water vasthoudend vermogen te verbeteren. Het Louis Bolk instituut heeft een extra meting gedaan naar de effecten hiervan op de bodemkwaliteit.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal meldingen op openbaar groen.	1.085	350	1.000	1.164
Aantal meldingen op speelmogelijkheden.	36	60	20	38

2.1.5 Riolering

Wat wilden we bereiken?

Beschermen van de volksgezondheid en het milieu door een juist functionerend rioleringsstelsel in samenhang met het systeem van grond- en oppervlaktewater. De hieruit afgeleide doelstellingen zijn:

- Doelmatig inzamelen en transporteren van stedelijk afval- en hemelwater;
- Voorkomen van water- en grondwateroverlast;
- Het klimaat adaptief inrichten van de leefomgeving.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Uitvoeren integrale projecten.	Zie de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen voor een nadere toelichting op de voortgang van de projecten.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal vierkante meters afgekoppeld oppervlak. *	4.800	3.500	8.000	5.700
Aantal klachten wateroverlast.	45	40	60	118

** Er zijn minder aanvragen geweest voor afkoppelen. We kunnen dit alleen stimuleren en niet verplichten*

2.1.6 Afval

Wat wilden we bereiken?

Het doel is om de hoeveelheid restafval te verminderen, maar niet ten koste van de kwaliteit van de herbruikbare grondstoffen. Er moet een juiste balans worden gevonden tussen kosten, service en milieurendement. Het principe "de vervuiler betaalt" blijft hierbij gelden.

Wat hebben we er voor gedaan?

Voor dit taakveld zijn geen activiteiten benoemd

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Kilogram restafval per inwoner per jaar.	97,8	91,0	75,0	96,4

2.1.7 Energie en klimaat

Wat wilden we bereiken?

- We leggen onze ambities vast op het gebied van energie, klimaat en groen.
- We geven als gemeente het goede voorbeeld op het gebied van energie, klimaat en groen.
- We stimuleren inwoners en ondernemers tot het uitvoeren van klimaatmaatregelen.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Verduurzamen gemeentelijke gebouwen.	Er is gestart met de analyse, begeleiding en aanbestedingsfase voor twee gemeentelijke gebouwen: Milieustraat / kringloopwinkel en Jeugd- en Jongerencentrum Elzenburg.
Uitwerken uitvoeringsplannen geselecteerde pilotwijken.	Er is begonnen met het opstellen van de uitvoeringsplannen voor Loyola e.o. en Helvoirt.
Deelnemen in Regionale Energie Strategie (RES).	De PlanMer over grootschalige opwek van zonne- en windenergie en het programma(beleid) is de vertaling van de RES opgave in Vught. De gemeente neemt actief deel aan de overleggen in de RES regio Noordoost-Brabant.
Uitbreiden laadinfrastructuur.	Er zijn 43 laadpalen geplaatst.
Opstellen zon- en windbeleid.	Er is gestart met het PlanMER. Hiermee wordt onderzocht wat de potentie en haalbaarheid van de zoekgebieden voor zonne- en windenergie is, om grootschalig energie op te wekken. Dit vormt de technische basis voor het programma Grootschalige opwek zon- en windenergie.
Opstellen uitvoeringsplan Nota Energie en Klimaat Vught 2024.	Het uitvoeringsplan voor het jaar 2024 is opgesteld en vastgesteld om te werken aan de doelstellingen van de Nota Energie en Klimaat.

Hoe meten we dit?

Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd.

2.1.8 Begraafplaatsen en crematoria

Wat wilden we bereiken?

- Een kwalitatief goede begraafplaats met voldoende capaciteit en keuzevrijheid, waarin er ruimte is voor begravingen en bijzettingen van urnen.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Inventariseren grafrechten.	De inventarisatie van de graven is afgerond. Aan de hand daarvan is gestart met de uitvoering van het onderhoud.

Hoe meten we dit?

Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd

2.1.9 Ruimtelijke ordening

Wat wilden we bereiken?

- Een gezond en leefbaar buitengebied.
- Een goed woon-en leefklimaat voor onze inwoners.
- Actuele bestemmingsplannen en beleidskaders ter voorbereiding op de komst van de Omgevingswet.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Opstellen en vaststellen omgevingsvisie.	De Omgevingsvisie is door de raad vastgesteld.
Opstellen uniform VAB-beleid.	Het VAB-beleid is opgesteld.
Uitvoeren project Buitengebied.	Opgaven en ambities in het buitengebied brengen we actief in kaart. We onderzoeken samen met de stakeholders naar kansen op het gebied van bijvoorbeeld landbouwtransitie, energietransitie, natuur- en landschapsontwikkeling en toerisme.
Vaststellen actualiseringsplannen.	De raad heeft het bestemmingsplan 'Vught Noord 2022' vastgesteld. Het bestemmingsplan 'Kom Helvoirt' is als ontwerp ter inzage gelegd en de raad heeft de raad het 'Paraplu-bestemmingsplan Archeologie' vastgesteld.
Opstellen integrale gebiedsvisie PI.	In samenwerking met de gebiedspartijen is invulling gegeven aan het uitvoeringsprogramma, behorend bij de integrale gebiedsvisie 'voormalig kamp Vught en omgeving'.

Hoe meten we dit?

Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd.

2.1.10 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Wat wilden we bereiken?

De grondexploitatie is in haar doelstelling ondersteunend aan de taakvelden "wonen en bouwen" en "ruimtelijke ordening". En hiermee ook aan de doelstellingen uit onder andere de woonvisie, omgevingsvisie, omgevingsplannen en het bestuursakkoord.

De focus ligt op het fysiek mogelijk maken van de maatschappelijk gewenste (ruimtelijke) ontwikkelingen. Ook de bewaking van de financiële positie van (de grondexploitatie van) de gemeente Vught is een belangrijk onderdeel, waarbij ook aandacht is voor een verdere verbetering.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Uitvoeren grondexploitatie.	De grondexploitaties zijn geactualiseerd met de vaststelling in de raad van het Uitvoeringsprogramma grondexploitatie.

Hoe meten we dit?

Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd.

2.1.11 Wonen en bouwen

Wat wilden we bereiken?

- Bouwen voor en naar de lokale en regionale woningbehoeften.
- De toe te voegen woningen dragen bij aan de evenwichtige wijkopbouw.
- De bestaande woningen maken onderdeel uit van de woningbouwopgave, denk aan splitsing van bestaande woningen.
- Meer woningen bouwen voor jongeren, starters en ouderen in het betaalbare en middeldure segment.
- We voorkomen speculatie op de Vughtse woningmarkt en houden woningen betaalbaar.
- We voldoen aan de wettelijke opgave voor speciale doelgroepen.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Uitvoeren conclusies van het locatieonderzoek tijdelijk wonen.	In de periode 2023-2025 worden 50 à 100 tijdelijke woningen gerealiseerd. Inmiddels zijn er 4 tijdelijke woningen aan de Wilhelminasingel gerealiseerd. Momenteel worden verspreid over de kernen de volgende vier locaties onderzocht op haalbaarheid: Gemeentewerf Helvoirt (ca. 10 woningen), Isabellaveld (ca.16 woningen) Vughtse Hoeven-Vijverbosweg (ca. 30-50 woningen) en De Vondst (nog in onderzoek).
Bouwen woningen.	Bij grondexploitatie Den Hoek zijn 25 woningen opgeleverd, bij Centrum Plan Oost zijn 62 woningen opgeleverd, bij ontwikkeling Rozenoord zijn 35 woningen opgeleverd, bij Molenven zijn 10 woningen opgeleverd, met nieuwbouwproject Wolfskamer is gestart met de bouw van 58 appartementen.
Bevorderen betaalbaarheid en doorstroming.	In november is een raadsinformatiebrief met bijbehorende notitie met mogelijke instrumenten opgesteld. Een aantal instrumenten wordt nu nader uitgewerkt.
Onderzoeken volkshuisvestelijke instrumenten.	Deze maken deel uit van de hierboven genoemde raadsinformatiebrief en worden in 2024 nader uitgewerkt.
Uitvoeren Woonvisie.	Naar aanleiding van het coalitieakkoord 2023-2026 is een addendum bij de Woonvisie vastgesteld met prijsaanpassingen op de wooncategorieën. Hiermee proberen we beter aan te sluiten bij de prijsontwikkelingen in de woningbouw.
Uitwerken woonwagenbeleid en toewijzingsmethodiek.	De raad heeft het woonwagenbeleid en de toewijzingsverordening vastgesteld.
Faciliteren van nieuwe woonvormen.	Vanuit de Woonvisie wordt ruimte geboden voor nieuwe initiatieven. Klein Groenrijk is hier een voorbeeld van. De eerste van de in totaal vijf kleine duurzame woningen is geplaatst.

Variëren in woningaanbod.	Volgend op het coalitieakkoord 2023-2026 zijn de wooncategorieën in prijs en percentages aangepast waarmee we actief sturen op een gevarieerd woonprogramma.
Uitvoeren masterplan woningbouwlocaties.	In het woningbouwprogramma staan concrete en potentiële projecten opgenomen. Ook worden locaties benoemd.
Uitvoeren van de Nationale Woon-Bouwagenda.	Onderdeel hiervan is de regionale woondeal die is aangenomen. In Vught werken we met de Woonvisie en in het kader van de regionale woondeal.
Herstructureren woonwagenlocatie Olmenlaan.	Er zijn gesprekken gevoerd met alle bewoners van de Olmenlaan. Hieruit voortvloeiend is een concept Plan van Aanpak opgesteld.
Ontwikkelen gebied Kloostergoed.	De ontwikkeling betreft de realisatie van 156 woningen. In Q4 2023 is een anterieure overeenkomst gesloten tussen de ontwikkelaar en de gemeente. Daarbij zijn er afspraken gemaakt over onder andere onderhoud van de openbare ruimte. Op 26 oktober 2023 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan vastgesteld.
Ontwikkelen gebied De Braacken.	Op deze locatie worden 32 woningen gerealiseerd. De bouw van de 14 tweekappers is gestart in december 2022/januari 2023. De 18 bouwkavels bestemd voor vrijstaande woningen, zijn allemaal verkocht. Het merendeel van woningen is in aanbouw.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal toevoegingen van nieuwe betaalbare woningen.	172	0	44	5
Aantal toevoegingen van nieuwe middeldure woningen.	7	33	45	102
Aantal toevoegingen van nieuwe dure woningen.	26	16	38	25
Percentage vergunningen binnen 4 weken verleend.	-	23%	-	43%
Percentage APVvergunningen binnen 1 dag verleend.	-	21%	-	
Percentage gegronde bezwaarschriften vergunningverlening.	-	12%	-	6%
Percentage gerealiseerde huisvestingstaakstelling statushouders.	-	100%	100%	100%

** De cijfers zijn exclusief woningsplitsingen en overige toevoegingen van woningen.*

Wat zijn de kosten?

Wonen *bedragen x €1.000*		2022	2023			
		Realisatie	Begroting primitief	Begroting wijzigingen	Realisatie	Verschil
Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	997	1.477	1.438	1.280	158
	Baten	-835	-846	-1.341	-1.337	-4
	Saldo	162	631	97	-56	153
Verkeer en vervoer	Lasten	3.450	3.553	3.691	3.490	201
	Baten	-379	-246	-246	-342	95
	Saldo	3.071	3.307	3.445	3.148	296
Rijksinfra	Lasten	994	10.062	10.359	7.769	2.590
	Baten	-49	-141	-665	-750	85
	Saldo	945	9.922	9.694	7.019	2.675
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	77	2	63	161	-98
	Baten	-77	0	-62	-161	99
	Saldo	0	2	1	0	1
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	3.084	4.246	4.578	4.760	-182
	Baten	-110	-741	-737	-785	48
	Saldo	2.974	3.505	3.841	3.975	-134
Riolering	Lasten	3.271	3.745	3.759	3.666	93
	Baten	-4.129	-4.698	-4.786	-5.029	243
	Saldo	-858	-953	-1.026	-1.362	336
Afval	Lasten	3.190	3.031	3.248	3.393	-144
	Baten	-3.998	-3.762	-3.959	-3.941	-17
	Saldo	-807	-732	-710	-549	-162
Energie en klimaat	Lasten	988	1.223	2.088	1.886	202
	Baten	-56	0	-651	-449	-202
	Saldo	932	1.223	1.437	1.437	0
Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	26	19	35	39	-4
	Baten	-23	-19	-19	-19	0
	Saldo	3	0	16	20	-4
Ruimtelijke ordening	Lasten	1.865	1.726	2.636	2.882	-246
	Baten	-507	-199	-1.185	-1.089	-97
	Saldo	1.357	1.528	1.451	1.793	-342
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Lasten	2.067	1.799	5.819	4.851	968
	Baten	-2.111	-2.182	-6.488	-5.256	-1.233
	Saldo	-44	-383	-669	-405	-264
	Lasten	1.955	2.084	2.508	2.549	-42

Wonen en bouwen						
	Baten	-1.495	-1.298	-1.952	-1.996	44
	Saldo	460	786	555	553	2
Totaal programma	**Lasten**	**21.963**	**32.966**	**40.223**	**36.726**	**3.497**
	Baten	**-13.769**	**-14.132**	**-22.092**	**-21.153**	**-939**
	Saldo	**8.194**	**18.834**	**18.130**	**15.573**	**2.558**
Verrekening met reserves	Lasten	966	986	2.020	2.126	-106
	Baten	-1.247	-10.105	-10.377	-7.525	-2.852
	Saldo	-281	-9.119	-8.358	-5.400	-2.958
Na verrekening met reserves	**Lasten**	**22.929**	**33.952**	**42.243**	**38.851**	**3.391**
	Baten	**-15.016**	**-24.237**	**-32.470**	**-28.679**	**-3.791**
	Saldo	**7.913**	**9.715**	**9.773**	**10.173**	**-400**

	- is nadeel	Afwijking x € 1.000
Beheer overige gebouwen en gronden		
Pacht		
Er zijn bijna geen kosten gemaakt vanuit het weidevogel convenant.		5
De pachtopbrengsten en de doorbelasting van kosten vallen hoger uit.		6
Aan- en verkoop onroerend goed (niet zijnde reststrook)		
Er zijn minder opbrengsten gerealiseerd bij de verkoop van onroerend goed.		-26
Er zijn geen aankoopverzoeken binnengekomen, waardoor er ook geen kosten zijn gemaakt voor taxatierapporten.		7
ICT afdeling Vastgoed		
De kosten zijn hoger uitgevallen doordat de nieuwe accommodatieverhuursoftware is uitbreid met extra accommodaties.		-14
Huuropbrengsten voormalig basisschool De Baarzen		
We hebben meer huuropbrengsten ontvangen dan begroot.		9
Verkoop reststroken		
Er zijn minder reststroken verkocht dan verwacht waarmee de beoogde opbrengst niet gehaald is.		-27
Mariaplein 11		
De toiletten binnen dit pand waren verstopt en om dit te verhelpen is het riool verlegd en is er een nieuwe rioolaansluiting gemaakt.		-7
Erfafscheiding Lidwinastraat 55		
De bijdrage aan een erfafscheiding bij Lidwinastraat 55 is lager uitgevallen.		10
Plaatsen nooddeur MFA HelvoirThuis		
Overleggen met de stichting en een vergunningverleningstraject hebben een vertragend effect gehad, hierdoor heeft het plaatsen van de nooddeur niet meer in 2023 plaats kunnen vinden.		15
Energieverbruik		111
Bij het verbruik van zowel gas als elektra is een voordeel ontstaan. Het saldo van het gasverbruik in 2023 is negatief, echter zorgen jaarafrekeningen uit 2022 voor een positief		

totaal. Bij elektriciteitsverbruik is een groot voordeel ontstaan door de te slopen voormalige sportzaal Lidwina. De meterstanden bleken bij de afkoppeling van het stroomnet een stuk lager te liggen dan was vastgelegd in het systeem.	
Doorbelasting servicekosten De opbrengsten van de doorbelasting van de servicekosten naar de gebruikers van MFA HelvoirThuis en de voormalig Hertog van Brabant school, zijn €26.000 en €11.000 hoger dan geraamd.	37
Verkeer en vervoer	
Verkeer Het verkeerskundig onderzoek van de Esscheweg en de studie voor de Laagstraat hebben vertraging opgelopen en zijn nog niet afgerond.	28
Beleid wegen We hebben minder gebruik hoeven maken van externe advisering.	11
Zwerfafval Vanuit het Afvalfonds is er € 4.000 meer bijdrage ontvangen. Daarnaast hebben we € 7.000 minder kosten gemaakt voor het repareren van afvalbakken.	11
Uitvoering verkeersmaatregelen Minder kosten voor reparatiewerkzaamheden, aankoop bestratingsmateriaal en aankoop verkeersvoorzieningen.	23
Onderhoud en reconstructies wegen Vanwege de slechte weersomstandigheden in het najaar, zijn diverse geprogrammeerde maatregelen niet uitgevoerd.	98
Beheer en onderhoud openbare verlichting Het energieverbruik was lager dan verwacht en daarnaast is er een te hoge energiebelasting begroot.	90
Rijksinfra	
De uitvoering van de klimaat adaptieve maatregelen is later gestart omdat de milieuontheffing later is ontvangen van de provincie.	178
De kosten van het programmateam Rijksinfra zijn lager door het besluit over het vervolg van de reconstructie N65 en de planning PHS.	40
Er zijn aanvullende kosten gemaakt voor de taskforce N65, deze worden ten laste van het project gebracht.	-27
Voor de N65 is eerder een aanvullende post onvoorzien de opgenomen door de ontwikkelingen in Oekraïne en de marktontwikkelingen voor zowel grondstoffen als personeel. Deze beheersmaatregel is nog niet aangewend.	2.600
De eindafrekening voor conditionerende projecten N65 is nog niet afgerond.	-88
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	
ICT openbaar groen De migratie van de applicatie voor geo-informatie is gedeeltelijk uitgevoerd aangezien zowel aan de kant van de leverancier als aan de kant van de gemeente Vught de beschikbare capaciteit beperkt was.	11

Stormschade Vanwege stormen zijn er kosten gemaakt, die niet waren begroot.	-24
Beheer openbaar groen Een grootschalige inspectie van het bomenareaal heeft meer bomen in kaart gebracht die een gevaar vormden voor inwoners en de directe omgeving. Hiervoor zijn noodzakelijke kap- en snoeiwerkzaamheden uitgevoerd.	-32
Klimaatadaptief groenbeheer Hogere marktprijzen hebben ertoe geleid dat de kosten van het contract voor het mechanisch beheer van de openbare ruimte zijn gestegen.	-107
Volkstuinen Tijdens het proces van het privatiseren van de volkstuincomplexen, zijn er grond- en grondwateronderzoeken uitgevoerd. Bij het complex in de Gement is een hoog loodgehalte aangetroffen in de grond. Om de verontreiniging beter in kaart te brengen, zijn er verschillende onderzoeken uitgevoerd. De opknapkosten om de privatisering van het volkstuincomplex Bergenshuizen mogelijk te maken, zijn hoger uitgevallen dan begroot.	-44 -13
Riolering	
Advieskosten De advieskosten voor 2023 vallen lager uit dan begroot. Onderzoeken zijn doorgeschoven omdat brongegevens niet op orde bleken te zijn.	58
Aankoop kolken Omdat we minder werkzaamheden in eigen beheer hebben uitgevoerd hoefde er minder materiaal aangeschaft te worden.	16
Afkoppelen verhard oppervlak Er is minder verhard oppervlak afgekoppeld dan geraamd.	76
Beheer riolering Lagere kosten voor uitvoering van werkzaamheden vanwege onvolledige bezetting.	28
Rioolheffing Er is minder ontvangen aan rioolheffing. Dat komt omdat er in de begroting onvoldoende rekening gehouden is met het cumulerende effect van het besluit om de tarieven 2021 en 2022 te bevriezen.	-144
Verrekening met de egalisatievoorziening Het totale saldo van riolering wordt verrekend met de egalisatievoorziening riolering.	296
Afval	
Restafval Hogere kosten voor de inzameling en afvoer van restafval.	-25
Plastic, blik en drinkpakken (PBD) Er is een nagekomen opbrengst ontvangen over de inzameling in voorgaande jaren.	44
Oud papier en karton (OPK) De vergoeding voor OPK is afgenomen, waardoor de opbrengsten € 53.000 lager waren dan begroot. Daarnaast waren er hogere inzamelkosten van € 101.000 vanwege de inzameling met containers, die niet volledig waren begroot.	-154
Afvalstoffenheffing De baten afvalstoffenheffing zijn lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een lager aantal ledigingen van de 140 liter restafvalcontainer.	-28

Verrekening met de egalisatievoorziening Er is een groter nadeel dan begroot. Dit zou verrekend kunnen worden met de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing. Deze is echter al leeg, waardoor het nadeel ten laste van het saldo van de jaarrekening komt.	0
Energie, klimaat en milieu	
Beleid milieu Er hebben zich geen beleidswijzigingen of calamiteiten voor gedaan, waardoor er geen externe onderzoek nodig was of advieskosten gemaakt zijn.	13
Energie en klimaat algemeen De communicatiekosten zijn iets hoger uitgevallen dan begroot, waardoor de inzet van de rijksmiddelen binnen dit onderdeel ook groter is dan verwacht.	-11 11
Zon- en Windbeleid Er is voor lokaal eigendom minder uitgegeven dan begroot, wegens vertraging in het participatietraject met bedrijven en energiecoöperaties. Hierdoor zijn er ook minder rijksmiddelen ingezet.	35 -35
Warmtetransitie *Energiearmoede* Voornamelijk door de vertraging in de uitvoering van de witgoedregeling is een deel van de specifieke uitkering van het Rijk niet uitgegeven. Totaal is er voor de bestrijding van energiearmoede minder aan opbrengsten uit rijksmiddelen ingezet dan begroot. *Warmtetransitie* Uit participatietrajecten van de twee pilotwijken Helvoirt en Loyola e.o. is aanvullend onderzoek naar alternatieve warmtebronnen gedaan. Hierdoor is meer uitgegeven dan begroot. Er is totaal € 94.000 aan opbrengsten uit rijksmiddelen begroot voor de warmtetransitie, waarvan uiteindelijk € 64.000 niet is ingezet. Ter dekking van de personeelslasten zijn CDOKE-rijksmiddelen ingezet.	153 -209 -40 -64 116
Omgevingsdienst Brabant-Noord De uitvoeringskosten voor de omgevingsdienst zijn lager uitgevallen dan begroot. Dit heeft te maken met een teruggave van 2022.	8
Ongediertebestrijding Hoge grondwaterstanden hebben ertoe geleid dat ratten hun toevlucht hebben gezocht op hoger gelegen gronden binnen bebouwd gebied waardoor er meer bestrijding noodzakelijk was.	-9
Ruimtelijke ordening	
Ruimte-voor-ruimtetitels Ten gevolge van het Didam-arrest is het niet mogelijk deze titels direct aan een belanghebbende te verkopen Er is derhalve een openbaar inschrijvingstraject gestart wat vertragend heeft gewerkt ten aanzien van de verkoop.	-375
Provinciale vergoeding ruimte-voor-ruimtetitels Binnen de gemeente zijn vier provinciale ruimte-voor-ruimte titels verkocht, de provincie verstrekt per titel een vergoeding van € 50.000. Deze vergoeding is in de bestemmingsreserve Ruimte-voor-ruimte gestort.	200

Puzzelen met Ruimte De externe kosten voor het project Puzzelen met Ruimte zijn lager uitgevallen, de toe te rekenen subsidie is ook lager uitgevallen dan geraamd.	35 -12
Omgevingsvisie Na vaststelling van de omgevingsvisie resteert een beperkt budget.	7
Omgevingswet Bij de implementatie van de Omgevingswet is minder gebruik gemaakt van inhuur van externe expertise.	12
Bijdrage faciliterend grondbeleid De opbrengsten uit gebiedsontwikkelingen waarin de gemeente een faciliterende rol vervult vielen lager uit. De externe kosten die worden gemaakt voor faciliterende ontwikkelingen vielen ook lager uit..	-32 8
Bijdrageregeling stimulering woningbouw Vanuit de provincie is een subsidie verstrekt voor de versnelling van woningbouwprojecten. Op deze regeling is een voordeel ontstaan.	18
Subsidie Regievoering GGA In het kader van de groenblauwe gebiedsgerichte aanpak (GGA) heeft de gemeente subsidie van de provincie ontvangen voor activiteiten die de gemeente in 2022 en 2023 heeft uitgevoerd voor de GGA Loonse en Drunense Duinen en de GGA Vlijmens Ven, Moerputten, Bossche Broek.	31
Leges ruimtelijke plannen Het aantal principeverzoeken en bestemmingsplannen is hoger dan geraamd. **Ruimtelijke planvorming** Er zijn minder kosten gemaakt voor het opstellen van eigen bestemmingsplannen. **Inhuur tijdelijk personeel** Voor de verwachte extra aanvragen van bestemmingsplannen, met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, is bij Burap 1 2023 extra inhuur budget opgenomen. Dit budget is niet volledig ingezet.	38 34 31
Bijdrage gebiedsoverstijgende kosten De bijdrage gebiedsoverstijgende kosten is hoger dan geraamd. Dit betreft de locaties Molenhof en Wolfskamerweg.	16
Grondexploitatie	
De gerealiseerde winst die volgens de Percentage Of Completion methodiek (POC) tot stand is gekomen bedraagt dit jaar € 402.095. Deze winst komt ten gunste van het reserve grondexploitatie. Geraamd was een winstneming van € 669.947.	-268
Wonen en bouwen	
ICT Vergunningen, toezicht en handhaving Het aantal gebruikers van de applicatie is hoger dan voorzien. Dit vertaalt zich naar meer benodigde licenties en kosten.	-8
Dwangsommen Er is € 59.000 aan opgelegde dwangsommen niet ingevorderd.	-59
Zakelijk recht (erfpacht en opstalrecht) Er is een recht van opstal gevestigd voor een antennemast, hierdoor zijn de inkomsten hoger dan begroot.	8

Gebiedsontwikkeling Voor de kosten die worden gemaakt voor de diverse gemeentelijke gebiedsontwikkelingen is een stelpost gevormd van €180.140. De stelpost is niet volledig benut en hierdoor is er een resterend saldo.	41
Kleine reparatie onderhoud gemeentelijke woonwagenlocaties De kosten voor kleine reparatie en onderhoud ten behoeve van de gemeentelijke woonwagenlocaties zijn hoger dan begroot.	-5
Behandeling aanvragen omgevingsvergunningen Er zijn kosten gemaakt voor de behandeling van aanvragen omgevingsvergunningen in verband met PHS. Deze worden op een later moment verrekend met de inkomsten die we hier nog voor ontvangen.	-6
Leges omgevingsvergunningen Er is een hogere opbrengst aan leges omgevingsvergunningen ontvangen dan begroot.	77
Tijdelijk wonen Op het budget dat beschikbaar is gesteld voor met name de ondersteuning van het participatietraject is budget overgehouden.	17
Subtotaal afwijking directe kosten	2.824
Kapitaallasten	
Het voordeel op de kapitaallasten is met name veroorzaakt doordat de verkoop van de Ruimte voor Ruimte titels is uitgesteld. Hierdoor is ook de afschrijving op deze immateriële vaste activa uitgesteld.	305
Doorberekende kosten Dit betreft een hogere inzet van (tijdelijk) personeel ten laste van het programma Wonen. Met name ook het taakveld Ruimtelijke ordening.	-571
Totaal	2.558
Verrekening met reserves	
Rijksinfra De onttrekking uit de reserve Rijksinfra is fors lager. Dit betreft voornamelijk de lagere uitgaven voor de N65.	-2.879
Bijdragen groenfonds De uitgaven voor natuurpark De Kwebben en de weidevogelconvenant zijn lager dan begroot waardoor de onttrekking uit het groenfonds ook lager is.	-8
Brug fort Isabella Ter dekking van de afschrijvingslasten van de brug is een bestemmingsreserve gevormd. Doordat de aanleg niet is gerealiseerd wordt deze reserve ook niet ingezet.	-16
Reserve gebiedsoverstijgende kosten Voor de locatie Molenhof is een bijdrage ontvangen ten behoeve van gebiedsoverstijgende kosten. Deze storten we extra in de daartoe gevormde bestemmingsreserve.	-16
Grondexploitatie Ten gunste van de reserve grondexploitatie is de winstneming van de locatie Den Hoek gebracht voor € 402.000. Dit is lager dan eerder begroot. Tevens zijn de kosten van de vennootschapsbelasting ten laste van de reserve gebracht. De eerder gevormde voorziening voor Nog te maken kosten op de locatie Stadhouderspark is niet verder benodigd en valt vrij ten gunste van de reserve. Tot slot is te melden dat bij de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma grondexploitatie is besloten om €4 miljoen uit de reserve Grondexploitatie over te hevelen naar de reserve Huisvestingsplan Onderwijs. Dit bedrag was niet langer benodigd voor de eventuele risico's.	173 64 -4

Ruimte voor Ruimte In verband met de verkoop van 4 ruimte voor ruimte titels is van de Provincie een bijdrage ontvangen. Deze is ten gunste van de betreffende bestemmingsreserve gebracht.	-200
Wet Kwaliteitsborging De gedane uitgaven hiervoor bedragen € 38.000 en zijn daarmee lager dan de begrote € 50.000. Per saldo hoeft daardoor minder ten laste van de Algemene reserve te komen.	-12
Verbinding station-NMKV Voor een ontwerp dat de verbinding tussen station Vught en Nationaal Monument Kamp Vught in beeld brengt is € 60.000 begroot met dekking uit de Algemene reserve. De uitgaven zijn niet gedaan.	-60
Totaal	-400

Leven

Omschrijving

Taakvelden

- Economie
- Recreatie en toerisme
- Onderwijshuisvesting
- Onderwijs
- Sportbeleid en activering
- Sportaccommodaties
- Cultuur
- Musea
- Cultureel erfgoed
- Media

Uitwerking

2.2.1 Economie

Wat wilden we bereiken?

- Optimaliseren van afstemming tussen gemeente en ondernemers.
- Stimuleren van de lokale economie.
- De gemeente Vught heeft een goed ondernemersklimaat en staat open voor kansrijke initiatieven.
- Het klimaatbestendig maken van onze bedrijfsterreinen.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Uitvoeren actieprogramma economie.	De acties uit het actieprogramma zijn uitgevoerd of in gang gezet wanneer deze doorlopend zijn.
Organiseren van bijeenkomsten voor de ondernemersverenigingen.	Er zijn structurele overleggen geweest met de ondernemerscollectieven en er is een nieuwe overlegstructuur gestart met de winkelgebieden.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal contacten voor bedrijfscontactfunctionaris.	130	192	240	240

2.2.2 Recreatie en toerisme

Wat wilden we bereiken?

- We zetten in op kwalitatieve en kleinschalige dagrecreatie en verhogen het toeristisch aanbod.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Uitvoeren actieprogramma recreatie en toerisme.	De acties uit het actieprogramma zijn uitgevoerd of in gang gezet wanneer deze doorlopend zijn.
Opstellen nieuw evenementenbeleid.	Dit beleid wordt in 2024 aangeboden aan de gemeenteraad.
Aanwijzen evenementenlocaties.	Deze actie is opgenomen in de omgevingsvisie en wordt verder uitgewerkt in het evenementenbeleid.
Onderhouden en verbeteren van het toeristisch aanbod.	Naast het structurele en actieve onderhoud van de wandel- en fietsknooppunten netwerken is de kloosterrondwandeling bij Kloosterhotel ZIN geopend.
Samenwerken in de regio.	Vanuit het Van Gogh Nationaal Park is de Van Gogh wandelroute in Helvoirt geopend. Daarnaast is het traject gestart voor een verbeterde samenwerking op het gebied van recreatie en toerisme in de regio Noordoost Brabant.
Het evenement Helvoirt Cromvoirt Vught wordt georganiseerd.	Dit evenement heeft plaatsgevonden op 26 maart 2023.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal bezoekers BezoekVught.nl	63.860	85.365	60.000	79.797

2.2.3 Onderwijshuisvesting

Wat wilden we bereiken?

- We realiseren voldoende onderwijshuisvesting en laten zoveel mogelijk basisscholen uitgroeien tot integrale kindcentra.
- We spannen ons in voor voldoende kinderopvang capaciteit.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Vormen kindcentrum De Lichtstraat.	De voorbereidingen voor IKC Hart van De Baarzen zijn in 2023 gestart.
Oplossen ruimtegebrek Het Kwartier.	In 2023 is gestart met het uitwerken van 3 varianten voor het huisvestingsvraagstuk. In 2023 heeft het college besloten voor basisschool De Koningslinde een deel van de tijdelijke huisvesting te vervangen en uit te breiden.
Uitbreiden De Schalm.	Het schoolbestuur is in 2023 gestart met een haalbaarheidsonderzoek. Het onderzoek is nog niet afgerond.
Realiseren extra tijdelijke huisvesting Zuiderbos.	Eerder is extra tijdelijke huisvesting gerealiseerd. Deze extra tijdelijke huisvesting zorgt ervoor dat het Zuiderbos voldoende capaciteit heeft totdat de nieuwbouw gereed is.
Zorgen voor voldoende capaciteit kinderopvang.	Er is voldoende capaciteit op de kinderdagverblijven en de peuteropvang. Een aantal buitenschoolse opvangen en de voorschoolse educatie kampt met wachtlijsten. Dit is doorlopend onderwerp van gesprek in het netwerkoverleg kinderopvang, de LEA en het IHP.

Hoe meten we dit?

Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd.

2.2.4 Onderwijs

Wat wilden we bereiken?

- Elke school biedt een optimale digitale omgeving.
- Ieder kind in Vught volgt onderwijs.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Uitvoeren Lokaal Educatieve Agenda (LEA).	De LEA wordt momenteel uitgevoerd. Uitvoering vindt plaats in het operationeel LEA. Monitoring vindt plaats in het tactisch LEA. Twee voorbeelden van bereikte opgaven zijn schoolmaatschappelijk werkers voor 32 uur per

	week op de scholen en uitbreiding van HALT lessen.
Voorkomen verzuim.	Door gesprekken met scholen, jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen, schoolmaatschappelijk werkers en door de laagdrempelige inzet jeugdhulp, is verzuim voorkomen. Ook via de inzet van de leerplicht, doorstroompunt/RMC wordt hier aandacht aan besteedt.
Uitvoeren ontwikkelagenda 'Inclusiever onderwijs' in de regio De Meierij.	De regionale ontwikkelagenda wordt uitgevoerd.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Percentage van jongeren zonder startkwalificatie dat in beeld is.	100%	100%	100%	100%

2.2.5 Sportbeleid en activering

Wat wilden we bereiken?

- Een gezond sport- en verenigingsleven.
- Een gevarieerd aanbod van kwalitatief goede sportvoorzieningen gericht op breedtesport. Specifieke aandacht voor jongeren, ouderen en mensen met een beperking en voor burgers die financieel onvoldoende in staat zijn om aan sport te kunnen doen.
- Accommodaties die toegankelijk zijn en hun oorsprong vinden in een uniform tariferingsstelsel.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Opstellen nieuwe nota Speel-, beweeg- en sportbeleid.	Het integrale Speel-, beweeg- en sportbeleid 2024-2029 *Optimaal bewegen in een beweegvriendelijke omgeving* is vastgesteld.
Realiseren bewegen in de openbare ruimte Helvoirt.	Er is een scan gemaakt van de potentiële locaties voor bewegen in de openbare ruimte in Helvoirt. Deze worden opgenomen in het behoefteonderzoek onder de inwoners van Helvoirt.
Bevorderen gezonde leefstijl Vughtse inwoners.	MOVE Vught heeft verschillende sport- en beweegactiviteiten georganiseerd voor jong en oud. Inwoners met individuele beweeghulpvragen zijn begeleid naar passend beweegaanbod. Er is gestart met de ketenaanpak Valpreventie.

Hoe meten we dit?

Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd.

2.2.6 Sportaccommodaties

Wat wilden we bereiken?

- Voldoende en kwalitatief goed uitgeruste sportaccommodaties.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Vernieuwen materialen.	De materialen zijn nog niet vernieuwd. Er is een start gemaakt met de inventarisatie naar de behoeftes van nieuwe materialen per locatie conform de Basisinventaris bewegingsonderwijs.

Hoe meten we dit?

Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd.

2.2.7 Cultuur

Wat wilden we bereiken?

- Bruisende gemeentelijke accommodaties, waardoor inwoners in staat zijn mee te blijven doen aan het sociale leven. Ontmoeting, ontspanning en ontwikkeling staan centraal.
- Een bruisend cultureel leven in onze kernen.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Opstellen integraal subsidie- en accommodatiebeleid.	Eind 2023 is een start gemaakt met het accommodatiebeleid en subsidiebeleid. De verwachting is dat beide stukken halverwege 2024 worden afgerond.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal deelnemers aan cursussen cultuureducatie.	994	1.186	1.000	1.187
Aantal bezoekers DePetrus.	99.146	184.599	150.000	195.641

2.2.8 Musea

Wat wilden we bereiken?

- Volwassenen en kinderen bewust maken van de geschiedenis van Vught, hun eigen leefomgeving.

Wat hebben we er voor gedaan?

Geen activiteiten gepland.

Hoe meten we dit?

Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd.

2.2.9 Cultureel erfgoed

Wat wilden we bereiken?

- We beschermen ons erfgoed en maken het beter zichtbaar en beleefbaar.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Onderzoeken zichtbaarheid Hollandse Dijk.	De Hollandse Dijk, onderdeel van Linie 1629, is zichtbaar en beleefbaar gemaakt tijdens het Archeologieweekend 2023.
Actualiseren monumentenlijst.	In 2023 zijn de Groenewouddreef en de Antwerpse Baan definitief aangewezen als gemeentelijk monument. Daarnaast is onderzocht welke erfgoedthema's niet vertegenwoordigd zijn op de bestaande monumentenlijst.
Onderzoeken mogelijkheid openstellen landgoederen.	Er zijn gesprekken geweest met landgoedeigenaren over openstelling. Daarnaast hebben enkele landgoederen meegedaan met de Open Monumentendag 2023.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal bezoekers Open Monumentendag.	1.019	3.250	6.500	7.311

2.2.10 Media

Wat wilden we bereiken?

- Het tegengaan van laaggeletterdheid.
- Het daar waar mogelijk in beeld en geluid verslag doen van lokale gebeurtenissen en evenementen.

Wat hebben we er voor gedaan?

Geen activiteiten gepland.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal leden bibliotheek.	6.242	6.385	6.300	6.300
Aantal leden bibliotheek jonger dan 18 jaar.	4.317	4.362	4.400	4.276

Wat zijn de kosten?

Leven *bedragen x €1.000*		2022	2023			
		Realisatie	Begroting primitief	Begroting wijzigingen	Realisatie	Verschil
Economie	Lasten	203	184	185	192	-6
	Baten	0	0	0	0	0
	Saldo	203	184	185	192	-6
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Lasten	65	20	65	56	9
	Baten	-17	-20	-20	-18	-2
	Saldo	48	0	45	37	8
Recreatie en toerisme	Lasten	196	236	212	213	0
	Baten	-631	-480	-513	-542	29
	Saldo	-435	-244	-300	-330	29
Openbaar basisonderwijs	Lasten	37	47	47	47	0
	Baten	0	0	0	0	0
	Saldo	37	47	47	47	0
Onderwijshuisvesting	Lasten	2.988	2.992	3.006	3.031	-25
	Baten	-315	-328	-278	-331	53
	Saldo	2.673	2.665	2.728	2.699	29
Onderwijs	Lasten	867	1.026	992	1.031	-39
	Baten	-156	-374	-289	-317	28
	Saldo	711	653	704	714	-10
Sportbeleid en activering	Lasten	649	664	686	655	31
	Baten	-99	-17	-126	-125	-1
	Saldo	551	647	560	529	31
Sportaccommodaties	Lasten	1.703	1.760	2.116	2.127	-10
	Baten	-562	-606	-903	-910	8
	Saldo	1.141	1.155	1.214	1.216	-2
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Lasten	1.259	1.437	1.533	1.397	136
	Baten	-19	-19	-65	-64	0
	Saldo	1.240	1.418	1.469	1.333	135
Musea	Lasten	77	69	74	93	-19
	Baten	-5	0	0	-19	19
	Saldo	72	69	74	74	0
Cultureel erfgoed	Lasten	245	180	180	136	44
	Baten	0	0	0	0	0
	Saldo	245	180	180	136	44

Media	Lasten	704	709	787	787	-1
	Baten	0	0	-29	-29	0
	Saldo	704	709	758	758	-1
Totaal programma	**Lasten**	**8.995**	**9.324**	**9.884**	**9.764**	**121**
	Baten	**-1.804**	**-1.843**	**-2.222**	**-2.357**	**136**
	Saldo	**7.191**	**7.481**	**7.663**	**7.406**	**256**
Verrekening met reserves	Lasten	0	500	500	500	0
	Baten	-512	-242	-242	-230	-12
	Saldo	-512	258	258	270	-12
Na verrekening met reserves	**Lasten**	**8.995**	**9.824**	**10.384**	**10.264**	**121**
	Baten	**-2.316**	**-2.085**	**-2.464**	**-2.588**	**124**
	Saldo	**6.679**	**7.740**	**7.921**	**7.676**	**245**

	- is nadeel	Afwijking x € 1.000
Economie		
Centrummanagement		
De WOZ-waardes van niet-woningen zijn hoger dan in de begroting opgenomen, hierdoor is de opbrengst reclamebelasting ook hoger. Dit omdat het tarief een direct verband heeft met de WOZ-waarde.		-7
Weekmarkt		
Er zijn meer leges ontvangen dan begroot en er zijn minder incidentele kosten geweest.		5
Recreatie en toerisme		
Toeristenbelasting		31
Dit zijn opbrengsten uit 2022, deze zijn niet meegenomen in de begroting.		
Evenementen		
De kosten voor het elektriciteitsverbruik waren hoger dan begroot. Voor het grootste deel heeft dit te maken met het verbruik van de ijsbaan in het Reeburgpark dat niet begroot was.		-15
De legesopbrengsten voor evenementen zijn hoger dan begroot. Dit heeft met name te maken met de legesinkomsten voor een groot evenement die niet was begroot.		7
Onderwijshuisvesting		
Doorbelasting servicekosten Dokter Landmanschool		
De opbrengst van de doorbelasting van de servicekosten naar de Dokter Landmanschool is hoger dan geraamd.		18
Daarnaast zijn er minder kosten gemaakt voor overige goederen en diensten.		3
Onderwijsbeleid		
Gymonderwijs		
De kosten voor gymonderwijs voor de gemeentelijke basisscholen vallen lager uit.		16

Leerlingenvervoer Hogere brandstofprijzen en hogere personeelskosten bij de vervoerder, meer individuele ritten en het vervoer van Oekraïense leerlingen naar school leiden tot een nadeel.	-50
Onderwijshuisvesting ontheemden (Oekraïne) In 2023 is een deel van het budget niet uitgegeven en dit zal terug betaald worden aan het Rijk.	-34 34
Gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid Dit is een Sisa-regeling en mag in meerdere jaren worden uitgegeven. Het overschot ontstaat doordat niet alle peuters met een voorschoolse indicatie terecht kunnen bij een gecertificeerd aanbieder. Dit komt doordat Partou de enige aanbieder is in Vught en zij de toestroom van kinderen met een voorschoolse educatie niet aankan. Het college heeft zich op verschillende manieren ingespannen om meer aanbieders bereid te vinden om voorschoolse educatie aan te bieden. Dit is tot op heden niet gelukt.	10 -10
Peuterspeelzalen Er zijn minder peuters geïndiceerd voor een financiële tegemoetkoming peuteropvang dan verwacht.	18
Nationaal Programma Onderwijs Om de onderwijsvertragingen COVID-19 tegen te gaan hebben we tot en met juli 2023 € 665.560 ontvangen. De ontvangen middelen zijn verdeeld over de jaren 2023-2025 waarin uitgaven worden verwacht. Er zijn middelen in 2023 uitgegeven waarvan eerder verwacht werd dat ze in 2024 uitgegeven zouden worden. Per saldo is het budgettair neutraal.	41 -41
Sportbeleid en bewegen	
Beleid accommodaties Afgelopen jaar zijn de advieskosten voor beleid accommodaties lager uitgevallen dan verwacht.	22
Sportaccommodaties	
Sportzaal Vught Noord De huuropbrengsten zijn nog niet op het niveau van voor COVID-19.	-18
Specifieke uitkering Sport (SPUK-Sport) Binnen de sport gerelateerde onderhoudsvoorzieningen zijn meer kosten gemaakt dan begroot. Dit betreft onder andere extra veldverlichting bij Zwaluw VFC en de groot onderhoud aan de kleedkamers bij Real Lunet. Hierdoor is er ook meer SPUK-Sport toegerekend aan de betreffende onderhoudsvoorzieningen.	-37
Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen Vanuit het Rijk is een specifieke uitkering ontvangen ter ondersteuning van amateursportverenigingen voor de hoge energielasten. Dit bedrag is doorbetaald aan Handboogschutterij De Dageraad en Voetbal Vereniging Helvoirt.	-11 11
Sportzaal Elzenburg De kosten voor kleine reparatie en onderhoud zijn hoger uitgevallen.	-7
Energiekosten De kosten voor gasverbruik zijn lager uitgevallen en de kosten voor elektriciteitsverbruik zijn iets hoger uitgevallen dan begroot.	8
Onderhoud sportaccommodaties Door de verbouwingswerkzaamheden aan sportpark Bergenshuizen hebben we minder onderhoudswerkzaamheden kunnen uitvoeren. Bij sportpark V.V. Helvoirt zijn er	44

incidenteel minder kosten geweest voor meststoffen en brandstof.	
Cultuur	
Accommodaties voor kunst en cultuur Voor Theater De Speeldoos was een budget van € 392.763 beschikbaar. Hierop is € 312.086 uitgegeven. Deze gelden zijn ingezet voor de subsidieverstrekking en om een businesscase met een ruimtelijke studie voor een nieuw Sociaal Cultureel Centrum (SCC) uit te werken. Op basis hiervan heeft de raad op 30 november 2023 o.a. besloten om het college de opdracht te geven om op korte termijn de huidige locatie van De Speeldoos te verwerven met als doel er een SCC te realiseren in combinatie met woningbouw. Tevens zijn kosten gemaakt om te komen tot het vestigen van een voorkeursrecht op de locatie van De Speeldoos. Per saldo is er een onderschrijding van € 80.676 gerealiseerd.	81
Kunst- en cultuureducatie Een gedeelte van de budgetsubsidie is door Plaza Cultura niet volledig ingezet.	18
Project- en waarderingssubsidies Het aantal projecten is achtergebleven bij de verwachting.	18
Musea	
Oudheidkunde/musea Voor Nationaal Monument Kamp Vught is er door de gemeente iemand ingehuurd en deze kosten zijn weer door belast.	18 -18
Cultureel erfgoed	
Erfgoedbeleid De kosten voor de Open Monumentendag en de regioarcheoloog zijn hoger uitgevallen, daarentegen zijn de kosten voor de actualisatie van de monumentenlijst lager uitgevallen. Per saldo geeft dit een voordeel.	17
Linie 1629 en Zuiderwaterlinie Eén evenement voor de zichtbaarheid en beleefbaarheid Hollandse Dijk is niet doorgegaan in verband met te weinig aanmeldingen door de vakantieperiode. Daarnaast zijn er minder subsidieaanvragen gedaan dan verwacht.	11
Renovatie carillon Lambertustoren Het budget voor de renovatie van het carillon van de Lambertustoren is niet besteed. Geconstateerd is dat renovatie geen optie meer is en er vervanging moet plaatsvinden.	16
Subtotaal afwijking directe kosten	**199**
Kapitaallasten	0
Doorberekende kosten	58
Totaal	**257**
Verrekening met reserves	
Reserve IHP De mutatie op de reserve was begroot op € 146.000. De werkelijke lasten bedroegen € 125.000 waardoor de onttrekking uit de reserve lager is.	-21
Kerkenvisie Vanuit de reserve Budgetoverheveling is een bedrag vrijgevallen ter dekking van de kosten van de uitgevoerde kerkenvisie.	9
Totaal	**245**

Meedoen

Omschrijving

Taakvelden

- Algemene welzijnsvoorzieningen
- Inburgering
- Jongerenwerk en toezicht kinderopvang
- WMO en Jeugdzorg
- Armoedebeleid en schuldhulpverlening
- Inkomensregelingen, re-integratie en Wsw
- Gezondheidsbeleid
- Loketvoorzieningen sociaal domein

Uitwerking

2.3.1 Algemene welzijnsvoorziening

Wat wilden we bereiken?

- Inwoners zijn zelfredzaam en kunnen prettig zelfstandig (blijven) wonen.
- De voorzieningen en woonomgeving dragen bij aan het vergroten van zelfredzaamheid en zijn toegankelijk voor iedereen.
- Mantelzorgers worden ondersteund.
- Inwoners hebben een vitaal sociaal netwerk dat bijdraagt aan zelfredzaamheid, zingeving en het voorkomen van eenzaamheid.
- Inwoners kunnen, ongeacht een beperking, handicap of chronische ziekte deelnemen aan de (lokale) samenleving.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Bestendigen onafhankelijke cliëntondersteuning.	Er is een onderzoek gedaan naar de bekendheid van de onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO). De SPUK-middelen zijn ingezet voor het faciliteren van kennisoverdracht en kwaliteitsverbetering. De OCO's hebben in totaal 132 trajecten/vragen van inwoners opgepakt.
Ondersteunen vrijwilligerswerk.	De ondersteuning via Welzijn Vught (o.a. Vught voor elkaar) is geregeld. Werving van vrijwilligers blijft aandacht vragen. Welzijn Vught heeft op verschillende manieren hieraan een impuls gegeven (proef Matchpoints, gerichte werving, promotiecampagne). De activiteiten tezamen hebben tientallen nieuwe vrijwilligers opgeleverd.
Uitvoeren Lokale Inclusie Agenda 2022 - 2026.	De voor 2023 geplande acties zijn (grotendeels) uitgevoerd. Toegankelijkheid is verankerd in een

	de beleidsnotities (zoals Mobiliteitsvisie). Een breed participatieonderzoek onder mensen met een beperking is in gang gezet, met als doel meer mogelijkheden om deel te nemen aan de samenleving.
Het faciliteren van wijkpunten.	De wijk- en dorpspunten hebben ondersteuning van Welzijn Vught gekregen, de gemeente heeft bijgedragen aan de communicatie. In het 4e kwartaal van 2023 is gestart met een impuls voor de wijkpunten.
Uitvoeren Lokale Sociale Agenda 2023-2026.	De raad heeft de Lokale Sociale Agenda 2023-2026, *Voor elkaar in Vught,* vastgesteld. Een aantal acties zijn opgepakt, onder andere opnemen van ontmoetingsmogelijkheden in de Omgevingsvisie, doorontwikkeling Wegwijs+, impuls wijkpunten, Welzijn op Recept.

Hoe meten we dit?
Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd.

2.3.2 Inburgering

Wat wilden we bereiken?

- Statushouders beheersen de Nederlandse taal voldoende, hebben kennis van de Nederlandse cultuur en zijn economisch zelfstandig.
- We hebben meer regie om nieuwkomers snel te laten meedoen in onze samenleving.
- We maken hierbij de verbinding met het maatschappelijk middenveld.
- Statushouders hebben een vitaal netwerk dat bijdraagt aan zelfredzaamheid.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Bestendigen samenwerking Welzijn Vught voor maatschappelijke begeleiding.	Het contract is met 1 jaar verlengd.
Integreren doelgroep oudkomers.	De groep oudkomers is geïnventariseerd en nader in beeld gebracht als eerste stap.
Onderhouden samenwerking maatschappelijke organisaties voor integratie statushouders.	Bestendigen samenwerking door het voeren van gesprekken met de woonstichting en Welzijn Vught.
Verfijnen werkwijze rondom financieel zelfredzaam maken statushouders.	De verlenging van de maatschappelijke begeleiding statushouders bleek meer aandacht en tijd te vragen dan voorzien. Hierdoor is niet voldaan aan de verfijning werkwijze rondom financieel zelfredzaam maken statushouders.
Opzetten project (in de geest van Vughtse Sferen) om integratie lokaal extra aandacht te geven.	1e ronde is met succes afgerond. Het participatie verklaringstraject is tevens hierin opgenomen.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Klanttevredenheid leerroutes.	-	7,4	>7	7,5
Percentage werkende statushouders.	37%	36%	33%	35%
Percentage statushouders met bijstandsuitkering.	39%	36%	40%	37%

2.3.3 Jongerenwerk en toezicht kinderopvang

Wat wilden we bereiken?

- De jeugd van 0 tot 17 jaar, benut haar kansen en talenten, zo nodig met hulp.
- Vught heeft goede basisvoorzieningen zodat kinderen en jongeren hun talenten optimaal kunnen ontwikkelen.
- Kinderen leven in een veilige omgeving.
- Er is een sluitende structuur waarbij signalen van zorg bij kinderen en jongeren in beeld komen en er indien nodig lichte ondersteuning ingezet kan worden.
- Er is aansluiting tussen Wegwijs+ en het onderwijs.
- Jongeren tussen de 17 en 23 jaar die mogelijk extra ondersteuning nodig (onderwijs, zorg, participatie) hebben, zijn in beeld en ontvangen de juiste ondersteuning gericht op een optimale participatie in de samenleving.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Monitoren en versterken rol in het preventief jeugdbeleid.	De visie op preventief jeugdbeleid is opgesteld door het college.
Monitoren extra inzet praktijkondersteuner huisartsen (POH) GGZ jeugd en schoolmaatschappelijk werk (SMW).	Inzet POH en SMW is gemonitord. Hieruit blijkt dat het merendeel van de jongeren (82%) voldoende ondersteund is, waardoor doorverwijzing naar gespecialiseerde jeugdhulp niet meer nodig is.
Uitvoeren Lokaal Educatieve Agenda (LEA).	De LEA wordt momenteel uitgevoerd. Uitvoering vindt plaats in het operationeel LEA. Monitoring vindt plaats in het tactisch LEA. Drie voorbeelden van bereikte opgaven zijn boekstart op de kinderopvang, uitbreiding van leesconsulenten op basisscholen en jongerenwerkers verbonden aan Jeugd- en Jongerencentrum Elzenburg.
Opstellen visie preventief jeugdbeleid.	De visie preventief jeugdbeleid is vastgesteld.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal jongeren die ondersteuning ontvangen van (regulier, exclusief extra capaciteit) POH GGZ jeugd.	-	-	25	122*
Aantal kinderen/jongeren/ouders die ondersteuning ontvangen van SMW .	-	-	50	123
Aantal jongeren uit doelgroep 17-23 jaar die ondersteuning ontvangen vanuit Wegwijs+.	-	-	10	10

** Is niet meer te splitsen*

2.3.4 WMO en Jeugdzorg

Wat wilden we bereiken?

- We versterken voorliggende voorzieningen om te zorgen dat inwoners langer zelfstandig actief zijn en zelfstandig wonen.
- We bieden kinderen, jongeren en ouders de juiste ondersteuning, zo licht, zo dichtbij en zo kort mogelijk.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Doordecentraliseren van Beschermd Wonen.	Er zijn voorbereidingen getroffen voor een kleinschalige opvang, die gestart wordt zodra er een geschikte woning vrijkomt.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal jongeren dat ondersteund wordt door POH GGZ jeugd.	-	-	100	122
Aantal jongeren dat gebruik maakt van jeugdhulp op school (VO).	-	-	50	26 (VO) 97 (PO)
Aantal jongeren die gebruik maken van lichte ondersteuningstrajecten (bijvoorbeeld vanuit Humanitas).	-	-	8	7

2.3.5 Armoedebeleid en schuldhulpverlening

Wat wilden we bereiken?

- De leefsituatie, financiële zelfredzaamheid en het toekomstperspectief van mensen in. armoede zijn duurzaam verbeterd.
- De gemeente Vught is vindbaar en benaderbaar voor mensen met een hulpvraag rondom armoede.
- Onze minimaregelingen zijn optimaal toegankelijk.
- Er is een sluitend lokaal netwerk rondom armoede.
- Signalen van dreigende problematische schulden zijn in beeld en worden snel opgepakt.
- Inwoners van Vught met (dreigende) problematische schulden krijgen snel de juiste steun.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Herijken van armoede- en schuldenbeleid.	In november heeft de raad het nieuwe armoedebeleid vastgesteld. Hierin is extra aandacht voor preventie en vroegsignalering.
Vergroten en blijven versterken netwerk rondom armoede.	De coördinator armoede is structureel ingezet en versterkt het netwerk en de samenwerking tussen gemeente en netwerk.
Verbeteren dienstverlening rondom armoede en schulden.	De samenwerking met ervaringsdeskundigen intensiveert. Hun input wordt gebruikt voor het uitvoeringsplan en de dienstverlening ontvangt en verwerkt feedback.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal toekenningen van de Regeling Meedoen.	387	378	400	319
Aantal inwoners dat gebruik maakt van Langdurig budgetbeheer.	29	22	30	15

2.3.6 Inkomensregelingen, re-integratie en Wsw

Wat wilden we bereiken?

- We ondersteunen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar werk of een zinvolle dagbesteding.
- Inwoners van Vught met een bijstandsuitkering stromen zo snel en zo duurzaam mogelijk uit naar betaald werk.
- Als betaald werk niet mogelijk is, leveren zij op een andere manier een bijdrage aan de samenleving en de eigen ontwikkeling.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Begeleiden re-integratie.	Via de maatwerkaanpak van Wegwijs+ en de intensieve samenwerking met WSD worden klanten begeleid op het gebied van re-integratie.
Waarderen werkgevers.	Periodiek zijn lokale werkgevers via het Klaverblad in de schijnwerpers gezet.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal personen dat uitstroomt naar fulltime betaald werk*.	53	36	50	43**
Aantal personen dat uitstroomt naar parttime betaald werk*.	21	23	20	24
Percentage personen actief in de bijstand anders dan betaald werk (participatieladder trede 3 en 4).	45-50%	50%	45%	36%
Totaal aantal personen waarbij de wettelijke loonkostensubsidie is ingezet.	114	104	115	113

** Dit betreft inwoners uit de bijstand en inwoners die aan de voorkant bemiddeld zijn naar werk.*

***Het aantal personen dat uitstroomt naar fulltime betaald werk blijft achter omdat voor de doelgroep die in deze krappe arbeidsmarkt een beroep doet op bijstand parttime werk relatief vaak het hoogst haalbare is (op dit moment).*

2.3.7 Gezondheidsbeleid

Wat wilden we bereiken?

Met een brede aanpak de gezondheid bevorderen, zodat inwoners gezond en vitaal blijven. Dit bevordert het welbevinden en zorgt ervoor dat inwoners (later) minder zorg of ondersteuning nodig hebben.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Actualiseren basispakket GGD.	Samen met GGD HvB en regiogemeenten is het basispakket GGD 2024 en verder geactualiseerd.
Ontwikkelen campagnes.	Samen met partners zijn campagnes opgezet gericht op een gezonde levensstijl.
Opstellen Nota Gezondheid.	De gezondheidsnota 'Íedereen is gezond 2023-2026' is samen met de inwoners en partners opgesteld en vastgesteld door de raad.

Hoe meten we dit?

Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd.
We gebruiken hiervoor de gezondheidsmonitor van de GGD (1x per 4 jaar) gezondheid.
Gezondheidsbeleid heeft een lange termijn nodig om effecten te kunnen zien. De GGD-monitoren geven hier goed inzicht in. In het najaar van 2024 voert de GGD Hart voor Brabant weer een Gezondheidsmonitor uit onder de bevolking van 18 jaar en ouder.

2.3.8 Loketvoorzieningen sociaal domein

Wat wilden we bereiken?
We blijven onze dienstverlening ontwikkelen en verbeteren.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Inzetten Praktijkondersteuner Jeugd.	Inzet is gecontinueerd en in 2023 geëvalueerd op basis van aantallen en gesprekken met huisartsen. Gemeenteraad heeft besloten de tijdelijke extra inzet van 16 uur structureel te maken waardoor het totaal aantal uren POH GGZ jeugd vanaf 1 januari 2024 35 uur wordt.
Uitvoeren aandachtspunten uit doorontwikkeling Wegwijs+.	De acties uit het uitvoeringsplan bij de doorontwikkeling Wegwijs+ zijn opgepakt. Er is een verbeterslag gemaakt in de bekendheid, bereikbaarheid en benaderbaarheid van Wegwijs+.
Investeren in het voorliggende veld om het netwerk in de wijk te versterken.	Wij investeren in preventieve taken en onderzoeken een laagdrempelige inlooppunt Wegwijs+ in de wijk.

Hoe meten we dit?
Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd.

Wat zijn de kosten?

Meedoen *bedragen x €1.000*		2022	2023			
		Realisatie	Begroting primitief	Begroting wijzigingen	Realisatie	Verschil
Algemene welzijnsvoorzieningen	Lasten	3.006	3.261	3.366	3.380	-13
	Baten	-69	-23	-23	-85	62
	Saldo	2.937	3.238	3.344	3.295	49
Inburgering	Lasten	171	176	560	356	204
	Baten	-39	-10	-340	-156	-184
	Saldo	132	165	219	200	20
Jongerenwerk en toezicht kinderopvang	Lasten	380	338	381	387	-6
	Baten	0	1	1	0	1
	Saldo	380	339	382	387	-5
WMO en jeugdzorg	Lasten	11.962	12.670	12.873	15.001	-2.128
	Baten	-445	-221	-393	-1.607	1.215
	Saldo	11.517	12.450	12.480	13.394	-914
Armoedebeleid en schuldhulpverlening	Lasten	2.826	1.631	3.350	2.895	455
	Baten	-25	-42	-41	-33	-8
	Saldo	2.802	1.589	3.309	2.862	447
Inkomensregelingen, re-integratie en Wsw	Lasten	10.647	11.047	11.786	11.979	-193
	Baten	-5.320	-5.138	-5.919	-6.185	266
	Saldo	5.327	5.909	5.867	5.794	73
Gezondheidsbeleid	Lasten	1.365	1.417	1.734	1.597	137
	Baten	0	0	-302	-254	-48
	Saldo	1.365	1.417	1.433	1.344	89
Loketvoorzieningen sociaal domein	Lasten	2.577	2.970	2.895	2.803	92
	Baten	-20	0	0	-188	188
	Saldo	2.556	2.970	2.895	2.614	280
Totaal programma	**Lasten**	**32.933**	**33.509**	**36.945**	**38.398**	**-1.452**
	Baten	**-5.918**	**-5.433**	**-7.017**	**-8.508**	**1.492**
	Saldo	**27.016**	**28.075**	**29.929**	**29.889**	**39**
Verrekening met reserves	Lasten	0	-105	0	815	-815
	Baten	-222	0	-1.376	-1.334	-42
	Saldo	-222	-105	-1.376	-519	-857
Na verrekening met reserves	**Lasten**	**32.933**	**33.509**	**36.945**	**39.213**	**-2.267**
	Baten	**-6.139**	**-5.538**	**-8.393**	**-9.842**	**1.450**
	Saldo	**26.794**	**27.970**	**28.553**	**29.371**	**-818**

- is nadeel	Afwijking x € 1.000
Algemene welzijnsvoorzieningen	
Wmo beleid/ Wijk en buurtgerichte werken	
De kosten komen lager uit dan begroot. Enerzijds omdat een deel van de budgetten nog niet is ingezet. Anderzijds omdat een deel van de kosten voor de begrote activiteiten ten laste van de SPUK IZA/GALA zijn gebracht.	19
JCC Elzenburg	
De kosten voor kleine reparaties en onderhoud zijn lager uitgevallen.	7
De kosten van elektriciteitsverbruik zijn hoger uitgevallen.	-11
De opbrengsten van de doorbelasting van servicekosten richting Stichting Elzenburg zijn hoger, door onder andere de hogere elektriciteitskosten.	16
Collectief vervoer	
De bijdrage aan het servicepunt regiotaxi voor het collectieve vervoer is hoger uitgekomen dan begroot.	-24
Mantelzorg	
De budget basissubsidie over 2022 en 2023 aan Zorgoppas is lager vastgesteld.	9
Daarnaast hebben wij de kosten voor de respijtzorg ten laste van de SPUK IZA/GALA gebracht.	
De inhuur voor de bewustwordingscampagne mantelzorg is lager uitgevallen.	19
Maatschappelijke opvang	
De kosten van onderzoek naar discriminatie in onze gemeente zijn hoger dan begroot.	-7
Lokale inbedding	
De inzet van het activiteitenbudget sociaal domein van € 10.400 is beperkt gebleven tot € 2.400.	8
Inburgering	
We hebben extra middelen ontvangen voor ondersteuning/capaciteit bij de uitvoering Wet inburgering, als gevolg van de verhoogde taakstelling. Bij Burap II is dit teruggebracht naar € 51.000. Nu blijkt dat slechts € 33.000 benodigd was.	18
Op basis van een prognose van het aantal asielstatushouders, gezins- en overige migranten wordt een specifieke uitkering (SPUK) ontvangen voor het beschikbaar stellen van voorzieningen die bijdragen aan het voldoen aan de inburgeringsplicht. Deze middelen zijn niet allemaal ingezet.	192
De overgebleven middelen kunnen deels ingezet worden in het volgende jaar en moeten deels terugbetaald worden.	-192
Jongerenwerk en toezicht kinderopvang	
Kinderopvang	
De kosten van de inspecties op de kinderopvang door de GGD kwamen hoger uit dan begroot door niet voorziene inspecties.	-6
Wmo en Jeugdzorg	
Wmo Hulp bij huishouden	
Er zijn nog nagekomen kosten over 2022 gefactureerd met betrekking tot COVID-19. Eerder werd verwacht dat dit niet zou leiden tot een nadeel op dit budget.	-26
Daarnaast komen de reguliere zorgkosten over 2023 iets hoger uit dan begroot.	-13

PGB's Wmo De voorlopige cijfers van de SVB laten een lager gebruik zien van de PGB's Wmo hulp bij het huishouden (€ 16.000) en Wmo specialistische hulp (€ 30.000).	46
Wmo specialistische hulp Sinds Burap I is er een toename van het aantal inwoners dat gebruik maakt van deze zorg met 10%. Dit resulteert in een niet begrote toename van de zorgkosten. Een deel van deze kosten konden we ten laste van de SPUK IZA/GALA brengen. De kosten voor de Wmo zintuigelijk gehandicapten inclusief de voorlopige regionale doorrekening van de onderlinge solidariteit van 50% liggen hoger dan begroot. Zowel regionaal als in onze gemeente zien we een toename van de kosten en het beroep op deze voorziening. De kosten van de trajecten bemoeizorg vallen lager uit als gevolg van een vrijval uit de regionale reserve.	-265 61 -38 11
Wmo Beschermd Wonen Het uitvoeringsbudget is in 2023 niet ingezet omdat hier geen uitvoeringsprogramma voor gemaakt was. Vanuit de centrumgemeente voor Beschermd Wonen hebben we een uitkering uit de reserve ontvangen.	171 815
Wmo, woningaanpassingen Door een grote woningaanpassing is het budget overschreden. Het tekort is verlaagd doordat een aantal kleinere woningaanpassingen zijn verantwoord onder de SPUK IZA/GALA valpreventie.	-75
Wmo, hulpmiddelen Doordat de aanbieder met een andere index (CPI index september 14,4%) rekent dan opgenomen in onze begroting (3,6%), is een nadeel ontstaan.	-10
Wmo, individueel vervoer Door minder toegekende "overige tegemoetkomingen vervoer" is hier een voordeel ontstaan.	18
Eigen bijdragen De eigen bijdrage voor de voorzieningen, met name voor vervoer, lag lager dan begroot.	-19
Jeugd, regionale inkoop Op basis van de voorlopige cijfers van het RIOZ ontvangen we een deel van onze inleg terug. Dit heeft voornamelijk betrekking op de jeugdzorg plus.	37
Jeugd, inkoop gemeente Vught Dit jaar stijgen de kosten voor jeugdzorg enorm. Belangrijkste oorzaak van de stijging van kosten zijn enkele behoorlijk dure en langdurige hulpverleningstrajecten vanwege zware complexe problematiek. Dit naast een lichte stijging van het aantal jongeren dat gebruik maakt van jeugdhulp. Die complexiteit van casuïstiek zien we bij alle gemeenten. Hierdoor ontvangt elke gemeente ook een lagere bijdrage vanuit de regio voor de excessieve casussen.	-1.561 -80
Jeugd, PGB De Prognose van de SVB laat een voordeel zien. Het gebruik van PGB neemt af omdat ouders meer gebruik maken van gecontracteerd aanbod jeugdhulp.	24
Armoedebeleid en schuldhulpverlening	
Bijzondere bijstand Het gebruik van de regelingen (bijzondere bijstand, inkomenstoeslag en kindregeling was hoger dan begroot	-60

Overige voorzieningen armoedebeleid Van de stichting Jeugdcultuurfonds is een terugbetaling over 2022 ontvangen. Het gebruik van de regeling Meedoen bleef beperkt tot 319 toekenningen. In 2023 waren er 151 kwijtscheldingen voor afvalstoffenheffing en 146 voor rioolheffing. Als gevolg daarvan kwamen de kosten lager uit dan begroot.	10 14 27
Categoriale verstrekking energietoeslag Dit budget is niet geheel nodig geweest en daardoor hebben we een voordeel. In totaal hebben 988 inwoners gebruik gemaakt van deze regeling.	370
Collectieve zorgverzekering De bijdragen vanuit de gemeente in de premie voor de zorgverzekering voor minima lag iets lager dan verwacht.	6
Schuldhulpverlening De inzet van de GKB was lager dan begroot en bleef beperkt omdat er een groot aantal stabiliseringstrajecten met een looptijd van circa 8 maanden aan vooraf gaan. Het in de mei circulaire beschikbaar gestelde budget voor de versterking van de gemeentelijke dienstverlening bij schulden (€ 37.833) is niet geheel benut.	41 23
Inkomensregelingen, re-integratie en Wsw	
Participatiewet, inkomensvoorzieningen Het voordelig resultaat ten opzichte van de rijksbijdrage voor de inkomensvoorzieningen lager uitgekomen. Dit komt vooral door hoger kosten bij het onderdeel loonkostensubsidies.	-75
Participatiewet en Bbz 2004, uitvoeringskosten De inzet van de handhavingspecialist voor de Participatiewet en de Bbz 2004 is dit jaar beperkt nodig geweest. Overige.	21 28
Bbz TOZO Tegenover de terugontvangen bedrijfskredieten voor de TOZO staat een terugbetaling aan het Rijk van na genoeg gelijke omvang.	-85 87
Bbz 2004 Gemeenten behouden voortaan de terug ontvangsten uit de kapitaalverstrekkingen (rente en aflossing). Daar tegenover staat dat de rijksbijdrage voor de kapitaalverstrekkingen beperkt is tot 25%. Daar de kapitaalverstrekkingen fors hoger lagen en de rijksbijdrage beperkt is tot 25% , resulteert een nadelig resultaat op deze taak.	-60
Particuliere en gemeentelijk opvang ontheemden Oekraïne <u>Gemeentelijke opvang</u> We hebben van het ministerie van Justitie en Veiligheid een bijdrage voor het leefgeld Oekraïne ontvangen over 2022. Deze ontvangst was niet begroot. <u>Particuliere opvang</u> Daarnaast hebben we over 2022 en 2023 van het ministerie een bijdrage voor het leefgeld bij particuliere opvang ontvangen. Deze lag hoger dan begroot.	31 123
Re- integratietrajecten Door de inflatie zijn de trajectprijzen gestegen en in tegenstelling tot andere posten in de begroting bepaalt de vergoeding vanuit het Rijk in het gemeentefonds dit budget. Dat heeft geleid tot een negatief verschil.	-77
Voorziening dubieuze debiteuren De benodigde omvang van de voorziening dubieuze debiteuren is geactualiseerd. Dit resulteerde in een lagere benodigde omvang.	58

Gezondheidsbeleid	
Volksgezondheid algemeen Het beschikbare budget voor onder andere drugspreventie is niet geheel ingezet, deze kosten worden ten laste van de specifieke uitkering IZA/GALA gebracht.	8
Openbare gezondheidszorg Een deel van de plustaken die afgenomen werden van de GGD konden we ten laste van de specifieke uitkering IZA/GALA brengen.	82
SPUK IZA regio In de RIB over het regioplan melden wij dat we incidenteel eind 2023 middelen uit de regio ontvangen ten behoeve van het integraal zorgakkoord. In totaal gaat het hier om een bedrag van € 252.900. Ten laste van dit budget hebben we projecten verantwoord die we als gemeente ondersteunen. Per saldo resteert € 21.000.	21
Loketvoorzieningen sociaal domein	
Informatie en Advies De benodigde inzet van tolkdiensten voor aanvragen is hoger uitgekomen dan begroot.	-12
Wmo Adviesraad De kosten voor de jaarlijkse studiedag (cursussen en bijscholing) vielen lager uit. Daarnaast hebben een aantal leden afscheid genomen en deze zijn nog niet vervangen.	8
Algemene preventie jeugd Kosten voor Kansrijke Start zijn bekostigd uit de middelen SPUK/GALA, hierdoor ontstaat een voordeel op onze geraamde budgetten. Er is minder gebruik gemaakt van het bestaande groepsaanbod vanuit het Regionaal Trainingscentrum door jeugdigen.	+6 7 9
Lichte jeugdzorg De kosten voor de POH GGZ zijn ten laste gebracht van de SPUK/ IZA. Hierdoor ontstaat een voordeel op onze eigen budgetten.	168
Uitvoeringskosten jeugdzorg De uitvoeringskosten van de regiohulp regio Noordoost-Brabant vallen lager uit dan begroot, door minder uitgaven aan inhuur personeel en weinig kosten voor onvoorziene zaken.	19
Subtotaal afwijking directe kosten	**-64**
Kapitaallasten	0
Doorberekende kosten	104
Totaal	**40**
Verrekening met reserves	
Vroegsignalering Bij de resultaatbestemming 2022 is een bedrag van € 42.000 overgeheveld voor bijzondere bijstand als aanvullende maatregel op de energierekening. De bestaande budgetten bleken toereikend waardoor het bedrag vrijvalt ten gunste van de Algemene reserve.	-42
Reserve Beschermd Wonen en maatschappelijke opvang Vanuit de centrumgemeente voor Beschermd Wonen hebben we een uitkering ontvangen van € 815.080.	-815
Totaal	**-818**

Besturen

Omschrijving

Taakvelden

- Bestuur en burgerparticipatie
- Burgerzaken
- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Uitwerking

2.4.1 Bestuur en burgerparticipatie

Wat wilden we bereiken?

- Meer participatie van inwoners, ondernemers en relevante stakeholders bij nieuw beleid en projecten binnen vastgestelde kaders.
- We zijn in verbinding met de samenleving en weten wat er speelt.
- Onze inwoners zijn optimaal geïnformeerd.
- We betrekken de raad actief en op tijd.
- We zijn een actieve partner in de regionale samenwerkingsverbanden.
- Het optimaal ondersteunen van ondernemers, verenigingen en inwoners tijdens de herstel- en nafase van de coronacrisis.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Verbeteren van onze bijdrage aan Het Klaverblad.	De gemeentepagina's in Het Klaverblad hebben een beperkte facelift gehad, vanwege capaciteit en prioriteren.
Evalueren van het participatiebeleid.	Er is een uitgebreide evaluatie gedaan onder ondernemers, inwoners er organisaties op grond waarvan nieuw beleid is ontwikkeld.

Hoe meten we dit?

Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd.

2.4.2 Burgerzaken

Wat wilden we bereiken?

- Zeer tevreden inwoners over de kwaliteit (snelheid/deskundigheid) van de dienstverlening.
- Goede digitale dienstverlening/ digitale processen optimaliseren.
- Een kwalitatief goede en veilige basisregistratie.
- Aandacht voor aanpak fraude.

Wat hebben we er voor gedaan?

Voor dit taakveld zijn geen activiteiten benoemd.

Hoe meten we dit?

Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd.

2.4.3 Crisisbeheersing en brandweer

Wat wilden we bereiken?

- Een sobere en doelmatige invulling van het veiligheidsbeleid.
- Meer grip vanuit de raad op de regionale samenwerkingsverbanden.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Inzetten op een integrale voorbereiding voor eventuele calamiteiten tijdens de werkzaamheden van de N65/PHS.	Er was een bestuurlijke dilemma oefening gepland in december 2023 in samenwerking met de Veiligheidsregio Brabant-Noord. Deze is uitgesteld naar Q1 2024. Daarnaast is aan de Veiligheidsregio Brabant-Noord gevraagd om in de planvorming specifiek aandacht te houden voor de PHS.

Hoe meten we dit?

Voor dit taakveld zijn geen indicatoren geformuleerd.

2.4.4 Openbare orde en veiligheid

Wat wilden we bereiken?

- De wijkagenten zijn zichtbaar en benaderbaar.
- Het tegengaan van ondermijnende criminaliteit in het buitengebied.
- De capaciteit op veiligheid is in overeenstemming met de taken en ambities van de gemeente.
- Het waarborgen van een veilige leefomgeving rondom de penitentiaire inrichting (PI).
- Instellingen op het Zorgpark dragen bij aan de veiligheid van cliënten en omgeving.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wat gingen we er voor doen	Wat hebben we er voor gedaan
Tegengaan criminaliteit buitengebied.	Het toezicht in het buitengebied is geïntensiveerd vanuit onze boa's en toezichthouders. Tevens is er geïnvesteerd in weerbaarheid door middel van het opbouwen van relaties met de ondernemers en inwoners in het buitengebied.
Integrale visie op veiligheid bij de herontwikkeling van Zorgpark Voorburg.	De herontwikkeling van Zorgpark Voorburg wordt mede vormgegeven vanuit een integrale visie op veiligheid, waarbij partijen op het zorgpark de nodige (fysieke) maatregelen treffen voor de veiligheid van cliënt en omgeving.
Evaluatie/herijking inzet van de wijk GGD'er.	Er is een tussentijdse evaluatie uitgevoerd naar de (extra) inzet van de wijk GGD'er.

Hoe meten we dit?

Indicatoren	Realisatie		Begroot	Realisatie
	2021	2022	2023	2023
Aantal gestolen motorvoertuigen.*	6	8	6	11
Aantal diefstal vanaf/vanuit motorvoertuigen (bv. kentekenplaten, navigatiesystemen).*	56	91	60	141
Aantal diefstal brom-, snor-, fietsen.**	74	102	75	131
Aantal woninginbraken.***	41	35	50	30
Meldingen/incidenten overlast van de jeugd.****	180	95	90	84
Meldingen overlast door verward/overspannen persoon.*****	244	320	240	295

** Het aantal gestolen motorvoertuigen en diefstallen in relatie tot motorvoertuigen is toegenomen. Analyse ten aanzien van de hotspots, communicatie en een donkere dagen offensief zijn ingezet t.b.v. bewustwording en preventie. Tevens is vanuit politie strafrechtelijk opgetreden. Het aantal diefstallen van/aan motorvoertuigen nam toe in het gehele Basisteam de Meierij.*

*** Het aantal diefstallen van fietsen is toegenomen. Dit heeft met name te maken met de waarde van elektrische fietsen. Er is ingezet op analyse van hotspots, meer toezicht en preventie (communicatie). Dit in samenwerking met boa's, politie en buurtpreventie. Het stijgen van fietsendiefstal is een regionale en tevens landelijke trend.*

**** Het aantal woninginbraken is gedaald. Het vermoeden is dat een deel van deze criminaliteitsvorm zich verschuift naar digitale criminaliteit (fraude, oplichting enz.). Ook dit betreft een algemene trend.*

***** Het aantal meldingen van jeugdoverlast is in Vught gedaald. Dit is naar verwachting deels te danken aan de integrale samenwerking tussen jongerenwerk, politie, boa's en gemeente. Daarnaast lijkt een tendens dat jeugd meer online samenkomt, i.p.v. fysiek. Hier wordt waar nodig en mogelijk op ingespeeld vanuit de partners.*

****** Het aantal meldingen van personen met verward gedrag is gedaald t.o.v. 2022. De verwachting is dat inzet van de wijk GGD aan deze daling heeft bijgedragen.*

Wat zijn de kosten?

Besturen *bedragen x €1.000*		2022	2023			
		Realisatie	Begroting primitief	Begroting wijzigingen	Realisatie	Verschil
Bestuur en burgerparticipatie	Lasten	4.662	2.826	5.793	5.326	468
	Baten	-3.558	0	-3.150	-4.599	1.449
	Saldo	1.104	2.826	2.643	727	1.917
Burgerzaken	Lasten	1.492	1.392	1.556	1.562	-6
	Baten	-521	-506	-488	-541	54
	Saldo	972	886	1.068	1.021	48
Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	2.015	2.039	2.085	2.144	-58
	Baten	0	0	0	-3	3
	Saldo	2.015	2.039	2.085	2.141	-56
Openbare orde en veiligheid	Lasten	593	832	872	831	41
	Baten	-115	-10	-10	-24	14
	Saldo	478	822	862	807	55
Totaal programma	**Lasten**	**8.763**	**7.089**	**10.307**	**9.862**	**445**
	Baten	**-4.193**	**-516**	**-3.647**	**-5.166**	**1.519**
	Saldo	**4.569**	**6.574**	**6.659**	**4.695**	**1.964**
Verrekening met reserves	Lasten	13	1.000	1.000	2.576	1.576
	Baten	-65	-1.000	-1.000	-1.032	-32
	Saldo	-52	0	0	1.544	-1.544
Na verrekening met reserves	**Lasten**	**8.776**	**0**	**11.307**	**12.438**	**-1.131**
	Baten	**-4.259**	**0**	**-4.647**	**-6.198**	**1.551**
	Saldo	**4.517**	**0**	**6.659**	**6.239**	**420**

	- is nadeel Afwijking x € 1.000
Bestuur en burgerparticipatie	
Pensioenvoorziening politieke ambtsdragers Vanwege de hoge rentestand was de stand van de pensioenvoorziening hoger dan nodig was. Hierdoor kan er een deel van de voorziening vrijvallen.	205
Burgemeester en wethouders Vanwege wisselingen waren de salariskosten voor wethouders lager.	56
Daarnaast waren de reiskostenvergoedingen lager dan begroot (€ 8.000), waren er lagere kosten voor representatie (€ 6.000) en waren de kosten voor verzekering lager (€ 8.000).	22
Aardbevingen Turkije en Syrië Er is een donatie gedaan in verband met de aardbevingen in Turkije en Syrië.	-32
Gemeenteraad en commissies Er waren lagere kosten voor gemeenteraad en -commissies door minder beroep op de WKR (werkkostenregeling), het opleidingsbudget en door lagere salariskosten.	44

Accountantscontrole De kosten voor de accountantscontrole 2022 en 2023 zijn met instemming van de auditcommissie verhoogd. Oorzaken zijn de extra aandacht voor Fraude en continuïteit, wijziging van controlestandaarden, wijzigingen in de jeugdzorg en de toename van het aantal te controleren Sisa-regelingen.	-25
Oekraïne Voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen is een bekostigingsregeling door het Rijk gemaakt. Deze voorziet in een vergoeding per gerealiseerde plaats per dag van € 83. De werkelijke kosten zijn afhankelijk van de daadwerkelijke bezetting, welke lager is dan het aantal gerealiseerde plaatsen. Overigens worden op diverse andere taakvelden ook kosten gemaakt die samenhangen met de crisis in Oekraïne. In paragraaf 1.5 zijn die samengevat.	1.436
Regionale samenwerking Voor de frictiekosten vanuit de herindeling was veen bedrag van € 429.000 beschikbaar. Middels bestuurlijke besluiten is dit deels ingezet, onder meer voor de bedrijfscontactfunctionaris, verhoging van subsidieplafonds en onderhoud D'n Inbreng.	208
Rekenkamerfunctie Na installatie in de raadsvergadering van 13 juli 2023 zijn de leden van de rekenkamer gestart met hun werkzaamheden. Er zijn geen onderzoeken uitgevoerd.	12
Overigen	6
Burgerzaken	
Er zijn meer reisdocumenten verstrekt dan verwacht.	12
De vraag naar rijbewijzen is groter dan verwacht. Dit zorgt voor extra opbrengsten leges en meer afdrachten rijksleges.	24
De vraag naar uittreksels uit de basisadministratie is minder groot geweest dan verwacht.	-8
Doordat er meer huwelijken zijn voltrokken dan verwacht, zijn ook de loonkosten van de trouwambtenaren hoger uitgevallen. Daartegenover staan extra ontvangen leges.	3
Ten behoeve van een wettelijk verplichte update van de GBA-V (landelijke BRP) zijn eenmalige kosten gemaakt. Deze waren voorzien in 2024.	-9
Crisisbeheersing en brandweer	
Brandweer De huurkosten voor de uitrukpost in Cromvoirt zijn komen te vervallen. Dit was nog niet aangepast in de begroting.	21
De bijdrage voor de Veiligheidsregio Brabant Noord was lager dan begroot.	8
Openbare orde en veiligheid	
Samenwerkingsverbanden De kosten voor samenwerkingsverbanden (RIEC en Zorg- en Veiligheidshuis) zijn lager, met name vanwege een terugbetaling van het overschot van de algemene reserve van het Zorg- en Veiligheidshuis.	10
Boa's Er was een incidenteel budget opgenomen voor ondersteunend materiaal, kleding en aanvullende ondersteuning van de boa's. Hiervan was een deel niet nodig.	20
APV Er zijn meer leges ontvangen dan begroot in het kader van de APV.	10

Subtotaal afwijking directe kosten	**2.023**
Kapitaallasten	0
Doorberekende kosten	-59
Totaal	**1.964**
Verrekening met reserves	
Donatie aardbeving Turkije en Syrië De donatie aan giro 555 is bekostigd vanuit de Algemene reserve.	32
Ondersteuning raadsfracties Het niet benutte deel van het budget voor ondersteuning van de raadsfracties is in de bestemmingsreserve Fractieondersteuning gestort.	-10
Bestemmingsreserve Migratie en Opvang Met de vaststelling van de nota Reserves en Voorzieningen is besloten bij de jaarrekening een reserve Opvang en migratie te vormen. Hierin worden de positieve resultaten samenhangend met de opvang van Oekraïners gestort. Zie paragraaf 1.5. voor een specificatie.	- 1.566
Totaal	**420**

Overhead

Overhead *bedragen x €1.000*		2022	2023			
		Realisatie	Begroting primitief	Begroting wijzigingen	Realisatie	Verschil
Overhead	Lasten	10.101	12.012	12.620	11.725	895
	Baten	-232	-23	-108	-412	304
	Saldo	9.869	11.989	12.512	11.312	1.200
Kostenplaatsen	Lasten	412	519	919	566	353
	Baten	-412	-519	-919	-566	-353
	Saldo	0	0	0	0	0
Totaal programma	**Lasten**	**10.513**	**12.530**	**13.539**	**12.290**	**1.249**
	Baten	**-644**	**-542**	**-1.027**	**-978**	**-49**
	Saldo	**9.869**	**11.989**	**12.512**	**11.312**	**1.200**
Verrekening met reserves	Lasten	0	1.000	1.000	1.000	0
	Baten	0	-1.000	-1.000	-1.000	0
	Saldo	0	0	0	0	0
Na verrekening met reserves	**Lasten**	**10.513**	**13.530**	**14.539**	**13.290**	**1.249**
	Baten	**-644**	**-1.542**	**-2.027**	**-1.978**	**-49**
	Saldo	**9.869**	**11.989**	**12.512**	**11.312**	**1.200**

2.5.1 Overhead

- is nadeel	Afwijking x € 1.000
Overhead	
Financiële administratie Externe expertise is ingeschakeld voor het doorlichten van de administratie over de afgelopen 5 jaar op juiste betaalbaarstelling, verrekening creditfacturen en BTW- labeling. Per saldo is er een aanvullende opbrengst van € 21.000 gerealiseerd (met name BTW-verrekening). Aan invorderingskosten is € 5.000 minder uit gegeven.	26
Salarisadministratie De prijsopbouw van de software voor het voeren van de salarisadministratie is aangepast. Dit geeft een structureel voordeel.	16
Organisatieontwikkeling Hogere kosten voor organisatieontwikkeling.	-28
Voorziening spaarverlof De verlofrechten zijn met € 18.000 toegenomen.	-18
Human Resource Uit het algemene HR budget worden voornamelijk de webapplicatie RAP en het functiewaarderingssysteem HR21 bekostigd. Daarnaast wordt ook extern ingewonnen specialistisch advies met betrekking tot beide onderwerpen (rechtspositie en functiewaardering) hieruit bekostigd. Hier is minder gebruik van gemaakt dan begroot.	6

ARBO Er is minder gebruik gemaakt van arbo-voorzieningen en bijbehorende dienstverlening (o.a. ergonomische apparatuur, vertrouwenspersoon, psycholoog, etc.).	11
Algemene personeelskosten Er is meer gebruik gemaakt van de kilometervergoeding. De kosten voor de thuiswerkvergoeding zijn hier gerealiseerd, terwijl deze elders begroot zijn. Daarnaast is de bijdrage aan de werkkostenregeling hoger dan begroot.	-18 -32 -16
Wachtgeldvoorziening Er is meer gebruik gemaakt van de voorziening wachtgeldverplichtingen dan waar rekening mee is gehouden.	-30
Opleidingen Er is meer gebruik gemaakt van het budget voor opleidingen. Dit heeft deels te maken met uitstel van opleidingen uit de COVID periode.	-41
Inkoopadvisering Vanwege voortschrijdend inzicht bij sommige onderwerpen gekozen voor eenvoudigere aanbestedingen, waardoor er minder advisering ingekocht hoefde te worden. Daarnaast zijn de planningen van enkele aanbestedingsprojecten aangepast.	69
Communicatie en voorlichting Het aantal publicaties in het Klaverblad is toegenomen.	-16
ICT Werkplek en ICT Toepassingen Bij de transitie naar een andere ICT provider zijn frictiekosten gemaakt aangezien de initiële overgang van 1 januari 2023 niet haalbaar was en de kosten van de oude ICT provider nog 2 maanden zijn doorgelopen. De frictiekosten bestaande uit 2 maandlasten bedragen € 136.000. In de loop van het jaar is gebleken dat het aantal accounts flink is gestegen, van 325 naar nu zo'n 400. Dit heeft tot een naheffing geleid van ongeveer € 24.000. De transitie vroeg ook om extra ondersteuning vanuit leveranciers, waardoor de aanloop kosten hoger uitvielen. Als laatste kan gemeld worden dat er op verschillende applicaties indexeringen zijn geweest.	-195
Exploitatie gemeentekantoor Door een hoger elektriciteitsverbruik vallen de kosten hoger uit. De stijging van de lonen van de schoonmaakdienst was niet voorzien in de begroting. Er is waterschade ontstaan binnen het gemeentekantoor door een lekkage in de vijver. De ontstane schade is vergoed door de verzekering.	-36 -19 -11 11
Stationsweg 2a Helvoirt De verkoop van deze locatie aan de Veiligheidsregio is doorgeschoven naar 2024.	-85
Bodediensten Er zijn meer mailingen verstuurd dan verwacht.	-20
Repro (GK) Door extra mailingen is er meer papier verbruikt.	-5
Restauratieve voorzieningen Door toename van het werken op kantoor is er meer gebruik gemaakt van restauratieve voorzieningen.	-14
Bedrijfshulpverlening Extra aanmeldingen BHV'ers inclusief bijbehorende trainingen.	-5
Documentaire informatievoorziening De bijdrage aan het Brabants Historisch Informatie Centrum is lager uitgevallen omdat er een budget voor het E-depot was opgenomen dat niet nodig bleek te zijn. Daarnaast is de indexering van de huurkosten van de archiefruimte wat lager uitgevallen dan verwacht.	17

Terug-ontvangsten medewerkers met ziekte of zwangerschapsverlof Voor medewerkers die langdurig ziek zijn of die met zwangerschapsverlof gaan, ontvangen we een bijdrage van het UWV. Deze ontvangst wordt niet begroot.	180
Subtotaal afwijking directe kosten	**-253**
Kapitaallasten	54
Doorberekende kosten	1.399
Totaal	**1.200**
Verrekening met reserves	
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen Voor de afschrijvingslasten is een bestemmingsreserve Verduurzaming gemeentelijke gebouwen gevormd. Ten laste van de algemene reserve is hier € 1 miljoen in gestort.	1.000 -1.000
Totaal	**1.200**

2.5.2 Kostenplaatsen

- is nadeel	Afwijking x € 1.000
Kostenplaatsen	
Geo-inwinning Een grote inmetingsopdracht van vakantiepark De Zandleij is verschoven naar 2024 omdat de bouw nog niet gereed was. Daarnaast zijn er 2 jaarlijkse meetrondes niet uitgevoerd vanwege herprioritering van werkzaamheden.	22
BOR/Brandweerkazerne De elektriciteitskosten zijn hoger uitgevallen door hogere leasekosten van de zonnepanelen, waarbij het leasetarief gekoppeld is aan de stroomprijs, en een hoger stroomverbruik. De doorbelasting naar de Veiligheidsregio valt lager uit dan begroot door een aantal kosten die volledig toerekenbaar zijn aan de gemeente.	-31 -13
Tractie en wijkteams Er waren minder kosten voor reparatie en onderhoud.	8
Clustervoorziening Noord De kosten voor energieverbruik hoger uitgevallen dan geraamd. Daarnaast zijn diverse overige kosten ook hoger uitgevallen. Tegenover de hogere kosten staat aan hogere doorbelasting van servicekosten aan de kinderopvang. Vanuit basisschool Koningslinde is een hogere materiële instandhoudingsbijdrage ontvangen.	-34 -31 34 33
Personeelskosten De personeelsbegroting is gaandeweg het jaar verhoogd met de cao-ontwikkeling, compensatie vanuit het UWV en projectenmiddelen tot een budget van € 23,8 miljoen op de kostenplaatsen. In Burap II 2023 is hierover gerapporteerd. Uiteindelijk is niet het gehele budget benut.	848
Subtotaal afwijking directe kosten	**836**
Kapitaallasten	0
Doorberekende kosten	-836
Totaal	**0**
Verrekening met reserves	
Totaal	**0**

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingen *bedragen x €1.000*		2022	2023			
		Realisatie	Begroting primitief	Begroting wijzigingen	Realisatie	Verschil
Treasury	Lasten	-716	-368	-238	-426	187
	Baten	-49	-38	-38	-73	36
	Saldo	-765	-406	-276	-499	223
OZB woningen	Lasten	545	596	621	666	-45
	Baten	-6.215	-6.495	-6.495	-6.460	-35
	Saldo	-5.670	-5.899	-5.874	-5.793	-80
OZB niet-woningen	Lasten	6	15	15	19	-5
	Baten	-3.312	-3.239	-3.564	-3.508	-56
	Saldo	-3.306	-3.225	-3.550	-3.489	-60
Belastingen overig	Lasten	0	0	0	0	0
	Baten	-40	-41	-41	-49	8
	Saldo	-40	-41	-41	-49	8
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Lasten	7	8	8	68	-60
	Baten	-56.270	-55.881	-58.022	-58.139	117
	Saldo	-56.263	-55.873	-58.014	-58.070	56
Overige baten en lasten	Lasten	64	112	82	0	82
	Baten	0	0	0	0	0
	Saldo	64	112	82	0	82
Vennootschapsbelasting (VpB)	Lasten	50	55	210	234	-24
	Baten	-2	0	0	-55	55
	Saldo	48	55	210	179	30
Totaal programma	**Lasten**	**-46**	**418**	**697**	**562**	**135**
	Baten	**-65.888**	**-65.693**	**-68.159**	**-68.283**	**124**
	Saldo	**-65.934**	**-65.275**	**-67.463**	**-67.721**	**259**
Verrekening met reserves	Lasten	600	0	1.000	1.000	0
	Baten	0	0	0	0	0
	Saldo	600	0	1.000	1.000	0
Na verrekening met reserves	**Lasten**	**554**	**1.418**	**1.697**	**1.562**	**135**
	Baten	**-65.888**	**-65.693**	**-68.159**	**-68.283**	**124**
	Saldo	**-65.334**	**-64.275**	**-66.463**	**-66.721**	**259**

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Gemeenten ontvangen geld van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds. De gemeentefondsuitkering is beleids- en bestedingsvrij voor gemeenten. Eventuele opmerkingen die over de algemene uitkering worden gemaakt, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te beoordelen.

Hieronder wordt een toelichting per geldstroom gegeven op de mutaties ten opzichte van Burap II 2023 per uitkeringsjaar:

Uitkeringsjaar 2021

Naast de mutatie uit de decembercirculaire van € 31.736 heeft er nog een kleine aanpassing plaatsgevonden van € 863. In totaal is de raming voor de gemeentefondsuitkering 2021 aangepast met € 32.599 voordelig.

Uitkeringsjaar 2022

Voor het uitkeringsjaar 2022 zijn geen mutaties ten opzichte van Burap II 2023 te melden.

Uitkeringsjaar 2023

De volgende mutaties naar aanleiding van de decembercirculaire 2023 zijn in een Rib aan u toegelicht.

x € 1.000	2023
Ontwikkeling uitkeringsbasis	-300
Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	17
Invoeringskosten Omgevingswet	204
Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	18
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	22
Overige	8
	-31

Daarnaast geeft een verbeterd inzicht van met name de parameter loonkostensubsidie een voordeel van € 114.630.
In totaal betekent dit een mutatie van afgerond € 84.000 voor uitkeringsjaar 2023.

Lokale heffingen

- is nadeel	Afwijking x € 1.000
OZB Woningen	
Waardering WOZ Woningen Hogere proceskostenvergoeding OZB woningen direct verband houdend met de (landelijke) toename aan bezwaren. Er is een project gestart om de gebruiksoppervlakte in de BAG en de WOZ gelijk te trekken.	-19
Opbrengsten OZB Woningen Door het toegenomen aantal bezwaren is het aantal verminderingen toegenomen. Dit zorgt voor een lagere opbrengst OZB.	-35
OZB niet-woningen	
Opbrengsten OZB Niet-Woningen Door het toegenomen aantal bezwaren is het aantal verminderingen toegenomen. Dit zorgt voor een lagere opbrengst OZB. Daarnaast is de leegstand hoger dan aanvankelijk ingeschat.	-56

Reclamebelasting De WOZ-waardes van niet-woningen zijn hoger dan in de begroting opgenomen, hierdoor is de opbrengst reclamebelasting ook hoger. Dit omdat het tarief een direct verband heeft met de WOZ-waarde.	+8
ICT Belastingen In 2022 is een nieuwe belastingen applicatie geïntroduceerd. Voor geautomatiseerde verwerking van diverse processen zijn naderhand nog extra modules afgenomen. De kosten van deze extra modules waren vooraf niet begroot.	-30
Overigen	-12
Subtotaal afwijking directe kosten	-144
Kapitaallasten.	0
Doorberekende kosten.	12
Totaal	-132

Een uitgebreide toelichting is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen (zie paragraaf 3.4.).

Treasury

Treasury	Begroting	Realisatie	Verschil
(x € 1.000)	Incl. wijz.		
Onverdeeld financieringsresultaat	-259	-475	-216
Dividend	-35	-39	-4
Kosten betalingsverkeer	18	15	-3
Totaal taakveld	-276	-499	-223

Financieringsresultaat
Het resultaat bestaat uit het verschil tussen de daadwerkelijk te betalen en te ontvangen rente en de aan de programma's toegerekende rente. Het verschil tussen de werkelijk betaalde rente en de via de omslagpercentage doorberekende rente aan de programma's wordt verantwoord op het taakveld Onverdeeld financieringsresultaat. Per saldo werd en wordt dus de werkelijk betaalde rente verantwoord.

Rentelasten	Begroting	Realisatie	Afwijking
x € 1.000	Incl. wijz.		
Lasten			
Rente langlopende leningen	1.142	1.076	66
Rente kortlopend	0	0	0
Baten			
Rente kortlopend	-15	-46	30
Rente uitgezette geldleningen	-2	-4	1
Toegerekende rente			
Rente Rijksinfra	-139	-226	87
Rente IHP	0	0	0
Geactiveerde rente grondexploitatie	-6	-37	31
Rente ten laste van exploitatie	979	763	216
De rente is als volgt in de exploitatierekening verwerkt			
Doorberekende rente ten laste van programma's	-1.238	-1.238	0
Renteresultaat ten gunste van algemene dekkingsmiddelen	259	475	216

Onverdeeld financieringsresultaat
Op basis van de liquiditeitsprognose is eerder een voordeel van € 270.000 gemeld op de financiering van onze liquiditeitsbehoefte. Het daadwerkelijke saldo van rentelasten en -baten is € 98.000 voordelige. Daarnaast kan een groter deel van de rentelasten worden toegerekend aan de grondexploitatie en aan projecten (€ 118.000).
Belangrijkste oorzaak ligt in de vertraagde of uitgestelde uitgaven op de grote dossiers en de MOR-projecten. Per saldo is er per 31 december een restantkrediet van € 7,2 miljoen, waarvan € 3,3 miljoen bestaat uit de MOR investeringskredieten. Zie hiervoor de staat van restantkredieten in het boekwerk Jaarrekening.

Dividend
Het dividend heeft betrekking op de aandelen BNG die in bezit zijn.

Kosten betalingsverkeer
Onder deze post zijn zowel de interne als externe kosten van het betalingsverkeer verantwoord.

Vennootschapsbelasting (VpB)
Gemeenten zijn belastingplichtig voor activiteiten die vallen onder het regime van de vennootschapsbelasting (vpb). Het betreft over het algemeen activiteiten waarbij in concurrentie wordt getreden en waar winst wordt beoogd of verwacht.
Binnen onze huidige activiteiten valt enkel de grondexploitatie onder de vpb.

Over 2023 is een bedrag van € 233.922 aan vennootschapsbelasting verschuldigd. De verschuldigde vennootschapsbelasting is ontstaan vanuit de grondexploitatie en wordt daarom verrekend met de reserve Grondexploitatie.
Over 2021 en 2022 wordt als gevolg van een verliescompensatie nog respectievelijk € 4.790 en € 49.746 teruggevorderd.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten		
(x € 1.000)	Begroot	Realisatie
Nieuwe projecten	11	0
Onvoorzien college	71	0
Totaal programma	82	0

Nieuwe projecten
Van het beschikbare budget van € 41.120 is € 30.000 beschikbaar gesteld voor het plan van aanpak Tijdelijk wonen. Er resteert daarmee € 11.120.

Onvoorzien college
Het beschikbare budget van € 71.000 is niet ingezet.

Paragrafen

3.1 Algemeen

In de paragrafen worden onderwerpen, die versnipperd in de begroting staan, bij elkaar in beeld gebracht. Het gaat vooral om beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen kunnen hebben. De paragrafen zijn bedoeld om extra informatie te geven over de middelen die wij inzetten om ons beleid te realiseren.
Op grond van de financiële verordening dienen de paragrafen een aantal onderwerpen te behandelen en te voldoen aan een aantal kwaliteitseisen. Onderstaand zijn deze per paragraaf weergegeven.

De paragrafen zijn verplicht voorgeschreven in de verslagleggingsregels van BBV.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf beantwoorden we de vraag of de financiële positie van Vught toereikend is om de financiële gevolgen van risico's op te vangen. Het is verplicht om een aantal kengetallen op te nemen die inzicht geven in de financiële positie. Zo zegt de hoogte van de schuld meer over de financiële positie van een gemeente dan de hoogte van de reserves. Met lenen neemt een gemeente als het ware een voorschot op de toekomst. Hoe hoger de schulden, hoe meer toekomstige inkomsten voor aflossingen en rente worden vastgelegd.
Voor een gezonde financiële huishouding is het belangrijk het geheel van deze kengetallen te beheersen.

Er is een inventarisatie van de weerstandscapaciteit en de risico's opgenomen. Samen geven ze een beeld van ons weerstandsvermogen. Tevens geven we een toelichting op ons risicobeleid en zijn financiële kengetallen, gebaseerd op verslagleggingsregels, opgenomen. Er is ook een beoordeling van de verhouding tussen de financiële kengetallen en de financiële positie opgenomen.

Belangrijkste ijkpunten voor ons financieel beleid zijn een meerjarig sluitende begroting en een verbetering van de financiële kengetallen schuldquote en solvabiliteit. We hebben aandacht voor herprioritering, nieuw-voor-oud beleidskeuzes en scherpere keuzes in de uitgaven.

Inzicht in de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit is noodzakelijk om het weerstandsvermogen te beoordelen. We willen weten of we in staat zijn om optredende risico's op te vangen zonder dat de publieke taken en voorzieningen in de knel komen. De weerstandscapaciteit is het geheel van middelen waaruit we tegenvallers, die onverwacht en substantieel zijn, bekostigen. Het weerstandsvermogen drukt de relatie uit tussen de aanwezige weerstandscapaciteit en de risico's.

We hebben een incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De eerste is bedoeld om eenmalige tegenvallers op te vangen zonder dat we (het niveau) van onze publieke taken en ons beleid aanpassen. De structurele weerstandscapaciteit betreft middelen die we permanent kunnen inzetten voor tegenvallers in de lopende exploitatie.

Incidentele weerstandscapaciteit:
- Algemene reserve
- Bestemmingsreserves
- Stille reserves

Structurele weerstandscapaciteit:
- Onbenutte belastingcapaciteit
- Post onvoorzien

Feitelijk zijn alleen de algemene reserve en de reserve grondexploitatie in te zetten als afdekking van algemene risico's. Voor de besteedbaarheid van de bestemmingsreserves geldt dat deze middelen, door de daarover genomen raadsbesluiten, geheel bestemd zijn.

3.2.1 Beleidsuitgangspunten weerstandscapaciteit en risico's

Via de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing sturen we op het weerstandsvermogen en de risico's.

Beleidsuitgangspunten

Bij het beheersen treffen we maatregelen om risico's te verminderen of kiezen ervoor deze te accepteren. Het afdekken van de risico's gebeurt deels via afgesloten verzekeringen en deels via het treffen van voorzieningen. Maar ook door een goed opleiding- en aannamebeleid van personeel. De resterende risico's inventariseren we in deze paragraaf. Hiermee ontstaat een gefundeerd beeld op de benodigde weerstandscapaciteit.

Weerstandscapaciteit

Voor de weerstandscapaciteit wordt een streefwaarde van de algemene reserve van 20% van de uitkering uit het gemeentefonds gehanteerd. Ons financieel beleid is gericht op een realistische en scherpe begroting: transparant met meer risico mits goed beargumenteerd en benoemd. Dit uitgangspunt is in de geactualiseerde risico-inventarisatie meegenomen.

Verzekeringen

Er zijn diverse verzekeringen afgesloten voor risico's door claims van derden en schadegevallen. We werken schadepreventief, o.a. door voldoende onderhoud te plegen, het correct naleven van bestaande procedures en het goed gemotiveerd afhandelen van bezwaarschriften. Risico's van achterstallig onderhoud zijn ondervangen door het opstellen van beheerplannen voor wegen, groen, verlichting, riolering, kunstwerken en speeltoestellen.

Voorzieningen

Er zijn voorzieningen getroffen voor risico's en verplichtingen waarvan bekend is dat die zich voordoen en die we kunnen kwantificeren. Er zijn voorzieningen getroffen voor verplichtingen (pensioen, wachtgeld, grondexploitatie), onderhoud (gebouwen, openbare verlichting en kunstwerken) en voor de afvalstoffen en riolering.

Grondexploitaties

Elk plan binnen de grondexploitatie heeft zijn eigen exploitatie, met eigen baten en lasten. Voor verwachte tekorten zijn voorzieningen getroffen. Overige risico's worden opgevangen binnen de reserve grondexploitatie. De hoogte van deze reserve is berekend aan de hand van risicoanalyses van de planexploitaties. Jaarlijks actualiseren we de plannen in het Uitvoeringsprogramma grondexploitatie en de hierin opgenomen risico-inventarisatie. Uit het Uitvoeringsprogramma grondexploitatie blijkt dat de stand van de reserve grondexploitatie toereikend is om de risico's te dekken.

3.2.2 Risico-inventarisatie

De risico-inventarisatie geeft een aantal geïdentificeerde risico's, die voldoen aan de volgende criteria:

- onzekerheden met grote financiële gevolgen;
- waarvan de kans reëel is dat de risico's zich voordoen; en
- waarvoor de oorzaken niet door de gemeente kunnen worden beïnvloed of waarvoor de gemeente(nog) niet in staat is geweest om passende beheersingsmaatregelen te treffen;
- risico's die niet zijn afgedekt door verzekeringen of voorzieningen.

In deze paragraaf wordt de inventarisatie van de belangrijkste risico's weergegeven. Dit zijn de risico's waarvan we als organisatie op dit moment kunnen inschatten dat ze zich wellicht gaan voordoen. Risico's lopen in de uitvoering van ons werk is niet altijd te voorkomen. Wel zorgen we voor een goede

administratieve organisatie. Dit is de basis voor het voorkomen van risico's. Het systeem van risicomanagement wordt toegelicht in de Nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

Een risico-inventarisatie bevat altijd subjectieve aannames. De inschatting van de kansen en omvang is tijdsgebonden, waarbij het inzicht afhankelijk is van onzekere toekomstige factoren.
Sommige risico's worden voor 2 of 3 jaar meegenomen. Dit is nodig omdat het in sommige gevallen niet mogelijk is direct maatregelen te treffen om risico's op te vangen of ze te verwerken in de meerjarenbegroting.

Risico-inventarisatie *x € 1.000*	**Risico bedrag p/j**	**Aantal jaar**	**Totaal risico**
Renteontwikkeling	900	3	2.700
Jeugdhulp	1.200	2	2.400
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	120	2	240
Wmo	200	2	400
Participatiewet	90	2	180
Stadsgewest	1.000	1	1.000
Strategische, operationele risico's			2.500
Totaal risico's			9.420
Na risicofactor	75%		7.065
Rijksinfra N65 en PHS (risicofactor reeds toegepast)			3.500
Totaal benodigde reservecapaciteit			**10.565**

Renteontwikkelingen

De rentes zijn volop in beweging. Na jaren van stabiele lage rentes, zien we nu stijgende rentes, mede om de inflatie te beperken. Omdat de nieuwe leningen tegen een hogere rente worden afgesloten lopen we meer risico voor de leningen die we oversluiten. Voor nieuwe investeringen is dit risico duidelijk aanwezig omdat daar ook substantiële bedragen aan verbonden zijn.
Het blijft de vraag welke gevolgen de economische ontwikkeling, inflatie, grondstoftekorten en de oorlog in Oekraïne blijven hebben voor de renteontwikkeling. Rondom de renteontwikkeling gaan wij uit van een licht stijgende langlopende rente, die zich gaat stabiliseren.
Wanneer deze stijging groter is dan voorspeld, leidt dit tot extra financieringslasten. Ook voor investeringen die nog niet in het investeringsprogramma zijn opgenomen geeft dit extra financieringslasten die niet in de exploitatie van onze meerjarenbegroting zijn opgenomen. Te denken valt aan de uitbreiding bij Het Kwartier.
Naast de bestaande leningenportefeuille loopt de schuldpositie de komende jaren verder op door diverse investeringsprojecten, zoals Rijksinfra, Zuiderbos en de Lichtstraat. Wij bepalen het risico op € 900.000 per jaar. Dit is gebaseerd op 1% rentestijging op begrote te sluiten leningen van € 30 miljoen. Daarnaast is rekening gehouden met nieuwe investeringen van € 20 miljoen tegen 3%.

Jeugdhulp

Voor gemeenten zijn de risico's bij jeugdhulp groot. Gemeenten hebben een zorgplicht jeugd, terwijl de rijksmiddelen beperkt zijn. In de gemeentefondsuitkering extra middelen beschikbaar gesteld. Dit ter compensatie van de tekorten die er bij de gemeenten bleken bij de uitvoering van deze taken.
In regionaal verband is een actieplan opgesteld in de vorm van transformatieopgaven jeugd en binnen Wegwijs+ zetten we extra in op preventie en kwaliteit in de dienstverlening. Dit ter voorkoming van

stijgende kosten op langere termijn. Het beleid is gericht op tijdige signalering, de juiste hulp en preventie. Daarmee proberen we "zware", en dus dure, cliënten te voorkomen.

De hervormingsagenda Jeugd 2023-2026 beoogt knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken en het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar te maken voor de toekomst. Maatregelen van het Rijk moeten de gemeenten een besparing opleveren. Het realisme van deze besparing wordt betwijfeld, het Rijk staat aan de lat. Wij monitoren dit. Daarnaast moeten eventuele investeringen en uitvoeringskosten door de gemeenten betaald worden.

Echter, naast deze ontwikkelingen blijft de zorgvraag bij jeugdigen te stijgen. Het is de vraag en dus een risico of we in staat blijken om samen met onze regionale partners de afvlakking van de groei en het voorkomen van zwaardere zaken te realiseren. In 2023 zijn door enkele zwaardere zaken forse tekorten ontstaan. Daarnaast speelt ook de wijziging van de inkoop en de financiering van de jeugdzorg met ingang van 2022. Als gevolg daarvan hebben we nog te weinig ervaringsjaren om het benodigde budget goed in te schatten. Gelet op deze onzekerheden, de kans op verdere prijsstijgingen bij zorgaanbieders en de mogelijke toename van complexere en intensievere jeugdzorg houden we rekening met een jaarlijks risico van € 1.200.000 gedurende twee jaar.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

We nemen in tegenstelling tot voorgaande jaren geen risicoreservering op voor het abonnementstarief Wmo. Sinds 2019 is (landelijk) het abonnementstarief Wmo van toepassing. Dit zorgt voor een toename in het aantal aanvragen Wmo. Dit geldt vooral voor huishoudelijke hulp. De geleverde zorg per cliënt komt echter lager uit dan begroot. Het risico is daarom niet meer opgenomen.
Daarnaast speelt het risico van grotere woningaanpassingen (> € 20.000). Deze laten zich niet begroten maar de kans bestaat wel dat deze gedurende het jaar noodzakelijk blijken te zijn.
Hiervoor nemen we een risico op van € 120.000 (3 grote woningaanpassingen van € 40.000) voor 2 jaar.

Wmo nieuw (begeleiding en dagbesteding)

Met ingang van 2022 zijn we overgegaan van een lumpsumfinanciering naar een PxQ financiering van de Wmo zorg. Gelet op de uitkomsten voor 2022 en de tussentijdse resultaten 2023 hebben we het benodigde budget naar beneden bijgesteld. Wel loopt op dit moment een tariefonderzoek naar de Wmo zorg. De (budgettaire) effecten daarvan zijn nog niet bekend.
Gelet op deze ontwikkelingen nemen we en risicobedrag van € 200.000 op. Gezien het meerjarige karakter nemen we deze voor 2 jaar mee.

Participatiewet

De afgelopen jaren zagen we als gevolg van de conjuncturele ontwikkelingen en de gerichte maatwerkaanpak van Wegwijs+ een daling van het aantal uitkeringsgerechtigden. Daarnaast valt onze gemeente bij de toerekening door het Rijk van het macro budget over de verschillende gemeenten voor een groter deel (circa 70%) onder het objectieve verdeelmodel en worden de loonkostensubsidies op historische basis vergoed door het Rijk. Dit pakt voor onze gemeente gunstig uit.
De omvang van het macrobudget van het Rijk blijft echter ook de uitkomst van landelijke ontwikkelingen en voor onze gemeente geldt deels een vergoedingssystematiek waarbij we voor een tekort dat lager ligt dan 10% van de rijksbijdrage we zelf risicodrager zijn. Daarnaast kan de hogere taakstelling voor statushouders leiden (indien huisvesting beschikbaar is) tot een hoger aantal uitkeringsgerechtigden. Gelet hierop houden we een marge/risico aan van € 90.000 (6 uitkeringsgerechtigden) gedurende twee jaar.

Stadsgewest

De ontwikkelingen rondom het Stadsgewest lopen nog. De afwikkeling van de stortplaats is in de loop van 2019 uitgesteld tot 2025. De ontwikkelingen blijven we nauwlettend volgen.

Het grootste risico is dat de provincie voor datum overdracht de rekenrente voor de bepaling van het doelvermogen verlaagt. De provincie is eenzijdig bevoegd om dit te doen. Naar aanleiding van een recente ALM studie kwam de provincie tot het besef dat een forse verlaging van de rekenrente (en daarmee een verhoging van het doelvermogen) nu de exploitanten hard zou treffen. Provincie en exploitanten zijn daarom tot een compromis gekomen waarbij de provincie de huidige rekenrente bevriest op het bestaande niveau (5,06%) en de exploitanten de stortplaatsen nog niet voor eeuwigdurende nazorg overdragen aan de provincie. Deze afspraak geldt voor de periode tot de volgende ALM-studie.
Een toekomstige verlaging van de rekenrente met 1 procent betekent dat het af te dragen doelvermogen met ± 48% stijgt. Uitgaande van € 14 miljoen en een aandeel van de gemeente Vught van 7,43% betekent dit een risico van ± € 0,5 miljoen per procent daling van de rekenrente. Het risico wordt geschat op 2% verlaging van de rekenrente (= € 1.000.000).

Rijksinfra

Binnen het programma Rijksinfra wordt rekening gehouden met risico's voor de gemeente Vught. Een risico analyse inclusief beheersmaatregelen is opgesteld en wordt periodiek ge-update. Lopende het project vallen risico's weg of komen er nieuwe risico's bij.
De ontwikkelingen ten aanzien van PAS vormen een risico voor het project. Indien dit risico zich voordoet betekent dit vertraging en daarmee hogere kosten. De meerjarige doorrekening van het project Rijksinfra is verlengd naar 2030. De ontwikkelingen in de rentestanden, grondstofprijzen, loonkostenontwikkelingen verhogen de risico's. Deels is hier rekening mee gehouden door extra kosten van € 2.600.000 te ramen. Door de uitspraken N65 zijn er nieuwe onzekerheden bijgekomen. Het is nog niet duidelijk hoe het toekomstscenario eruit ziet, hiervoor is een taskforce gevormd. Het risicobedrag stellen we op € 3.500.000.

Risicofactor

Een ***risico*** is een onzekere ongewenste gebeurtenis waardoor het realiseren van de organisatiedoelstellingen en -strategie in gevaar komt. Bij een risico is er dus sprake van een ***kans*** op een ongewenste gebeurtenis. De kans dat al deze risico's zich voor de volledige omvang voordoen is klein. De benodigde reservecapaciteit wordt daarom op 75% van deze risico's gesteld.

Bij ieder risico is gekeken naar het mogelijke schadebedrag en de kans dat het risico zich voordoet. Het gaat hier om risico's die niet anders te ondervangen zijn dan door het aanwenden van weerstandscapaciteit. Risico's die binnen de exploitatie worden opgevangen, waar een risicovoorziening voor is ingesteld of (reguliere) risico's waarvoor verzekeringen zijn afgesloten, hebben geen financiële consequenties en maken daarom geen deel uit van deze paragraaf. Tot slot is nog goed om op te merken dat de inventarisatie van de risico's een momentopname betreft. Het is een statisch overzicht van risico's die tijdens het opstellen van deze paragraaf in beeld waren.

3.2.3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat volgens de regels uit de reservepositie, de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien en de stille reserves.

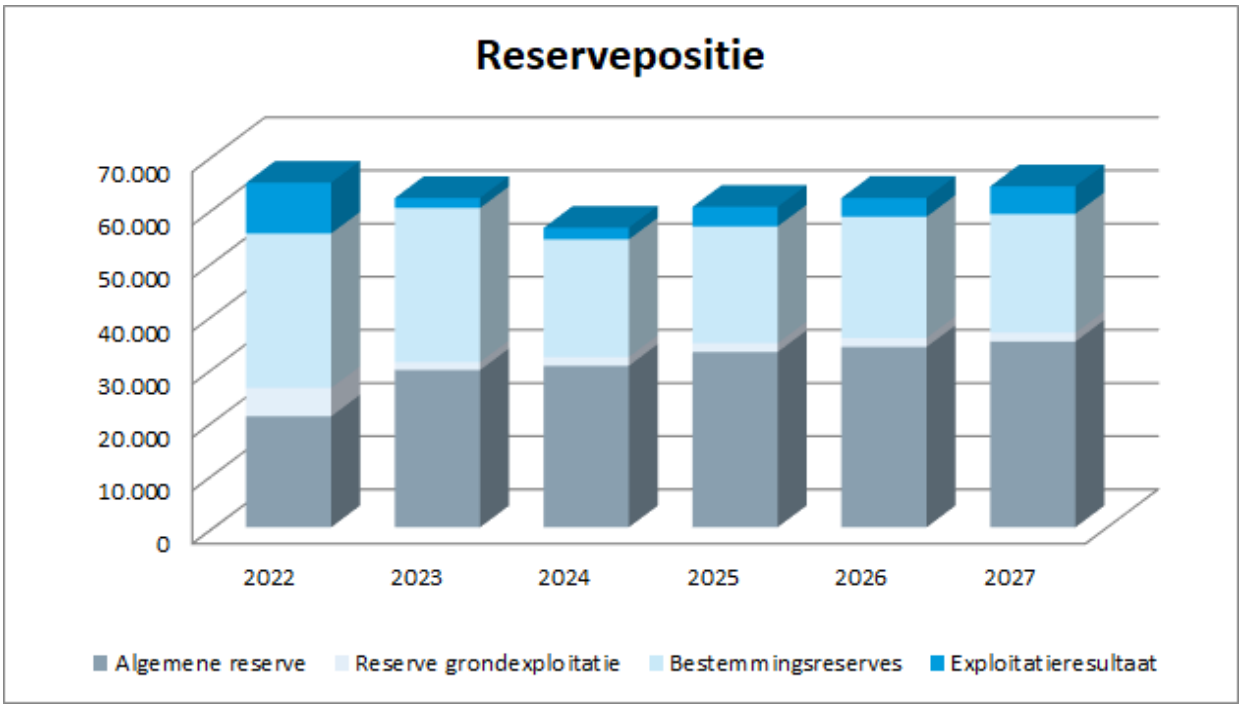

De onder het eigen vermogen opgenomen reserves zijn geen geld. Als reserves wordt het verschil tussen de waardering van de activa en de schulden op de balans gepresenteerd.
Voor het betalen van investeringen of het doen van uitgaven moet er geld op de bankrekening staan of worden geleend. Ook als deze uitgaven gedekt worden uit de (bestemmings-)reserves. Aanwending van de reserves leidt dan tot stijgende schulden en extra rentelasten en een verslechtering van de solvabiliteit.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves worden op afzienbare termijn uitgegeven aan door de raad gegeven doelen. De bestemmingsreserve Rijksinfra en de reserve IHP vormen hiervan het grootste deel. Daarnaast is er een tweetal bestemmingsreserves (bestemmingsreserve Huisvestingsplan Onderwijs en de reserve Duurzaamheid gemeentelijke gebouwen) waarvan de inzet nog niet is uitgewerkt. Indien dit beschikbaar komt en in de meerjarenbegroting wordt verwerkt heeft dit een negatief effect op de schuldquote en solvabiliteitspositie.

Stille reserves

In de vastgoedportefeuille zitten door waardeontwikkelingen stille reserves bevat die te gelde kunnen worden gemaakt. Gedeeltelijk zijn de opbrengsten vooruitlopend op de verkoop bestemd voor de Rijksinfra.

Algemene Reserve

In het kader van het weerstandsvermogen vormt de algemene reserve voornamelijk een buffer voor het opvangen van de (toekomstige) risico's. De verwachte ontwikkeling van de algemene reserve ziet er als volgt uit:

Algemene reserve	*x € 1.000*
Saldo 31-12-2022	**20.881**
Bestemming jaarresultaat 2022	8.211
Mutaties 2023	
Verbetering financiële positie	1.000
Onttrekking Reserve verduurzaming gemeentelijke gebouwen	-1.000
Onttrekking reserve Lokale solidariteit primitief begroot	-1.000
Terugstorten reserve Lokale solidariteit nota Reserves en voorzieningen	1.000
Donatie aardbeving Turkije - Syrië	-32
Niet benodigde budgetoverheveling	60
Zon- en windbeleid	-105
Frictiebudget Omgevingswet	-38
Verkoop grond van Rijckevorselstraat en Bestevaer	611
Verbinding station - NMKV	0
Gerealiseerd saldo eind 2023	**29.588**
Mutaties begroot na 2023	
Frictiekosten Omgevingswet	-105
Verhuiskosten Zuiderbos	-50
Verbetering financiële positie	4.000
Verkoop Pepereind	126
Natuurtoilet	-20
Reduceren schulden	-100
Terugstorting in algemene reserve	1.500
Verwachte saldi 2024-2027	pm
Nog besteedbaar	**34.939**
Aan te houden buffer *(bedragen x 1.000)*	
Buffer 20% uitkeringen gemeentefonds	11.628
Totaal aan te houden buffer	11.628
Vrije ruimte	**23.312**

De algemene reserve dient toereikend te zijn om onverwachte tegenvallers op te vangen. Hoe hoog de algemene reserve moet zijn is onderdeel van bestuurlijke afweging. We hanteren een tweetal ratio's om deze afweging te ondersteunen.

Een *ratio balans*: waarbij de benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald met behulp van de risico-inventarisatie. Voor deze ratio wordt bij veel gemeenten gebruik gemaakt van de volgende waarderingstabel:

Ratio	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Een *ratio exploitatie* waarbij de benodigde weerstandscapaciteit wordt gerelateerd aan de (te) ontvangen uitkeringen uit het gemeentefonds.
De omvang van de exploitatie is mede bepalend voor de risico's die we lopen. Om dit in beeld te brengen hanteren we als norm voor de benodigde weerstandscapaciteit 20% van de te ontvangen uitkeringen uit het gemeentefonds.

Ook voor deze ratio willen we minimaal een voldoende scoren op basis van onderstaande tabel:

Ratio	Betekenis
> 1,2	ruim voldoende
1 – 1,2	voldoende
< 1,0	onvoldoende

Beschikbare weerstandsvermogen
Het beschikbare weerstandsvermogen bestaande uit het niet bestemde saldo van de algemene reserve is berekend op € 34,939 miljoen.

Uitkomst risicoratio op basis van de balans
Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 10,565 miljoen.
De ratio risico-inventarisatie komt daarmee uit op 3,3.

Uitkomst risicoratio op basis van de exploitatie
Het saldo eind 2023 moet voldoende zijn om de risico's vanaf 2023 af te dekken. In 2023 is een bedrag van € 58,138 miljoen aan uitkeringen uit het gemeentefonds ontvangen. 20% hiervan is € 11,628 miljoen.
De ratio exploitatie-omvang komt daarmee uit op 1,10.

Normering van de ratio vormt een goed hulpmiddel om de inzet van de algemene middelen te begrenzen.

3.2.4 Kengetallen
De kengetallen stellen de gemeenteraad in staat om de normen vast te stellen voor de sturing van de financiële positie via de meerjarenbegroting.
De normen in hun onderlinge samenhang bepalen hoe risicovol het financieel beleid is dat wordt gevoerd. Een afweging die is voorbehouden aan de raad.
Met de kengetallen wordt de raad in staat gesteld het beleid te sturen en te monitoren ten aanzien van:
- De reservepositie
- De schuldpositie
- De wendbaarheid en de resterende belastingcapaciteit
- Het risicobeleid

Deze aandachtsgebieden vormen met de reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting en de planning en control cyclus de pijlers voor de sturing van onze financiële positie.

Solvabiliteit
Dit kengetal geeft aan welk percentage van de balanswaarde van het bezit niet met schuld is belast. Het kengetal geeft de verhouding weer tussen het eigen vermogen en het balanstotaal.
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

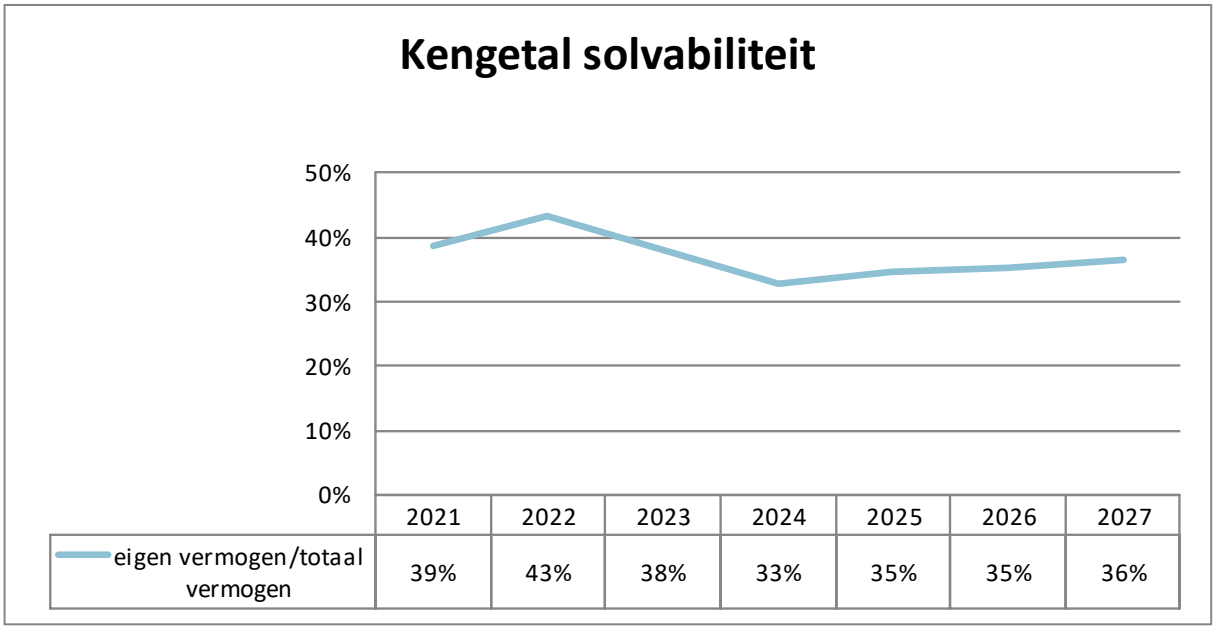

Als algemene norm voor de solvabiliteit geldt:

Algemene normwaarden bruto schuld	Ratio Solvabiliteit
Weinig tot geen schuld	> 80 %
Normaal	30% - 80%
Voorzichtigheid geboden	20% - 30%
Bezit zeer zwaar belast met schuld	0% - 20%

De solvabiliteit bedraagt momenteel 38%. Dit is als normaal te kwalificeren. De sterke stijging is veroorzaakt door het batige rekeningresultaat, nog niet ingezette reserves en achterblijvende investeringen. In de komende jaren worden er nog grote uitgaven gedaan met name voor Rijksinfra en onderwijs. Die hebben een negatieve invloed op de solvabiliteit. We streven op lange termijn naar een solvabiliteit boven 30%.

Schuldquote
De netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen de jaarlijkse inkomsten en de netto schuldenlast. Dit geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op begroting en jaarrekening.

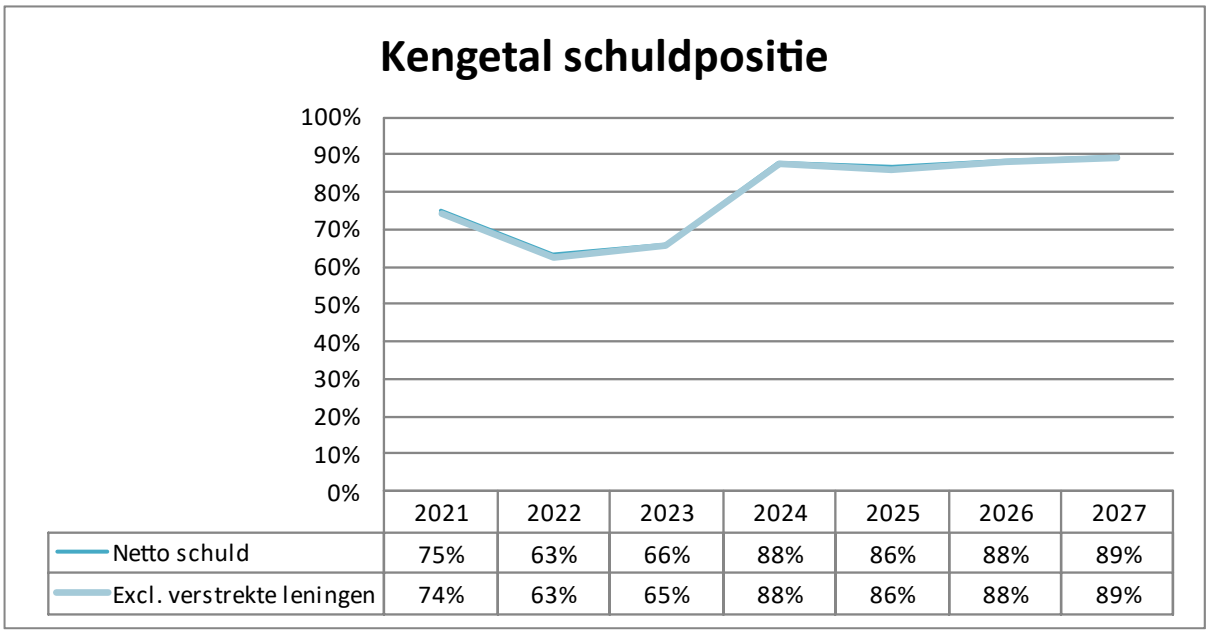

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Netto schuld	75%	63%	66%	88%	86%	88%	89%
Excl. verstrekte leningen	74%	63%	65%	88%	86%	88%	89%

Als algemene norm voor de schuldquote geldt:

Algemene normwaarden schuldquote	Schuldquote
Normaal	0% -100%
Voorzichtigheid geboden	> 100%
Zeer hoge schuld	> 130%

Een schuldquote tussen 0 en 100% wordt als normaal beschouwd. Eind 2023 bedraagt de schuldquote 69%. Op basis van nog verwachte mutaties in de huidige meerjarenbegroting (inclusief investeringsprogramma) gaat deze oplopen.

Grondexploitatie
Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden is van belang omdat deze moet worden terugverdiend bij de verkoop. De boekwaarden van verlies gevende plannen worden gewaardeerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen worden voorzieningen getroffen.

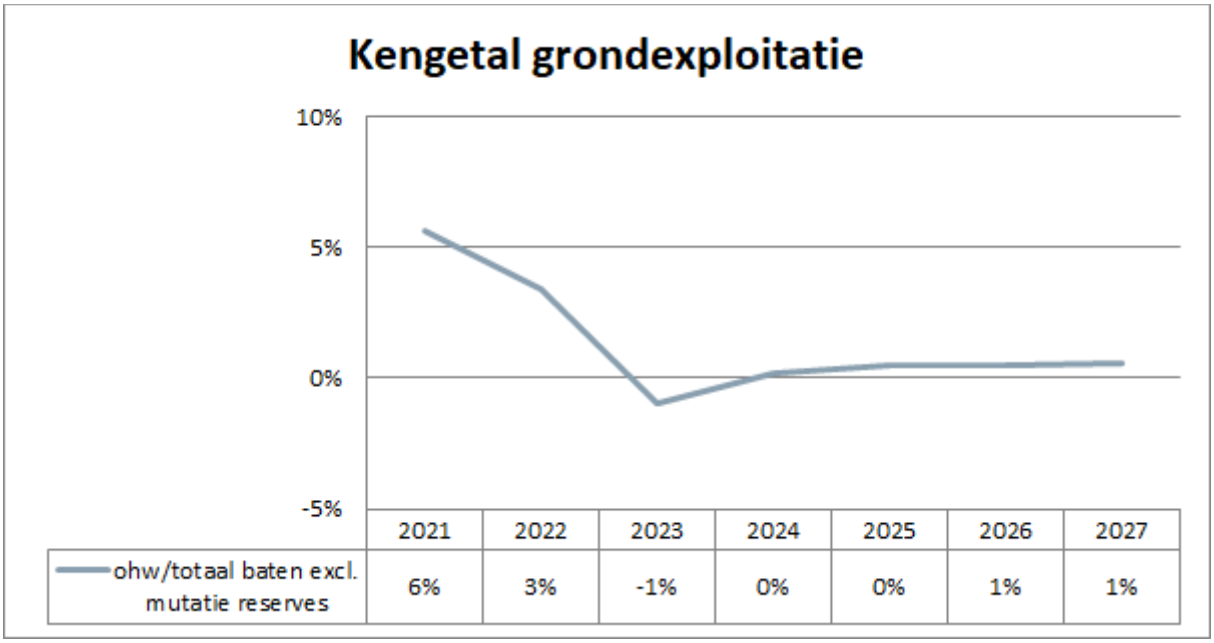

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
ohw/totaal baten excl. mutatie reserves	6%	3%	-1%	0%	0%	1%	1%

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.
Bij incidentele lasten en baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.

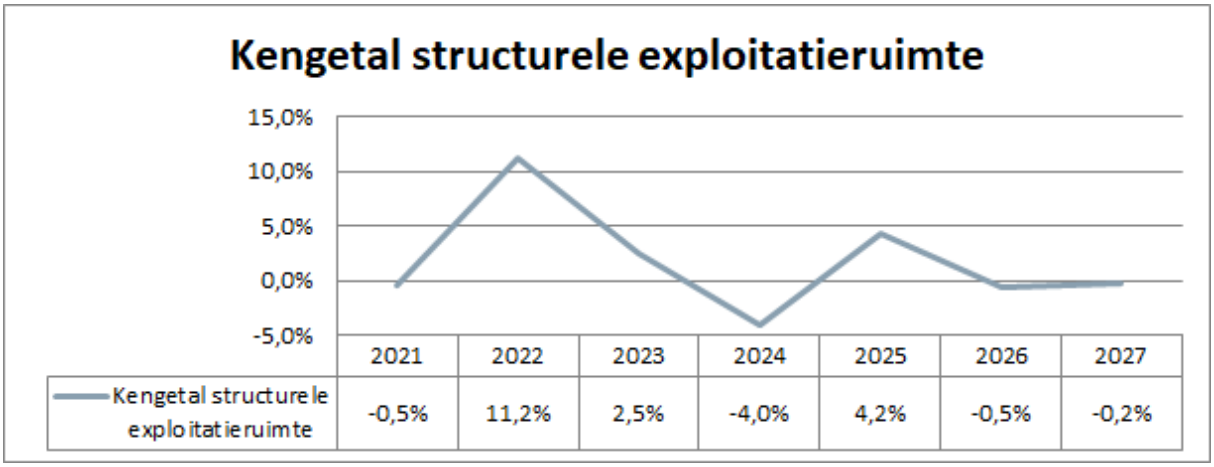

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kengetal structurele exploitatieruimte	-0,5%	11,2%	2,5%	-4,0%	4,2%	-0,5%	-0,2%

Voor de berekening van het kengetal structurele exploitatieruimte wordt het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door de totale baten (exclusief de mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.
Hierbij worden **reguliere** lasten en baten die incidenteel hoger of lager zijn ook meegenomen. Die worden dus, conform de verslagleggingsregels BBV, als structureel beschouwd voor dit kengetal. In de noemer van dit kengetal worden incidentele baten ook meegenomen. Hierdoor kunnen er schommelingen ontstaan in dit kengetal.

Op basis van het kengetal blijkt dat er weinig structurele begrotingsruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen. Dit past binnen ons beleid om strak te begroten.
Er is nog wel ruimte om wanneer dat nodig is het eigen beleid aan te passen en via ombuigingen ruimte vrij te maken.

Belastingcapaciteit
De ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsrechten voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Deze cijfers worden jaarlijks in de meicirculaire van het gemeentefonds bekend gemaakt.
Het kengetal vergelijkt de belastingdruk met het gemiddelde van alle Nederlandse gemeenten.

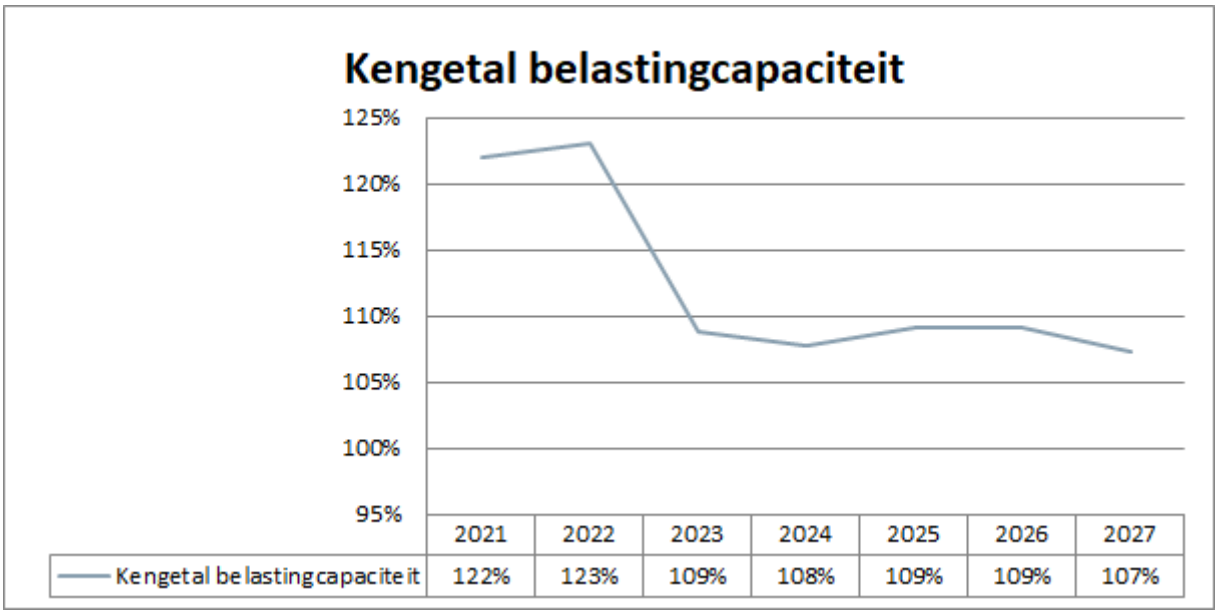

De lastendruk in Vught ten opzichte van het landelijk gemiddelde bedraagt 109%. Door de relatief hoge belastingdruk is de resterende belastingcapaciteit beperkt ondanks dat er geen wettelijk maximum is gesteld. Voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing hanteren we 100% kostendekkendheid.

Algemene conclusie financiële positie
Het jaar 2023 is afgesloten met een batig resultaat op de activiteiten binnen de algemene dienst van € 1,950 miljoen.
Met betrekking tot de grondexploitatie is voor € 402.095 tussentijdse winst genomen. Na verrekening aftrek van de vennootschapsbelasting is per saldo € 131.645 toegevoegd aan de reserve Grondexploitatie. Uit de reserve Grondexploitatie is € 4 miljoen onttrokken en gestort in de bestemmingsreserve Huisvestingsplan Onderwijs en opvang.

Bij de financiële positie gaat het om de juiste balans tussen vermogen en exploitatie, rekening houdend met financiële risico's. Het is niet voldoende dat in een jaar de lasten worden gedekt door de baten. Dit moet structureel het geval zijn. We moeten immers ook in de toekomst in staat zijn om onze publieke taken in te vullen.

Voor PHS heeft in 2023 een grote bijdrage van € 6,8 miljoen plaatsgevonden. Voor de N65 heeft deze eind 2020 plaatsgevonden. Wat we zien is dat het exploitatiesaldo een positief effect heeft op de financiële kengetallen solvabiliteit en schuldpositie. De achterblijvende uitgaven (exploitatie en het investeringsprogramma) zorgen voor een minder snel stijgende schuldpositie. Doordat veel uitgaven wel later plaatsvinden zien we dit in de kengetallen de komende jaren alsnog terug.

Door de schuldpositie zijn we kwetsbaarder voor renteontwikkelingen. Bij gebiedsontwikkelingen en grondexploitaties worden onze stille reserves ingezet. De reserve grondexploitatie is voldoende positief om de risico's af te dekken.

3.3 Financiering

In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast het beleid ten aanzien van het risicobeheer van onze financieringsportefeuille op:

a. de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte;
b. de rentevisie;
c. de kasgeldlimiet;
d. de renterisico norm.

3.3.1 EMU-saldo (EMU = Economisch en Monetaire Unie)

x € 1.000	Realisatie		Begroting	
	2022	2023	2023	2024
EMU-saldo	4.019	-13.174	-19.087	-12.367

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. De EMU-systematiek werkt op een andere manier dan het (gemodificeerde) baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren. Investeringen tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investeringen in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben. Het EMU-saldo van de gemeente Vught voor 2023 komt uit op - € 13,174 miljoen. Het betekent dat in EMU-termen de uitgaven € 13,174 miljoen euro hoger zijn dan de inkomsten.

Voor 2023 is het aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden gesteld op - 0,4% van het BBP, niet verder uitgesplitst naar provincie, waterschap en gemeente. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

3.3.2 Financiering en de wet Fido

Risicobeheersing financiering

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid worden gevormd door renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en koersrisico's.

Renterisico's

Om de invloed van externe rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente te beperken, zijn normen vastgesteld. Voor financiering met een looptijd van minder dan een jaar geldt de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van de totale begrote uitgaven. Voor 2023 betekent dit een limiet van € 8,135 miljoen.

Kasgeldlimiet *x € 1.000*	1e kwartaal	2de kwartaal	3de kwartaal	4de kwartaal
Gemiddelde netto vlottende schuld	3.140	3.278	-1.241	-1.521
Ruimte onder kasgeldlimiet	4.994	4.857	9.376	9.655

Voor financiering met een looptijd langer dan een jaar geldt de renterisico-norm. De renterisico-norm begrenst de rentegevoeligheid van de vaste schuldpositie van de gemeente. De renterisico-norm toetst of er voldoende spreiding is in rente typische looptijden van de leningenportefeuille. Een dergelijke spreiding zorgt ervoor dat het risico bij rentestijgingen wordt beperkt. Wanneer de rente op het moment dat een langlopende lening moet worden afgesloten hoger is dan geraamd, heeft dit consequenties voor het

geraamde exploitatiesaldo. Ons huidige gemiddelde rentepercentage over de langlopende schuld bedraagt 1,8%. De renterisico-norm bedraagt 20% van de totale oorspronkelijke begrote uitgaven. Voor 2023 betekent dit een norm van € 19,140 miljoen.

	Berekening rente risico *x € 1.000*	2023
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	0
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	0
2	Renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	0
3a	Nieuw aangetrokken vaste schuld	15.000
3b	Nieuw uitgezette vaste geldleningen	0
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	15.000
5	Betaalde aflossingen	3.957
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	3.957
7	Renterisico op de vaste schuld (2+6)	3.957
8	Renterisiconorm	19.140
9a	Ruimte onder renterisiconorm (8-7)	15.183
9b	Overschrijding renterisiconorm (7-8)	0

Uit bovenstaande berekening blijkt dat ons renterisico ruimschoots onder de renterisico-norm blijft.

Kredietrisico's

Als gemeente mogen we eventueel overtollige middelen alleen uitzetten bij het rijk. In 2023 is een nieuwe langlopende geldlening aangetrokken voor € 15 miljoen. De voornaamste reden is de financiering van de bijdrage aan PHS. De overige (tijdelijke) tekorten die ontstonden zijn gefinancierd met kortlopende (kasgeld)leningen tegen een lage rente. Waar vorig jaar nog positieve rentes werden ontvangen moet inmiddels voor kasgeldleningen betaald worden. Door maandelijkse kasgeldleningen aan te gaan ontstonden overschotten die aangehouden zijn op de Schatkistbankier rekening bij het Rijk.

Het verstrekken van leningen is wel toegestaan, op voorwaarde dat het de publieke taak dient. Bij het verstrekken van leningen worden zekerheden en garanties geëist. Ook is het toegestaan om bij andere overheden geld uit te zetten om meer rendement te behalen, of om te beleggen in papier waaraan een overheidsgarantie is verbonden. In dit kader fungeren we als achtervang voor leningen aan woningcorporaties (WSW) en voor leningen aan particulieren t/m 2010.

Voor geborgde leningen aan woningcorporaties bedraagt de schuldrestant t/m 2023 € 175 miljoen. In eerste instantie staat de WSW garant voor de leningen aan de woningcorporaties en de stichting WEW (Waarborgfonds Eigen Woningen) voor leningen aan particulieren t/m 2010.
Op het moment dat de waarborgfondsen niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen, ontstaat er een risico voor de gemeente. Het risico is theoretisch en bestaat uit het verstrekken van een relatief geringe en tijdelijke renteloze lening.
Daarnaast is in 2017 besloten maximaal 10 miljoen uit te lenen aan Stichting Vughtse Aankoopregeling. Per 31-12-2023 is de omvang van deze rekening-courant € 218.000.

Liquiditeitsrisico's

De gemeente moet doorlopend aan haar betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Hiervoor wordt de liquiditeitenplanning als instrument ingezet. Op basis van voorspellingen van de in- en uitgaande geldstromen kan tijdig actie ondernomen worden om tekorten aan te vullen en overschotten te beperken. Daarnaast is de liquiditeitsplanning een hulpmiddel om de renterisico's te bepalen, het dagelijks saldo te beheren en de liquiditeitsrisico's te beheersen. Per kwartaal wordt een geactualiseerde liquiditeitsplanning opgesteld.

Koersrisico's

De gemeente zet geen middelen uit die onderhevig zijn aan indexatie en koersen.

Gemeentefinanciering

De post opgenomen langlopende geldleningen heeft zich als volgt ontwikkeld:

Langlopende leningen *x € 1.000*	2023
Stand leningen per 1 januari 2023	59.794
Nieuwe leningen	15.000
Aflossingen	3.957
Stand leningen per 31 december 2023	70.837

De financieringsbehoefte is zoveel mogelijk met kasgeldleningen afgedekt. De rentelasten zijn lager dan primitief begroot. Bij de tweede bestuursrapportage zijn deze neerwaarts bijgesteld. Dit hangt met name samen met achterblijvende investeringen. Per 31-12 bedraagt de omvang van de restantkredieten ruim € 7 miljoen.

Conform de BBV voorschriften wordt de werkelijke rente aan de exploitatie toegerekend via het omslagpercentage. Dit percentage bedraagt 1%. De werkelijke rentelasten komen via het omslagpercentage tot uiting in de exploitatie van de taakvelden én, voor het resterende deel, op het taakveld Treasury (Onverdeeld financieringsresultaat). Het verschil tussen de begrote en daadwerkelijk aan de exploitatie toe te rekenen rente bedraagt € 216.000 voordelig.

Schema rentetoerekening *x € 1.000*	Begroting Incl. wijz.	Realisatie	Verschil
a. Externe rentelasten (korte en lange financiering)	1.142	1.076	66
b. Externe rentebaten	-18	-50	32
Saldo rentelasten en rentebaten	1.124	1.026	98
c1. Doorberekende rente grondexploitatie	6	37	-31
Doorberekende rente investeringen	139	226	-87
c2. Rente projectfinanciering	0	0	0
c3. Rentebaat doorverstrekte leningen	0	0	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	979	763	216
d1. Rente over eigen vermogen	0	0	0
d2. Rente over voorzieningen	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	979	763	216
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-1.238	-1.238	0
f. Renteresultaat taakveld treasury	**-259**	**-475**	**216**

3.4 Lokale heffingen

Inleiding
We doen hier verslag van de opbrengsten per lokale heffing, het beleid**,** het volume en het bedrag aan kwijtscheldingen, de kostendekkendheid en de (ontwikkeling van de) lokale lastendruk.

De gemeentelijke heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. De lokale heffingen zijn onder te verdelen in twee categorieën, namelijk belastingen en rechten.

De belangrijkste belastingen en heffingen in de gemeente Vught zijn:
- Onroerendezaakbelastingen (OZB)
- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Toeristenbelasting
- Leges
- Reclameheffing

Daarnaast heffen we rechten zoals o.a. marktgelden en lijkbezorgingsrechten.

In deze paragraaf lokale heffingen zijn de uitgangspunten, zoals genoemd in het wijzigingsbesluit BBV, op hoofdlijnen opgenomen.

3.4.1 Opbrengsten
Hieronder een totaaloverzicht van de gerealiseerde opbrengsten belastingen, heffingen en retributies.

Jaar *x (€ 1.000)*	2020 realisatie	2021 realisatie	2022 realisatie	2023 begroot	2023 realisatie
Onroerende zaakbelasting	7.793	9.137	9.527	10.059	9.968
Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	2.866	3.347	3.371	3.154	3.125
Rioolheffing	3.699	4.069	4.040	4.178	4.034
Toeristenbelasting	210	346	623	494	525
Totaal	**14.568**	**16.899**	**17.561**	**17.885**	**17.652**

De opbrengsten tm 2020 zijn exclusief Helvoirt, vanaf 2021 inclusief Helvoirt

3.4.2 Beleid t.a.v. lokale heffingen
Voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing, leges en lijkbezorgingsrechten wordt maximaal 100% kostendekking toegepast. De kosten bestaan uit de directe kosten en een opslag voor de overhead. De opslag voor overhead wordt meegenomen bij de tariefbepaling van de diverse heffingen. Hiervoor wordt binnen de programmabegroting een consistente gedragslijn gehanteerd.

Voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn de gebruikers belastingplichtig en is het tarief onder meer afhankelijk van inhoudelijke beleidskeuzes en het gewenste voorzieningenniveau.

De legesopbrengsten over het totaal van de verordening zijn, conform artikel 229b van de gemeentewet, op basis van voorcalculatie niet hoger dan de lasten. Het totaal van de leges opbrengsten is wettelijk beperkt tot maximaal 100% kostendekkendheid. De indexering van de leges is gekoppeld aan de stijging van de personele lasten.

3.4.3 Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Onroerende zaakbelastingen

De heffingsgrondslag voor de onroerendezaakbelastingen (OZB) is de waarde zoals die in het kader van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) jaarlijks wordt vastgesteld: de WOZ-waarde. Er zijn twee heffingen, de OZB-gebruikersbelasting voor niet-woningen en de OZB-eigenarenbelasting zowel voor woningen als niet-woningen.

We bepalen de tarieven met als uitgangspunt de begrote opbrengsten. De stijging of daling van het tarief wordt bepaald door twee effecten, namelijk waardeontwikkeling en opbrengsten. De waarderingskamer heeft de kwaliteit van de WOZ-taxaties met een voldoende beloond (3 sterren). Dit houdt in dat de gemeente WOZ-taxaties van voldoende kwaliteit levert en op de belangrijkste onderdelen van het WOZ-werkproces voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen.

Toeristenbelasting

De opbrengst van de toeristenbelasting maakt onderdeel uit van de algemene dekkingsmiddelen. De tarieven zijn met ingang van 2020 vastgesteld. Het tarief bedraagt p.p.p.n. € 2,00 voor hotels en € 1,75 voor overige accommodaties. Tot 2020 liet het aantal overnachtingen een stijgende lijn zien. Door de corona pandemie is het aantal overnachtingen in 2020 fors gedaald. De realisatie over 2023 is nog niet bekend. De verwachting is dat het aantal overnachtingen over 2023 enigszins hoger ligt dan het aantal overnachtingen over 2022.

Toeristenbelasting	2020	2021	2022	2023	2023
	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Begroot	Realisatie
Aantal overnachtingen hotels	77.861	103.880	109.000	103.000	126.000
Aantal overnachtingen overige	35.711	101.168	106.000	101.000	118.000
Totaal	113.572	205.048	215.000	204.000	244.000

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing voor het verhalen van de kosten van de afvalinzameling en –verwerking. Het uitgangspunt is maximaal 100% kostendekkende tarieven. De kosten van de milieustraat worden gedeeltelijk gedekt door tarieven aan de poort. We hanteren de principes “de vervuiler betaalt” en “afval is grondstof”. We bieden het door de burgers gewenste serviceniveau tegen zo laag mogelijke kosten. Het tarief bestaat uit een vastrecht en een variabel deel, op basis van volume en het aantal ledigingen. Omdat het tekort voor de kosten van de afvalinzameling niet kan worden gedekt uit de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing is de gerealiseerde kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 88%.

Afval *x (€ 1.000)*	Primitieve begroting	Realisatie
Kosten taakveld(en)	3.031	3.351
Inkomsten taakveld(en), excl.. heffingen	609	620
Directe kosten en inkomsten	*2.422*	*2.731*
BTW	520.782	607
Overhead	208.308	223
Rente	2.524	6
Toe te rekenen kosten	*732*	*836*
Totale kosten	**3.154**	**3.566**
Opbrengst heffingen	3.154	3.125
Mutatie egalisatievoorziening afval	0	0
Totale inkomst	**3.154**	**3.125**
Dekkingspercentage	**100%**	**88%**

Rioolheffing

Rioolheffing is een bestemmingsheffing om kosten voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen ten aanzien van hemelwater en grondwater te verhalen. Artikel 228a Gemeentewet maakt een onderscheid tussen de waterketen (afvoer afvalwater) en het watersysteem (hemelwater en grondwater). Daarnaast kennen we een heffing voor de lozing van bronneringswater op het riool.

Uitgangspunt voor de rioolheffing is 100% kostendekking. De rioolheffing is een gebruikersbelasting. In 2023 is het basistarief € 227,52 voor een verbruik t/m 299 m3 en het tarief bedraagt € 2,69 per m³ drinkwater voor het verbruik boven 299 m3. De realisatie van de kostendekkendheid komt voor het jaar uit op 100%.

Riolering *x (€ 1.000)*	Primitieve begroting	Realisatie
Kosten taakveld(en)	4.655	4.490
Inkomsten taakveld(en), excl.. heffingen	699	696
Directe kosten en inkomsten	*3.956*	*3.794*
BTW	224	375
Overhead	381	406
Rente	138	354
Toe te rekenen kosten	*742*	*1.135*
Totale kosten	**4.698**	**4.928**
Opbrengst heffingen	4.567	4.034
Mutatie egalisatievoorziening riolering	131	895
Totaal opbrengsten	**4.698**	**4.928**
Dekkingspercentage	**100%**	**100%**

Leges

Bij de leges wordt onderscheid gemaakt tussen de leges algemene dienstverlening, dienstverlening fysieke leefomgeving (omgevingsvergunning) en overige dienstverlening. De legesverordening is opgebouwd uit deze 3 titels.

Kruissubsidiëring binnen de diverse titels van de Legesverordening wordt op beperkte schaal toegepast, o.a. bij het tarief voor bouw gerelateerde omgevingsvergunningen. De kostendekking blijft op begrotingsbasis ruim onder de 100%. Dit is o.a. het gevolg van wettelijk vastgestelde maximumtarieven. Er zijn in titel 2 meer kosten gemaakt en zijn er iets meer opbrengsten uit de heffingen gerealiseerd dan begroot. De dekking van de gezamenlijke leges komt uit op 64%.

Leges *x (€ 1.000)*	Titel 1, algemene dienstverlening		Titel 2, dienst verlening fysieke leefomgeving/ omgevings-vergunning		Titel 3, dienstverlening onder Europese diensten richtlijn		Totaal leges verordening	
	Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie
Kosten taakveld(en) incl. (omslag) rente	603	1.185	622	972	58	29	1.283	2.186
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	493	541	0	47	0	0	493	588
Overhead incl. (omslag) rente	530	594	547	782	51	25	1.129	1.400
BTW	48	55	48	11	12	10	108	76
Totale kosten	**688**	**1.293**	**1.217**	**1.718**	**122**	**63**	**2.027**	**3.074**
Opbrengst heffingen	**331**	**541**	**1.225**	**1.400**	**19**	**29**	**1.575**	**1.970**
Dekkingspercentage	48%	42%	101%	82%	16%	46%	78%	64%

Begraafplaats/grafrechten

De gemeente Vught exploiteert één algemene begraafplaats. Er wordt gestreefd naar een kostendekkende exploitatie van deze begraafplaats. De kostendekkendheid bedraagt 42%.

Begraafplaatsen *x (€ 1.000)*	Primitieve begroting	Realisatie
Kosten taakveld	19	39
Inkomsten taakveld	0	-2
Overhead incl.	0	3
BTW	0	0
Totale kosten	**19**	**40**
Opbrengst heffingen	**19**	**17**
Dekkingspercentage	100%	42%

Reclameheffing

Voor het centrum van Vught geldt een reclameheffing. De opbrengsten van deze heffing worden afgedragen aan het centrummanagement. Het centrummanagement gebruikt de middelen voor investeringen en activiteiten die positief bijdragen aan de leefbaarheid en aantrekkingskracht van het centrum. Het tarief voor de reclameheffing bedraagt in 2023 € 1,30 per € 1.000 WOZ-waarde, met een minimumbedrag van € 130,00.

3.4.4 De lokale lastendruk

De lokale lastendruk is gebaseerd op OZB, riool- en afvalstoffenheffing. In het meerjarenperspectief is de lastenverhoging beperkt tot de trendmatige verhoging. De lastenstijging is in 2023 beperkt gebleven tot 1,07%

Ontwikkeling lokale lastendruk (meerpersoons huishouden)	2021	2022	2022 t.o.v. 2021	2023	2023 t.o.v. 2022
OZB					
WOZ-waarde woning	€ 392.813	€ 421.488		€ 499.000	
Tarief	0,1068%	0,1020%		0,0928%	
OZB	€ 419	€ 429	2,4%	€ 463	7,9%
Afvalstoffenheffing					
Vastrecht	€ 183	€ 188		€ 164	
Ledigingen restafval, 140 ltr*	€ 89	€ 91		€ 91	
Ledigingen gft, 140 ltr*	€ -	€ -		€ -	
Heffing	€ 272	€ 279	2,6%	€ 255	-8,6%
Rioolheffing					
Basistarief	€ 228	€ 228	0%	€ 228	0,0%
Totaal	**€ 919**	**€ 936**	**1,8%**	**€ 946**	**1,1%**

** Uitgangspunt is een meerpersoonshuishouden in een laagbouwwoning, met het gemiddeld aantal ledigingen per jaar. Op basis van 9 ledigingen restafval en 6 ledigingen GFT*

3.4.5 Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding kan worden verkregen voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Mensen met een inkomen tot 100% van de bijstandsnorm komen hiervoor in aanmerking. Voor de doelgroep 100% tot 110% is er een bijdrageregeling in het leven geroepen. De bijdrageregeling is een regeling in het kader van het armoedebeleid die buiten het gemeentelijke belasting/invorderingsterrein valt. Voor de afvalstoffenheffing is het aantal ledigingen waarvoor kwijtschelding wordt verleend beperkt (de vervuiler betaalt).

Jaar	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Aantal toekenningen	173	186	171	200	146
Derving x € 1.000	86	69	76	98	71

3.5 Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' staan het beleidskader en de financiële consequenties hiervan voor wegen, openbare verlichting, riolering (incl. water), groen en bomen, speelvoorzieningen, verkeers- en vervoersplan (incl. parkeren), civieltechnische kunstwerken en gebouwen. Hierbij nemen we ook op:

a. de voortgang van het geplande onderhoud;
b. de omvang van het achterstallig onderhoud.

De gemeente Vught heeft een buitengebied dat in de verre omgeving bekendheid heeft door haar landgoederen en de recreatieplas de IJzeren Man. In het binnengebied zijn veel gemeentelijke en andere voorzieningen te vinden die van belang zijn voor de manier waarop bewoners en bezoekers de omgeving beleven. In die omgeving wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd, waarbij de beleving voor een groot deel wordt bepaald door de kwaliteit van de kapitaalgoederen. Een goed beheer ervan is van groot belang.

3.5.1 Beheer en onderhoud openbare ruimte

In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze de kapitaalgoederen in de openbare ruimte worden onderhouden. Hiervoor zijn beleids- en beheerplannen vastgesteld en voor de uitvoering zijn de benodigde financiële middelen beschikbaar gesteld. We onderscheiden de volgende beheersdisciplines:

- Wegen
- Openbare verlichting
- Civieltechnische kunstwerken
- Riolering
- Groen en bomen
- Speelvoorzieningen
- Verkeer

Per beheerdiscipline gaan we nader in op de beleidskaders en ontwikkelingen, de prestaties en kwaliteit en de financiën. Er wordt afgesloten met een meerjarenoverzicht van de projecten in de openbare ruimte.

<u>Achterstallig onderhoud</u>

Een belangrijk onderdeel van de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen is om te beoordelen of de gemeentelijke kapitaalgoederen voldoende onderhouden worden en achterstallig onderhoud wordt voorkomen. De notitie Materiële vaste activa van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) maakt onderscheid tussen twee soorten achterstallig onderhoud:

- Achterstallig onderhoud waarmee onveilige situaties worden gecreëerd en waarbij sprake is van kapitaalvernietiging is onaanvaardbaar en dient zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen een redelijke termijn hersteld te worden. Op basis van artikel 44 lid 1a BBV is de gemeente verplicht hiervoor een voorziening te vormen. Het achterstallig onderhoud wordt vervolgens ten laste van deze voorziening gebracht.
- Er kan ook sprake zijn van achterstallig onderhoud zonder dat dit leidt tot kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties. Daar is sprake van wanneer de onderhoudstoestand van een kapitaalgoed lager is dan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Wanneer dit veroorzaakt wordt door onvoldoende beschikbaar gesteld budget door de raad is het noodzakelijk dat de raad een besluit neemt om óf meer budget beschikbaar te stellen óf het gewenste kwaliteitsniveau naar beneden bij te stellen zonder dat dit leidt tot kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties.

Er zijn dus geen onveilige situaties en er vindt geen kapitaalvernietiging plaats. Er hoeft daarom geen voorziening te worden gevormd.

Wegen

Beleidskader

Aan het beheer van zand-, half verharde en verharde wegen (ca. 1.911.500 m²) ligt de beleidskeuze vast die door de gemeenteraad is gemaakt, waarbij de prioritering binnen de kwaliteitscriteria zijn vastgelegd. Daarin is de doelstelling van het beheer vastgelegd om het Vughtse wegennet te laten voldoen aan wat volgens de CROW als een evenwichtig wegennet mag worden beschouwd. Het jaarlijks onderhoud is gekoppeld aan een tweejaarlijkse globale visuele weg inspectie van het wegenbestand, die begin 2023 heeft plaatsgevonden. Onderstaande kwaliteitscijfers zijn gebaseerd op de tweejaarlijkse globale visuele weg inspectie.

Kwaliteit asfalt-verharding	2017	2019	2021	2023	Evenwichtig wegennet
A+	59%	55%	53%	40%	20%
A	21%	19%	8%	16%	60%
B	8%	16%	29%	28%	12%
C	1%	4%	1%	1%	8%
D	11%	7%	9%	15%	0%

Kwaliteit elementen-verharding	2017	2019	2021	2023	Evenwichtig wegennet
A+	54%	54%	61%	43%	10%
A	29%	22%	15%	24%	77%
B	2%	18%	20%	18%	8%
C	0%	1%	0%	1%	5%
D	15%	6%	4%	14%	0%

In 2023 is er overgestapt naar een gedetailleerdere wijze van inspecteren waardoor een nog accurater beeld van de kwaliteit van de elementen- en asfaltverharding verkregen is. Dit heeft gevolgen voor de kwalificatie van de kwaliteit van de wegen.
Voor de vervanging van wegen is het investeringskrediet vanaf 2023 opgehoogd met € 500.000. In de meerjarenplanning (MOR) wordt prioriteit gegeven aan de aanpak van wegen met het laagste kwaliteitsniveau in combinatie met een hoge gebruiksintensiteit.

Een groot aandeel van de asfaltverharding met een slechte kwaliteit (niveau D) betreft erf toegangswegen en minder belangrijke landbouwwegen. Aanpak hiervan heeft een lagere prioriteit omdat deze weinig gebruikt worden en verschillende wegen afgewaardeerd mogen worden naar half verharde wegen. Dit is een proces dat de komende jaren wordt opgepakt.

Financiën

Voor het onderhoud van de wegen zijn de onderstaande investeringen gerealiseerd.

Wegen (*x € 1.000*)	Begroot	Realisatie
Onderhoud wegen	557	459
Investering wegen	2.624	2.238

Openbare verlichting

Beleidskader en ontwikkelingen

Het beleidsplan openbare verlichting dateert van 2010. Het beheerplan openbare verlichting geeft kaders voor de openbare verlichting, binnen en buiten de bebouwde kom, die aansluiten op landelijke wetgeving. Met het beheerplan wordt aangegeven waar de openbare verlichting aan moet voldoen om zo goed mogelijk te functioneren.

Prestaties en kwaliteit

De kwaliteit van de verlichting laat zich uitdrukken in een percentage in dienst (brandt wel/brandt niet). Hierop wordt jaarlijks gemeten en gerapporteerd, de huidige score ligt hoger dan 99%. De doelstelling is deze score de komende jaren te handhaven. Invulling wordt gegeven aan het verledden van het areaal om de doelstelling te behalen om in 2030 volledig verled te zijn.

In onderstaande tabel zijn de storingspercentages van de openbare verlichting opgenomen en ter vergelijking zijn ook de landelijke cijfers weergegeven.

Percentage storingen	2020	2021	2022	2023
Landelijk percentage storingen	7%	7%	7%	7%
Werkelijk	4%	4%	4%	3%

Financiën

Voor de openbare verlichting zijn de onderstaande investeringen gerealiseerd.

Openbare verlichting *(x € 1.000)*	Begroot	Realisatie
Investering openbare verlichting	352	227
Investering verledden openbare verlichting	66	65

Civieltechnische kunstwerken

Beleidskader en ontwikkelingen

Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om de kwaliteit van alle civieltechnische kunstwerken te waarborgen. In 2013 is een beheerplan opgesteld voor het onderhoud van alle bruggen in Vught en Cromvoirt. Dit wordt om de twee jaar geactualiseerd middels een visuele inspectie.

Financiën

Voor het groot onderhoud van de civieltechnische kunstwerken wordt jaarlijks het onderstaande bedrag gestort in de voorziening civieltechnische kunstwerken.

Civieltechnische kunstwerken *(x € 1.000)*	Begroot	Realisatie
Beginsaldo voorziening	**216**	**216**
Storting	140	140
Onttrekking	31	13
Eindsaldo voorziening	**325**	**343**

Vervanging civieltechnische kunstwerken

Voor de vervanging van civieltechnische kunstwerken zijn de volgende investeringen gerealiseerd.

Civieltechnische kunstwerken *(x € 1.000)*	Begroot	Realisatie
Investeringen civieltechnische kunstwerken	820	110

Het verschil tussen de begroting en realisatie wordt met name veroorzaakt door de vertraging in de uitvoering van brug de Runsvoort en de langzaam verkeersbrug Fort Isabella. Een toelichting op deze vertraging is te vinden bij het *Meerjarenoverzicht projecten in de openbare ruimte*, achteraan deze paragraaf.

Riolering (incl. water)

Beleidskader en ontwikkelingen

Deze zijn vastgelegd in het Programma Water en Riolering (PWR). Tegelijkertijd is de waterafvoerverordening vastgesteld.

Prestaties en kwaliteit.

- Volledige scheiding van afvalwater en hemelwater op lange termijn. We streven ernaar om alle foutieve aansluitingen in circa 12 jaar te minimaliseren (2012 – 2023), daarvoor hebben we een subsidieregeling.
- We vervangen en repareren riool gemalen en riolering die in slechte staat verkeerd. We vervangen ongeveer 2 tot 3 % per jaar, zodat de gemiddelde kwaliteit toeneemt. Deze moet in 2024 voldoende

zijn. We doen de werkzaamheden zoveel mogelijk gebiedsgericht, met verbetering voor weg inrichting en groen.
- We zorgen ervoor dat bij een standaard bui die eenmaal per twee jaar optreedt, geen water op straat voorkomt. We voorkomen schade door hevige regenval door bij vervanging van riolering te beoordelen of extra grote riolering nodig is.
- We meten en analyseren de grondwaterstanden met het oog op de plannen van de Rijksinfrastructuur.

Water:
- We vervangen de hemelwaterriolering zodanig dat de waterkwaliteit verbetert. We nemen extra verbindingen en berging in vijvers mee in projecten. We vervangen de beschoeiing ongeveer elke 15 jaar en baggeren regelmatig, elke 10 jaar.

Financiën
Voor de riolering zijn jaarlijks investeringskredieten beschikbaar voor riolering, pompen en gemalen. Voor de wateren zijn voor beschoeiingen jaarlijks investeringskredieten beschikbaar en voor baggeren een exploitatiebudget. Onderdeel van het onderhoudsbudget baggeren is een storting in de voorziening baggeren, die hieronder wordt toegelicht.

Riolering en water *(x € 1.000)*	Begroot	Realisatie
Riolering		
Investering riolering	5.405	3.025
Investering pompen en gemalen	432	383
Water		
Investering beschoeiingen	129	54
Onderhoudsbudget baggeren	223	228

Groen en bomen
Beleidskader en ontwikkelingen
In 2023 is het gemeentelijk groenbeleid onder de naam "Groenvisie" aangenomen door de gemeenteraad. Samen met de reeds bestaande "Groene kaart", de waardevolle bomenlijst, het beheersysteem en de vastgestelde beeldkwaliteitsnormen vormt dit een adequaat sturingsmechanisme voor het beheer en onderhoud van het openbaar groen. Door middel van dit beleid kan ingespeeld worden op thema's zoals klimaatadaptatie, duurzaamheid en biodiversiteit. Om de ecologische kwaliteit (biodiversiteit) van het groen te versterken is de Nota biodiversiteit opgesteld.

In 2023 heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor het beheer en onderhoud van bomen. Onderdeel van deze aanbesteding is het inzichtelijk maken van de staat van het areaal en het opstellen van een beheerplan om te kunnen voldoen aan de zorgplicht die de gemeente als eigenaar draagt.

Prestaties en kwaliteit
2023 was het eerste jaar van het nieuwe beheercontract. Dit jaar is een projectorganisatie gevormd op basis van gelijkwaardigheid en zijn diverse pilots uitgevoerd zoals het combineren van werkzaamheden van onze buitendienst en de contractant tijdens de bladcampagne om uitstoot te verminderen.

Gebied	Kwaliteitsniveau
Centra	A-kwaliteit
Wijken	B-kwaliteit
Buitengebied en overgang buitengebied	C-kwaliteit

Financiën

Voor investeringen in het groenareaal zijn de onderstaande investeringen gerealiseerd.

Groen (x € 1.000)	Begroot	Realisatie
Investering groen	459	178

Speelvoorzieningen

Eigenaren en beheerders van speelvoorzieningen zijn verplicht alle speelvoorzieningen die openbaar toegankelijk zijn aantoonbaar te laten voldoen aan het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). De wet verplicht daarom de eigenaar en/of de beheerder een logboek bij te houden van elk speeltoestel.

Prestaties en kwaliteit

In het uitvoeringsprogramma speelvoorzieningen 2015 - 2025 is weergegeven welke speelvoorzieningen gedurende deze periode worden vervangen. De huidige gemiddelde kwaliteit van de speelvoorzieningen is hieronder weergegeven.

Kwaliteit speelvoorzieningen	Uitstekend	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht
			X		

Financiën

Voor de investeringen in speelvoorzieningen zijn de onderstaande investeringen gerealiseerd.

Speelvoorzieningen (x € 1.000)	Begroot	Realisatie
Investering speelvoorzieningen	96	64

Verkeer en vervoer (incl. parkeren)

Beleidskader en ontwikkelingen Verkeer

Op 1 december 2022 is de Mobiliteitsvisie 2035 vastgesteld. De visie geeft een stip aan de horizon voor 2035 waar met verschillende maatregelen en onderzoeken naartoe wordt gewerkt. Zwaartepunten binnen de visie liggen op verkeersveiligheid en duurzaamheid. Lopen en fietsen krijgen een hogere prioriteit dan openbaar vervoer en auto. Verkeersveiligheid wordt opgepakt middels een risico gestuurde aanpak.

Prestaties en kwaliteit

De Mobiliteitsvisie 2035 sluit aan bij het landelijke beleid en de daarin gestelde doelstellingen qua verkeersveiligheid. De landelijke doelstelling is vertaald in het Strategisch Plan Verkeersveiligheid en kent een nul ambitie. Deze ambitie wordt met de Mobiliteitsvisie 2035 aan de hand van de risico gestuurde aanpak opgepakt. Met het vaststellen van de visie zijn ook maatregelen en onderzoek geprioriteerd.

Beleidskader en ontwikkelingen Parkeren

In 2013 is het parkeerbeleid 2013-2022 vastgesteld. Goed parkeerbeleid is van essentieel belang voor onder andere het functioneren van het centrum, de kwaliteit van de woonomgeving, het economisch functioneren van werkgebieden en het stimuleren van het gebruik van fiets en openbaar vervoer. Het parkeerbeleid kan bijdragen aan het versterken van de stedelijke vitaliteit en zorgen voor een optimale benutting van de infrastructuur. In de 'parkeernota' zijn de parkeernormen opgenomen.

Prestaties en kwaliteit

De nota Parkeerbeleid stelt dat minimaal 95% van de parkeerders in de parkeerschijfzone op een juiste wijze parkeert (korter dan de maximum toegestane parkeerduur) bij een maximale handhavingsinzet van gemiddeld 2 uur per parkeerplaats per jaar.

Financiën

Voor investeringen in verkeer en parkeren zijn de onderstaande investeringen gerealiseerd.

Verkeer en parkeren *(x € 1.000)*	Begroot	Realisatie
Investering verkeer (incl. parkeren)	22	16

Meerjarenoverzicht projecten in de openbare ruimte

In onderstaande tabel zijn alle projecten in de openbare ruimte opgenomen.

Project	Voortgang
Herinrichting Emmasingel e.o.	
Herinrichting Dokter Hillenlaan - Baron van Hövellplein	
Herinrichting Boslaan (Snippenlaan - Loonsebaan)	
Herinrichting Martinilaan	
Zonneweilaan	
Herinrichting Kampdijklaan	
Herinrichting Loonsebaan - Postweg - Kampdijklaan	
Herinrichting Pepereind	
Herinrichting Vondelstraat - Sniedersstraat	
Fietspad Drongelens pad	
Herinrichting Kolonel Thomsonlaan e.o.	
Herinrichting Wildpad	
Herinrichting Helvoirtsestraat	
Groot Asfaltonderhoud Gementweg West	
RI: Rijksinfra - PHS - Realisatie	
Rotonde Vijverbosweg - Wolfkamerweg	
Herinrichting aansluiting Dokter Hillenlaan - Boxtelseweg	
Langzaam verkeersbrug Pieter Vreedesingel	
Langzaam verkeersbrug Fort Isabella	
Brug De Runsvoort	

Legenda

Planning van het project moet worden aangepast	
Project is vertraagd, deze vertraging kan worden ingelopen	
Project loopt volgens planning	

<u>Algemeen</u>

In 2023 is de voortgang van een aantal projecten anders gelopen dan gepland. Hiervoor zijn een aantal oorzaken te benoemen:

1. Uitstel van de ombouw N65, waardoor sommige projecten zijn vertraagd en andere zijn versneld.
2. Vanwege het slechte weer van het najaar konden werkzaamheden niet worden uitgevoerd.

<u>Toelichting op de projecten</u>

Herinrichting Emmasingel en omgeving

Het project is in uitvoering. Vanwege de omvang van het project, en de hiervoor benodigde financiële middelen, is de realisatie over meerdere jaren verdeeld.

Herinrichting Dokter Hillenlaan - Baron van Hövellplein
Het plan is in voorbereiding en de uitvoering volgt op realisatie van het bouwproject Centrum Plan Oost (CPO).

Herinrichting Boslaan (Snippenlaan-Loonsebaan)
Het project Boslaan voorziet in rioolvervanging en bovengrondse herinrichting als 50 km/u-weg. Doordat de ombouw van de N65 is uitgesteld moet nog gekeken worden naar een passende aansluiting op de N65.

Herinrichting Martinilaan
Ten gevolge van het uitstel van de N65 wordt ook de Martinilaan uitgesteld.

Herinrichting Zonneweilaan
Ten gevolge van het uitstel van de N65 wordt ook de rioolpersing onder het spoor uitgesteld en kan het project worden afgesloten. Als de N65 gerealiseerd gaat worden wordt de rioolpersing op dat moment meegenomen.

Herinrichting Kampdijklaan
Door een zorgvuldig participatieproces en de bereikbaarheidspuzzel in combinatie met de conditioneringswerkzaamheden voor PHS schuift de realisatie van het project Kampdijklaan deels naar 2024.

Herinrichting Loonsebaan - Postweg - Kampdijklaan
Project Loonsebaan betrof twee trajecten, te weten de rotonde Postweg-Loyolalaan en Aert Heymlaan-Kampdijklaan. Omdat de Loonsebaan ingericht gaat worden als fietsstraat is het traject Loyolalaan - Aert Heymlaan er aan toegevoegd.

Herinrichting Pepereind
Het project is conform planning gerealiseerd.

Herinrichting Vondelstraat - Sniedersstraat
Het betreft een herinrichtingsproject. Er is geen relatie met Rijksinfra, dit project is autonoom in te plannen. Voor 2023 waren er geen werkzaamheden gepland.

Fietspad Drongelens Kanaal
De planvorming is in voorbereiding.

Herinrichting Kolonel Thomsonlaan eo
Omdat er voor gekozen is om uitkomende materialen (straatbakstenen) van het project Kampdijklaan te hergebruiken in het project Kolonel Thomsonlaan, schuift dit project met de herinrichting van de Kampdijklaan op naar 2024.

Herinrichting Wildpad
De realisatie van dit project schuift in zijn geheel van 2023 naar 2024 mede vanwege een betere koppeling met lopende woningbouwinitiatieven in de directe omgeving.

Herinrichting Helvoirtsestraat
De uitvoering van dit project is afhankelijk van de realisatie van de brug De Runsvoort. De huidige kwaliteit van de brug De Runsvoort is namelijk onvoldoende om als omleidingsroute van de herinrichting

van de Helvoirtsestraat te dienen. Aangezien de realisatie van de brug is vertraagd (zie toelichting hieronder) schuift het project voor het grootste deel door naar 2024.

Groot asfaltonderhoud Gementweg West
Het project is conform planning gerealiseerd.

Rijksinfra - PHS - Realisatie
Deze werkzaamheden door de gemeente Vught volgen de voortgang vanuit ProRail. De werkzaamheden lopen beperkt achter, hierover is continu overleg met ProRail. Een deel van de werkzaamheden schuift door naar 2024.

Rotonde Vijverbosweg-Wolfskamerweg
Dit project is conform planning gerealiseerd.

Herinrichting aansluiting Dokter Hillenlaan - Boxtelseweg
De herinrichting van de aansluiting is gerealiseerd. Wegens capaciteitsgebrek bij de nuts-partijen volgen er mogelijk afrondende ondergrondse werkzaamheden buiten de rijbanen.

Langzaam verkeersbrug Pieter Vreedesingel
Mede door de slechte weersomstandigheden is de vervanging van de brug verschoven naar 2024.

Langzaam verkeersbrug Fort Isabella
In samenwerking met de provincie, gemeente 's-Hertogenbosch, de Isabella Groep en het waterschap wordt gewerkt aan de realisatie van een recreatieve fiets- en voetgangersbrug. Door de nieuwe locatie en de ontwikkelingen in de markt, zijn de kosten aanzienlijk gestegen. Momenteel wordt door de genoemde partijen gezocht naar een passende oplossing om deze prijsstijging op te vangen.

Brug De Runsvoort
Het plan was om de bestaande brugconstructie op innovatieve wijze te verstevigen en zo met beperkte impact de brug te vernieuwen. De beoogd aannemer is failliet gegaan wat ervoor gezorgd heeft dat het project is vertraagd en dat de kosten gestegen zijn. Momenteel wordt gewerkt aan een aangepast plan, waarbij de bestaande brug in zijn geheel vervangen wordt. De realisatie van het project verschuift hierdoor van 2023 naar 2024. Zodra dit project gereed is kan gestart worden met de uitvoering van het project herinrichting Helvoirtsestraat.

Diverse vervanging houten bruggen
Het vervangingsplan van diverse houten bruggen is verder voorbereid.

3.5.2 Onderhoud gebouwen

Conditieniveau gebouwen

Het onderhoud aan de gebouwen wordt uitgevoerd conform meerjarenonderhoudsplannen. Onderhoud coördineren we centraal. We kiezen ervoor om het conditieniveaus van alle gebouwen op een eenduidige manier te bepalen. De gehanteerde conditieniveaus zijn:

Conditiescore	Omschrijving	Toelichting
1	Uitstekend	Incidenteel geringe gebreken
2	Goed	Incidenteel beginnende veroudering Plaatselijk zichtbare veroudering
3	Redelijke	Plaatselijk zichtbare veroudering Functievervuiling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar
4	Matig	Functievervuiling van bouw- en installatiedelen incidenteel in gevaar
5	Slecht	De veroudering is onomkeerbaar
6	Zeer slecht	Technisch rijp voor sloop

De conditiescores gebruiken we voor de volgende categorie gebouwen:

- Primair, speciaal en voortgezet onderwijs
- Gemeentelijke gebouwen
- Sociaal-culturele gebouwen en sportaccommodaties
- Overige gebouwen

Voor de overige objecten wordt geen conditiescore bepaald. Het onderhoud wordt uitgevoerd volgens het principe “veilig-en-droog”. Deze objecten hebben geen publieke taak.

Primair, speciaal en voortgezet onderwijs

Voor het basisonderwijs en speciaal onderwijs geldt dat gemeenten geen verantwoordelijkheid hebben voor het planmatig en groot onderhoud.

Uitzondering op deze situatie vormt gebouw Het Kwartier waar basisschool Het Molenven en De Koningslinde zijn gehuisvest. Omdat dit twee scholen betreft van twee verschillende schoolbesturen en het gebouw nog meer functies huisvest, is afgesproken dat de gemeente eigenaar is en blijft van dit gebouw.
De gemeente is ook eigenaar van het HelvoirThuis, waarin de Dr. Landmanschool, gymzaal en het gemeenschapshuis is gevestigd. Voor dit pand zijn er twee onderhoudsvoorzieningen gevormd, echter is er maar één onderhoudsplan. De onderhoudsvoorzieningen worden daarom samengevoegd en de financiële mutaties worden verantwoord onder het cluster "Sociaal-culturele gebouwen'.

Gemiddelde conditie van de primair, speciaal en voortgezet onderwijs							
Accommodatie	Gewenste conditie	Huidige conditie					
		1	2	3	4	5	6
Het Kwartier	2		X				
HelvoirThuis (Dr. Landmanschool)	2	X					

Financiën

Clustervoorziening onderhoud Vught-Noord x € 1.000	Begroot	Realisatie
Beginsaldo	326	326
Stortingen	9	9
Onttrekkingen	86	18
Eindsaldo	249	318

Het geplande binnen schilderwerk is nog niet uitgevoerd, dit komt ter uitvoering in 2024.

HelvoirThuis (school) x € 1.000	Begroot	Realisatie
Beginsaldo	196	196
Stortingen	0	0
Onttrekkingen	0	196
Eindsaldo*	196	0

** De onderhoudsvoorziening "HelvoirThuis (school)" is samengevoegd met onderhoudsvoorziening "HelvoirThuis"*

Gemeentelijke gebouwen

Onder de gemeentelijke gebouwen vallen het gemeentekantoor, het raadhuis en de locatie aan de Kettingweg (BOR/Brandweer) ten behoeve van eigen huisvesting.
Voor het pand Milieustraat/Kringloopwinkel is een onderhoudsplan opgesteld en is een onderhoudsvoorziening gevormd.

Gemiddelde conditie van de gemeentelijke gebouwen							
Accommodatie	Gewenste conditie	Huidige conditie					
		1	2	3	4	5	6
Gemeentekantoor (Secretaris van Rooijstraat)	2		X				
Raadhuis (Leeuwensteinplein)	2		X				
Koetshuis (fietsenstalling raadhuis)	2		X				
BOR/Brandweer (Kettingweg)	2		X				
Milieustraat & Kringloopwinkel	3		X				
Lambertustoren	2			X			
Oude toren Helvoirt	2			X			

Financiën

Gemeentelijke gebouwen x € 1.000	Begroot	Realisatie
Beginsaldo	1.145	1.145
Stortingen	414	414
Onttrekkingen	203	18
Eindsaldo	1.356	1.541

De geplande vloerafwerking van het gemeentekantoor is niet uitgevoerd vanwege de goede huidige staat. Deze vervangingsopgave wordt nader bezien.

Oude Toren Helvoirt x € 1.000	Begroot	Realisatie
Beginsaldo	92	92
Stortingen	1	1
Onttrekkingen	4	0
Eindsaldo	89	93

Sociaal-culturele gebouwen en sportaccommodaties

Bij de gemeentelijke accommodaties maken we onderscheid in:

1. Binnensportaccommodaties
2. Buitensportaccommodaties
3. Sociaal-culturele gebouwen
4. Overige accommodaties.

Binnensportaccommodaties

De binnensportaccommodaties hebben allemaal een relatie met het geven van bewegingsonderwijs voor het primair en/of voortgezet onderwijs. Bij de nieuw(ver)bouw van scholen wordt gekeken naar het handhaven en/of vernieuwen van gymzalen.

In onderstaande tabel is de onderhoudsstatus van de in beheer zijnde gebouwen/locaties vermeld:

Gemiddelde conditie van de sociaal-culturele gebouwen en sportaccommodaties							
Accommodatie	Gewenste conditie	Huidige conditie					
		1	2	3	4	5	6
Binnensportaccommodaties							
Gymzaal De Springplank	2	X					
Gymzaal Elzenburg	2	X					
Sporthal Martinihal	2		X				
Gymzaal Vught Noord	2		X				
Gymzaal Hertog van Brabant	2		X				
Gymzaal Cromvoirt (is gerenoveerd)	3			X			
Sportzaal Helvoirthuis	2	X					
Sportzaal Lidwina*	3						
Gymzaal De Kwebben**	3						

** Object is buiten gebruik gesteld in 2023*

*** Object is gesloopt in 2023*

Financiën

Sport- en gymzalen x € 1.000	Begroot	Realisatie
Beginsaldo	414	414
Stortingen	56	78
Onttrekkingen	155	77
Eindsaldo	315	416

De vervanging van de sportvloer van de Martinihal wordt uitgevoerd in 2024 vanwege langere voorbereidingstijd.

Buitensportaccommodaties (incl. volkstuinen)
Op Real Lunet en De Zwaluw na, zijn alle opstallen naar de verenigingen gegaan.

Gemiddelde conditie van de buitensportaccommodaties (incl. volkstuinen)							
Accommodatie	Gewenste conditie	Huidige conditie					
		1	2	3	4	5	6
Buitensportaccommodaties							
Sportpark Bergenshuizen; sportvelden	3			X			
Prins Hendrik; sportvelden	3			X			
Kleedruimte Real Lunet	2		X				
Kleedruimte VFC Zwaluw	2			X			
Volkstuinencomplex Piacenza – Gement – Bergenshuizen	3				X		

Financiën

Buitensportaccommodaties x € 1.000	Begroot	Realisatie
Beginsaldo	257	257
Stortingen	0	14
Onttrekkingen	0	81
Eindsaldo	257	190

Bij Zwaluw VFC is extra veldverlichting gerealiseerd. Bij Real Lunet is onderhoud verricht aan noodunits die fungeren als kleedkamers.

Sociaal-culturele gebouwen
Onder de sociaal-culturele gebouwen vallen de gebouwen waar activiteiten voor sociaal-culturele activiteiten (incl. jongeren) plaatsvinden of een maatschappelijke bijdrage leveren.
Het groot onderhoud van gemeenschapshuis D'n Inbreng in Helvoirt is overgekomen naar de gemeente. Hiervoor is een onderhoudsplan opgesteld.
De gemeente is ook eigenaar van het HelvoirThuis. Voor dit pand zijn er twee onderhoudsvoorzieningen gevormd, echter is er maar één onderhoudsplan voor zowel de school als het HelvoirThuis. De onderhoudsvoorzieningen worden daarom samengevoegd en de financiële mutaties worden verantwoord onder het cluster "Sociaal-culturele gebouwen'.

Op basis van de uit te voeren onderhoudsniveaus worden de condities in stand gehouden/behaald.

Gemiddelde conditie van de sociaal-culturele gebouwen							
Accommodatie	Gewenste conditie	Huidige conditie					
		1	2	3	4	5	6
Sociaal-culturele gebouwen							
Theresialaan	3			X			
JJC Elzenburg	2		X				
SCC Lunetten	2		X				
HelvoirThuis	2	X					
D'n Inbreng	2		X				
Mariaplein*	3			X			
Gouden Zonne**	5						

**Objecten worden afgestoten binnen de termijn 2-5 jaar of er wordt een verkoopadvies voorbereid. Voor deze panden geldt het principe "veilig en droog" en worden geen investeringen meer gedaan om deze naar de eerder vastgestelde gewenste conditie te krijgen.*
*** Object is gesloopt in 2023*

Financiën

Sociaal-culturele accommodaties x € 1.000	Begroot	Realisatie
Beginsaldo	148	148
Stortingen	21	21
Onttrekkingen	34	20
Eindsaldo	134	148

HelvoirThuis x € 1.000	Begroot	Realisatie
Beginsaldo	50	50
Stortingen*	11	207
Onttrekkingen	17	11
Eindsaldo*	57	247

** De onderhoudsvoorziening "HelvoirThuis (school)" is samengevoegd met onderhoudsvoorziening "HelvoirThuis"*

Overige gebouwen

Onder de overige gebouwen vallen de objecten die geen publieke functie hebben.

Het onderhoudsniveau van deze gebouwen wordt op een minimaal niveau uitgevoerd. Dit wordt uitgevoerd volgens het principe van 'veilig-en-droog'.

Gemiddelde conditie van de overige gebouwen							
Accommodatie	Gewenste conditie	Huidige conditie					
		1	2	3	4	5	6
Overige accommodaties							
Brandweerpost Cromvoirt (St. Lambertusstraat 56)	3			X			
Gymzaal Molenven	3			X			
Fusilladeplaats	2		X				
Woonwagenlocatie Olmenlaan	2				X		

Financiën

Woonwagenlocatie Olmenlaan x € 1.000	Begroot	Realisatie
Beginsaldo	120	120
Stortingen	16	16
Onttrekkingen	135	8
Eindsaldo	0	128

Opknappen van de bergingen is doorgeschoven naar 2024 vanwege een inventarisatie van het gebruik van de bergingen door de bewoners.

3.6 Bedrijfsvoering

3.6.1 Algemeen

In de paragraaf 'bedrijfsvoering' bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in ieder geval op:

- Stand van zaken Planning & Control;
- Stand van zaken Informatisering en Automatisering;
- Personeel & Organisatie (waaronder de ontwikkeling van het ziekteverzuim en opbouw en ontwikkeling van het personeelsbudget);
- Onderzoeken rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid, bedoeld in artikel 213a Gemeentewet.
- Stand van zaken interne controle.

Het jaar 2023 was geen regulier jaar. We zijn geconfronteerd met veel rijksregelingen die op lokaal niveau uitgevoerd worden. Dit leidt tot een forse toename van middelen en capaciteit die hierop ingezet worden. Dit zien we met name terug in de verantwoording van de specifieke uitkeringen via de Sisa-bijlagen. Dit aantal is toegenomen van 8 in 2020 naar inmiddels 28 in 2023. Hieronder vallen bijvoorbeeld de aanpak van Energiearmoede, capaciteit voor Klimaat-en Energiebeleid (CDOKE-middelen) en het Gezond en actief leven akkoord (GALA).
Deze toename van werkzaamheden vindt plaats terwijl er krapte is op de arbeidsmarkt. Deze verhitte arbeidsmarkt in combinatie met organisatorische ontwikkelingen stelt ons voor uitdagingen. Naast de reguliere gemeentelijke taken zijn deze onderwerpen voortvarend opgepakt en hebben we onze verantwoordelijkheid genomen. Het vinden en behouden van (tijdelijk) gekwalificeerd personeel hiervoor was (en is) een uitdaging.

Ook het afgelopen jaar stond in het teken van de oorlog in Oekraïne en de bijbehorende opvang van Oekraïners. Hiervoor is een projectteam Migratie en opvang samengesteld. De ontvangen rijksmiddelen zetten we in voor de opvang. Overtollige middelen zijn, conform raadsbesluit, in de daarvoor gevormde bestemmingsreserve gestort.
De energiecrisis, crisis op de woningmarkt en het hybride werken zijn andere factoren geweest die onze bedrijfsvoering hebben beïnvloed.

3.6.2 Planning & Control

De uitvoering van het beleid en bedrijfsvoering is via het college gedelegeerd aan het managementteam van de gemeente Vught. Door middel van deze jaarrekening leggen we verantwoording af over de voortgang van de geformuleerde doelstellingen, de geplande activiteiten en de besteding van de daarvoor beschikbaar gestelde budgetten.

Afgelopen jaar is de Financiële verordening geactualiseerd en ook de nota Reserves en voorzieningen is herijkt. Beiden zijn vastgesteld in de raad en de daarmee samenhangende uitgangspunten/besluiten zijn verwerkt in de jaarstukken 2023. De actualisatie van de nota Activering- en afschrijvingsbeleid heeft nog niet plaatsgevonden.

De aanpassingen in de Financiële verordening hebben voornamelijk betrekking op de implementatie van de nota Rechtmatigheid. Naast de verslagleggingsvereisten, zoals vastgelegd in de BBV-notities Rechtmatigheid, zijn de instructies uit het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden ook hierin verwerkt.

De bestuurlijke informatievoorziening, zoals vastgelegd in de financiële verordening, heeft conform die afspraken plaatsgevonden. De Burap's en raadsinformatiebrieven hebben een actueel inzicht gegeven.

3.6.3 Informatisering & Automatisering

In 2023 zijn, in het kader van transitie naar de digitale werkplek, verschillende projecten opgestart en succesvol afgerond.
Dit draagt bij aan een toekomstbestendige, veilige en vrijwel altijd beschikbare digitale werkplek.

- Digitale werkplek / workspace
- Fallback glasvezel verbinding
- Europese aanbesteding Softwarebroker
- Vervanging printers
- Vervanging cloud adapter Enable-U
- Inregelen functioneel beheer Suite4Sociaal Domein
- Vervanging switches / networking as a service
- Migratie Office 2019 naar Office 365
- Verkiezingen 2023
- Digitalisering Burgerzaken (opstart e-module Verhuizingen)
- Inrichten managed services voor Geoweb viewer
- Uitfaseren Maas360
- Herinrichting firewall OpenLine

Het gaat niet alleen om toekomstbestendige techniek, maar ook een bijpassende ICT organisatie. Om in beeld te krijgen hoe Team IIV gereed voor de toekomst kan zijn, is een traject samen met medewerkers en directie doorlopen. Als resultante een plan om de afdeling stapsgewijs te laten groeien naar een bezetting die toekomstbestendig is, de vraag van de organisatie goed kan ondersteunen en passend is bij de regierol op het gebied van ICT. Dit plan krijgt begin 2024 een concrete uitvoering.

Informatieveiligheid en privacy

In 2023 zijn op het gebied van informatieveiligheid en privacy(borging) veel stappen gezet.

Het Strategische informatiebeveiligingsbeleid, Logische toegangsbeveiligingsbeleid, Beleid Dataclassificatie en het Wachtwoordenbeleid zijn geactualiseerd en opnieuw vastgesteld. Tevens is de procedure veiligheidsincidenten en datalekken herzien. Via de online Vught Academy is een voor medewerkers verplichte iBewust module gerealiseerd en is bewustwording als onderwerp actief op de agenda gezet bij het management. Voor de formele borging zijn de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en de Chief Information Security Officer (CISO) aangesteld. Hiermee heeft de gemeente Vught een stabiele en vaste organisatie op dit onderwerp voor de toekomst.

Gemeente Vught legt jaarlijks via het voor gemeenten verplichte ENSIA-traject (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) verantwoording af over de stand van zaken met betrekking tot informatieveiligheid en privacy. Deze verantwoording zal separaat via een informatiebrief worden aangeboden aan de gemeenteraad. Daarnaast worden verschillende betrokken externe toezichthouders via verantwoordingsrapportages geïnformeerd.

Datalekken

Intern zijn in 2023 zeventien datalekken geregistreerd. Hiervan heeft de gemeente Vught drie datalekken gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Alle datalekken zijn geanalyseerd en conform de geldende procedures afgehandeld. Middels kwartaalrapportages wordt het management over deze datalekken en gerelateerde geïnformeerd en geadviseerd.

3.6.4 Personeel & Organisatie

Organisatieontwikkeling

Visie 'Vught bouwt Verder'

De gemeentesecretaris is in september '22 aangetreden. Na het leren kennen van de organisatie heeft hij zijn bevinden en voorstellen voor verbetering van het functioneren van de ambtelijke organisatie eind 2023 neergelegd in de visie "Vught bouwt Verder". Die voorstellen hebben betrekking op de organisatiecultuur, de -structuur als wel de aansturing van de organisatie. Ze worden verder uitgewerkt in 2024.

Omgevingswet

Deze wet betekent een grote verandering in het denken over en werken in het ruimtelijk domein. De wet is definitief ingevoerd op 1 januari 2024. Het jaar 2023 heeft in het teken gestaan van het oefenen in het werken met de nieuwe wet, met de structuurwijzigingen die daarvoor zijn aangebracht en met de nieuwe processen. De eerste scholing/training is gevolgd en er zal continu gemonitord worden welke scholingsbehoefte zich voordoet. Bij geconstateerde tekortkomingen tijdens het werken met de wet in 2024, worden snel wijzigingen aangebracht .

De nieuwe omgevingswet is een nieuwe werkwijze, vraagt aan alle partijen gewenning en er zal hard gewerkt worden om er snel meer routine in te krijgen.

Dienstverlening

De bereikbaarheid van de organisatie is verbeterd door een nieuwe telefooncentrale bij het KCC. De bijbehorende werkprocessen zijn hierop afgestemd . Onderzocht wordt of het onderdeel 'telefonie' van de nieuwe digitale werkplek goed is ondergebracht in de applicatie Teams of dat wellicht mobiele telefoons een betere optie zijn.

Digitale werkplek

Eind 2023 is de hele organisatie voorzien van nieuwe digitale werkplekken in de vorm van nieuwe schermen en voor iedereen een laptop die daarop aan te sluiten is. Dit is volledig afgestemd op het werken bij de gemeente Vught op kantoor en voor het werken thuis. De nieuwe werkplek voldoet aan alle moderne (veiligheid)eisen van digitaal werken.

HR beleid

Door drukte en onderbezetting is onvoldoende extra aandacht gegaan naar het arbeidsmarktbeleid en het houden van een nieuwe personeelsscan. Beiden onderwerpen worden in 2024 opnieuw opgevoerd en maken onderdeel uit van het operationaliseren van de aanbevelingen in de visie "Vught bouwt Verder".

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimcijfer over 2023 bedraagt 4,66% tegenover 4,94% in 2022. Het Vughts ziekteverzuim ligt al jaren lager dan het landelijk gemiddelde.

Het uitgangspunt is 4,5% en dat is voor ons soort organisaties een realistisch streven. In ieder geval geeft het nu geen aanleiding tot aanpassing van het verzuimbeleid.

Personeelsbudget

Personeelsbudget *(x€ 1.000)*	2022 rekening	2023 primitieve begroting	2023 begroting na wijziging	2023 rekening
Regulier personeel	16.744	20.147	20.045	19.198
Tijdelijk personeel	4.102	1.253	5.233	5.054
Subtotaal budget personeel	**20.846**	**21.400**	**25.278**	**24.252**
Raads- en commissieleden	399	432	432	411
Burgemeester en wethouders	567	589	589	541
Subtotaal bestuur	**966**	**1.021**	**1.021**	**952**
Totaal budget	21.812	22.421	26.299	25.204

Bovenstaand overzicht geeft een samenvatting van de inzet van personeelsbudget op álle programma's, investeringskredieten en grexen. Per saldo is er een onderschrijding op de inzet van regulier personeel van € 848.000 op de salarissen.

De onderschrijding op regulier personeel wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door vacaturevoordelen. Door vertrekkend personeel dat conform CAO een opzegtermijn van 1 maand heeft enerzijds en de krapte op de arbeidsmarkt anderzijds zit er een tijdsperiode tussen de invulling van functies. We constateren dat dit in 2023 nadrukkelijker een rol heeft gespeeld. Daarnaast zijn een aantal vacatures nog niet ingevuld in afwachting van besluitvorming over de organisatieontwikkeling Vught Bouwt Verder. Door extra inspanningen van bestaand personeel is de winkel altijd open gebleven en zijn veel geplande activiteiten gerealiseerd. Alle inspanningen zijn erop gericht de budgetten in te zetten voor de realisatie van onze ambities binnen een acceptabele werkdruk.

Er is een onderschrijding van € 69.000 op de salariskosten van het bestuur. De voornaamste reden voor de lagere salariskosten bij het bestuur zijn de wisselingen van de wethouders.

De personeelsbegroting is gaandeweg het jaar verhoogd met de cao-ontwikkeling, compensatie vanuit het UWV en projectenmiddelen. In Burap II 2023 is hier over gerapporteerd. Uiteindelijk is niet het gehele budget benut.

Overhead (exclusief personeel)

Binnen de overhead zijn bepaalde uitgaven niet gedaan vanwege eerder genoemd samenspel van factoren. Er waren feitelijke onmogelijkheden (bijvoorbeeld nog steeds minder aanbod van bepaalde opleidingen, minder reiskosten) en onmogelijkheden op basis van prioritering (minder tijd i.v.m. crisismanagement, interne vervanging/waarneming).

3.6.5 Onderzoeken rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid

Het proces van interne controle is (kwalitatief) verbeterd en proces- en risicogericht ingestoken. Deze wijze zorgt voor een structurele inbedding van de IC werkzaamheden. En deze wijze van werken zorgt er ook voor dat de controle verder gaat dan de naam suggereert, namelijk dat het gelijk opgaat met risicomanagement, doelmatigheid en doeltreffendheid. De professionele inrichting van onze interne controle dient primair ter verbetering van de kwaliteit van onze werkprocessen. Rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid maken onderdeel uit van deze interne controlewerkzaamheden en krijgen continue aandacht.

Met ingang van het verslagjaar 2023 is de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders ('college') voor de rechtmatigheid benadrukt doordat het college een verantwoording over rechtmatigheid af moet gaan geven in plaats van de accountant. Het college geeft in de paragraaf

bedrijfsvoering een toelichting op alle afwijkingen, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Zowel de verantwoordingsgrens als de rapportagegrens zijn opgenomen in de financiële verordening: over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 100.000 nader toegelicht.

In het kader van de rechtmatigheid onderscheiden we het Voorwaardencriterium, het Begrotingscriterium en het Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de voorwaarden/eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving (waaronder verordeningen en beleidsregels). In het kader van het voorwaardecriterium is er één onrechtmatigheid geconstateerd met betrekking tot de Europese aanbestedingswet 2012. Hier zijn in 2022 softwarelicenties aangekocht, echter is dit niet Europees uitgezet volgens de Europese aanbestedingswet 2012. Hierdoor is een onrechtmatigheid ontstaan van € 215.43. Eind 2023 is de organisatie hier bewust van geworden en is direct, onder begeleiding van Bizob, een aanbestedingstraject gestart. Dit heeft geleid tot een aanbesteding van een andere partij, welke per februari 2024 is ingegaan. Deze onrechtmatige uitgave betreft een incident en is opgelost. Om deze reden is het niet nodig een verbeterplan op te stellen. Wel is het belangrijk om meer bewustzijn te creëren voor aanbestedingen onder medewerkers.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, dus op programmaniveau. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag.

Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting in principe als onrechtmatig wordt beschouwd. Conform artikel 12 lid4 worden afwijkingen wél als rechtmatig aangemerkt in de volgende situaties:

a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
d. Autonome ontwikkelingen na Burap II die leiden tot een overschrijding van lasten of investeringen of onderschrijding van baten verantwoorden we in de jaarrekening.

Voor 2023 zijn er op basis van bovenstaande toets geen onrechtmatige afwijkingen geconstateerd op het begrotingscriterium.

Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen. Burgemeester en wethouders zorgen voor en leggen de regels vast voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Het college van gemeente Vught is zich bewust van het inherente risico van fraude dat zij, zowel intern als extern, loopt bij het uitvoeren van haar activiteiten. Het college heeft in 2023 een frauderisicoanalyse opgesteld waaruit naar voren kwam dat op enkele onderdelen in de bedrijfsvoering sprake is van een hoger dan normaal risico op non-compliance. Deze risico's hebben in 2023 extra aandacht gekregen, waarbij aanvullende interne beheersingsmaatregelen zijn ingevoerd en periodiek (en onverwacht) additionele reviews plaatsvinden.

Externe partijen moeten er op kunnen vertrouwen dat gemeente Vught en haar medewerkers op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zaken doen. Daarom heeft gemeente Vught een gedragscode opgesteld die door iedere medewerker bij indiensttreding wordt ondertekend. Het belang van de gedragscode en de naleving wordt periodiek benadrukt en is onderwerp van gesprek tussen leidinggevende en medewerker. Er is een vertrouwenspersoon en meldpunt ingesteld waarbij eventuele misstanden vertrouwelijk kunnen worden gemeld. De gedragscode is beschikbaar via onze website en wordt (daarmee) ook gedeeld met onze externe relaties.

Onze (financiële) processen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheiding. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwikkelen en toegang heeft tot activa.

Ondanks alle beheersingsmaatregelen resteert het risico dat management of directie maatregelen doorbreekt en het risico van samenspanning tussen medewerkers. Transparante besluitvorming, de governance structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen moeten er toe bijdragen dat override of controls wordt gesignaleerd.

Gezien de aard van de activiteiten van gemeente Vught en de landen waarmee zaken wordt gedaan, onderkent de directie ook een extern risico op non-compliance. De in 2023 uitgevoerde risicoanalyse heeft ons goed inzicht gegeven in deze risico's en het belang van het aanscherpen van een aantal procedures. Er hebben zich gedurende de verslagperiode geen bijzonderheden voorgedaan met betrekking tot misbruik en oneigenlijk gebruik van middelen.

Resumerend is het rechtmatigheidscriterium in de volgende tabel samengevat:

	Voorwaardencriterium	Afwijking
	Voor 2023 is er een onrechtmatigheid met betrekking tot de aanbesteding van softwarelicenties.	215
	Begrotingscriterium	
1A	Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	-4.759
1B	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	0
2	Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.).	n.v.t.
	Totaal begrotingsonrechtmatigheden	-4.759
4	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	4.759
5	**Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden**	**0**
	M&O criterium	
	Geen bevindingen.	n.v.t.

De afgelopen jaren zijn er regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Gezien de activiteiten van gemeente Vught heeft informatiebeveiliging vanuit de perspectieven continuïteit, fraude en privacy en daarmee samenhangende reputatie een hoge prioriteit.

Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordelen de security en privacy officer de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen. Periodiek wordt de beheersing van informatiebeveiliging getoetst, zowel intern via interne audits, als extern via het ISAE 3402 onderzoek en ISO 27001 audit. Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het informatiebeveiligingsproces.

Conclusie
Het college is van mening dat, met alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen, de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk zijn en op een adequate wijze worden gemitigeerd.

3.6.6 Interne controle

Wanneer de interne controle een periodieke cyclus van het uitvoeren van werkzaamheden, inclusief het terugkoppelen van de resultaten en de follow-up van verbetervoorstellen bewaakt en monitort, levert dit vanzelfsprekend een betere interne beheersingsmaatregel op dan wanneer de interne controle eenmalig aan het eind van of na afloop van het jaar de werkzaamheden uitvoert.

In 2023 continueerden we de nieuwe inrichting van de interne controle, die voorziet in een structurele inbedding van de IC werkzaamheden. De nieuwe inrichting betekent een meer proces- en risicogerichte werkwijze die gedurende het hele jaar plaatsvindt, waardoor kort-cyclisch kan worden bijgestuurd. Tevens is het three lines of defence model verder uitgewerkt. Resultaat hiervan is onder andere dat de eerstelijnscontrole bij sommige processen bij de verantwoordelijke proceseigenaren zijn teruggelegd en de intern auditor zich kan focussen op de tweede- en derdelijnscontroles. Dit wordt in 2024 verder doorgezet.

Verder is er evident meer aandacht uitgegaan naar de rechtmatigheid, door verandering van wet- en regelgeving. In samenwerking met de accountant zijn de processen ingericht om een getrouwe rechtmatigheidsverantwoording op te kunnen nemen in de jaarrekening.

3.7 Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo) is deels in werking getreden. In de Woo is aandacht voor de passieve openbaarheid (de Woo-verzoeken), de actieve openbaarheid en het onderdeel Informatiehuishouding op orde. De verplichtingen rondom de actieve openbaarmaking gaan op een later tijdstip in. Dit zal naar verwachting vanaf 2024 gefaseerd gebeuren bij koninklijk besluit.

De Woo bevat een elftal (voor gemeenten) informatiecategorieën die op termijn openbaar gemaakt moeten worden (Woo artikel 3.3, eerste en tweede lid). De gemeente Vught maakte in 2023 zes van deze categorieën actief openbaar.
Het gaat hierbij om:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften (artikel 3.3 1a)
- Overige besluiten van algemene strekking (artikel 3.3 1b)
- Bereikbaarheidsgegevens (artikel 3.3 1e)
- Vergaderstukken decentrale overheden (artikel 3.3 2c)
- Agenda's en besluitenlijsten bestuurscolleges (artikel 3.3 2d)
- Jaarplannen en verslagen (artikel 3.3 2g)

In de Woo is opgenomen dat er een centrale digitale infrastructuur komt waarop alle bestuursorganen verplicht aansluiten om documenten uit de in de wet genoemde informatiecategorieën te publiceren. De bedoeling was dat alle bestuursorganen de openbaar te maken documenten zouden plaatsen op dit Platform Open OverheidsInformatie (PLOOI). Eind 2022, begin 2023 is de ontwikkeling van dit platform stop gezet. Hiervoor in de plaats is een zogenaamde Woo-index ontwikkeld. In 2023 is in onze organisatie de functie van Woo-redacteur belegd en is de gemeente aangesloten op deze index (organisaties.overheid.nl/woo).
De index bevat verwijzingen naar de informatiecategorieën die actief openbaar worden gemaakt.

De Woo bevat ook regels over passieve openbaarmaking, oftewel het op verzoek openbaar maken van documenten (Woo-verzoeken).
In 2022 zijn er sinds de invoering van de Woo 17 Woo-verzoeken ingediend. In 2023 zijn er 32 verzoeken ingediend. Er was dus sprake van een forse stijging van het aantal Woo verzoeken.
Van de 32 verzoeken waren er in januari 2024 29 afgehandeld. Op dat moment stonden er nog 2 verzoeken open die binnen de beslissingstermijn vielen. 1 verzoek was in de afrondende fase.

Bij de Woo-contactfunctionaris (verplichting volgens artikel 4.7 Woo) zijn er in 2023 geen vragen of hulpverzoeken over de beschikbaarheid van informatie binnen gekomen.
De basis van *Informatiehuishouding op orde* is overzicht hebben, weten wat er in huis is en hoe documenten, processen en systemen met elkaar samenhangen.
Dit overzicht ligt vast in de i-Navigator. De basisfuncties van deze applicatie gebruiken we al sinds de invoering van zaakgericht werken voor informatie- en archiefbeheer. De kern van deze applicatie is een model Documentair Structuur Plan (DSP) speciaal voor gemeenten, met daarin een overzicht van alle zaaktypen/processen die de gemeente uitvoert. Dit DSP is de basis voor de ordeningsstructuur in het zaaksysteem en de vak applicaties voor Vergunningen, Belastingen en HR.

In 2023 is een start gemaakt met het bespreken van het informatiebeheer met de vak afdelingen/ proceseigenaren. Via risicoanalyses worden aanbevelingen gedaan om verbeteringen door te voeren. De afspraken worden vastgelegd in een Informatiebeheerplan.

Jaarlijks, tot en met 2026, ontvangt de gemeente vanuit het rijk budgetten voor de implementatie van de Woo. Deze middelen zijn in 2023 ingezet voor een administratief juridisch medewerker die zich onder andere bezighoudt met de uitvoerende taken op het gebied van de actieve openbaarmaking. Het gaat hier dan bijvoorbeeld om het anonimiseren van stukken, het verder gereed maken voor publicatie en het plaatsen van de verwijzingen in de Woo-index (Woo-redacteur).

3.8 Grondexploitatie

Met deze paragraaf verschaffen wij inzicht in de huidige stand van zaken van de grondexploitatie. Achtereenvolgens geven we een toelichting op:
- Het gevoerde grondbeleid;
- De voortgang van locaties opgenomen in het grondbedrijf (activiteiten);
- Een evaluatie van de resultaatsverwachtingen;
- De financiële positie van het grondbedrijf.

3.8.1 Beleidskaders en doelstellingen grondbeleid

De grondexploitatie in Vught heeft een operationeel karakter en acteert binnen een aantal door de raad vastgestelde kaders, zoals het coalitieakkoord, omgevingsvisie, woonvisie, omgevingsplannen etc.

De wettelijke financiële kaders voor het grondbeleid zijn vastgelegd in de verslagleggingsregels 'Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten' (BBV). Deze regels bevatten regelgeving voor onder andere het administreren van kosten en opbrengsten. Ook zijn kaders vastgelegd in de Nota grondbeleid 2020-2024 en de Nota kostenverhaal.

Volgens de regelgeving BBV zijn er twee categorieën gronden te weten: BIE (afkorting van 'bouwgrond in exploitatie') en MVA's (afkorting van 'materiële vaste activa'). Alleen de BIE's worden in deze paragraaf verantwoord. De overige gronden zijn als materieel vast actief verwerkt.

De cijfers ten behoeve van de jaarrekening 2023 zijn in februari aan het college, en in april aan de raad, ter vaststelling aangeboden middels het Uitvoeringsprogramma grondexploitatie 2024. Deze bevat:
a. de geactualiseerde grondexploitatie Den Hoek;
b. de nieuw vast te stellen grondexploitatie De Wieken deelgebied ZOED;
c. het beschikbaar stellen/aanvullen van investeringskredieten;
b. een evaluatie van de resultaatverwachtingen;
c. een bijstelling van de financiële resultaatsverwachting en reservepositie;
d. een toets op de toereikendheid van de voorzieningen;
e. een bijstelling van de risico inventarisatie,
f. het afromen van de reserve grondexploitatie.

Daarbij kijken we terug naar het afgelopen jaar en is een doorkijk voor de komende vier jaar doorgerekend.

3.8.2 Activiteiten

Den Hoek

Voortgang

Den Hoek is een bouwlocatie volop in ontwikkeling. In totaal worden er 78 woningen gerealiseerd, een mix van sociale huurwoningen, betaalbare koopwoningen, middeldure- en dure koopwoningen. Conform het raadsbesluit van juli 2021 werken we Den Hoek ook in 2024 verder uit. De woningen worden gerealiseerd door meerdere projectontwikkelaars, een CPO groep en particuliere eigenaren.

Bouwclaims:

Met alle bouwclaimhouders zijn nieuwe koop- en realisatieovereenkomst gesloten. De eerste 13 woningen zijn reeds in 2022 opgeleverd. In 2023 zijn 6 rijwoningen opgeleverd.

De laatste ontwikkelaar start met de bouw van 12 woningen in het eerste kwartaal van 2024. De oplevering van deze woningen wordt verwacht in Q3 2024.

Duurzame/circulaire woningen:
Als pilot is in Den Hoek een volgende stap gezet naar klimaat neutrale woningen door de bouw van circulaire woningen te stimuleren. Als eerste gemeente van Noord-Brabant is via een aanbesteding een circulaire gronduitgifte uitgezet voor de bouw van 17 woningen. De opdracht voor de bouw van de circulaire woningen is in 2022 aan Van der Heijden projectontwikkeling gegund. De woningen zijn opgeleverd in Q4 2023.

CPO woningen:
Binnen het plangebied is er ruimte geboden voor de bouw van 11 woningen door middel van een Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). Dit is een vereniging die hier in eigen beheer woningen ontwikkelt en realiseert. Door middel van een aanbesteding heeft 'Helvoirt bouwt duurzaam met Helvoirt' de grond kunnen kopen. De bouw is gestart in Q3 2023, de ruwbouw is gereed voor de kerst. Oplevering van de woningen staat gepland in Q3 2024.

Woonveste:
Er komen in dit plangebied 8 sociale huurwoningen. De woningen worden gebouwd door Hazenberg en opgeleverd aan Woonveste. Start bouw staat gepland in Q1 2024. De oplevering van deze woningen wordt verwacht in Q3 2024.

Particuliere kavels:
In totaal zijn er 10 particuliere kavels beschikbaar in het plangebied, 9 woningen zijn reeds verkocht, 1 kavel is in optie. In totaal moeten nog 3 kavels via de notaris worden getransporteerd. 2 Kavels zijn in 2023 opgeleverd, 3 kavels zijn in aanbouw, de overige kavels zitten in het vergunningstraject, waarbij verwacht wordt dat start bouw in Q1 2024 is.

Bouwrijp maken:
Deze werkzaamheden zijn afgerond.

Woonrijp maken:
In 2023 is gestart met de voorbereidingen voor het woonrijp maken. De start van het woonrijp maken is afhankelijk van de opleveringen van, met name, de ontwikkelaars. Met het ontwerp van het woonrijp maken houden we rekening met de uitkomsten van de burgerraad Helvoirt (via de G1000). Zo zullen er groene parkeerplaatsen worden gerealiseerd met een hoge waterdoorlatendheid. Vooruitlopend op het woonrijp maken is al wel het eerste deel van het groenplan uitgevoerd. Zo zijn de eerste bomen gepland in het talud bij het spoor, en is er beplanting aangebracht bij de geluidswal.

De Wieken deelgebied ZOED (nog niet in exploitatie genomen).

Voortgang
Het betreft de locatie van de voormalige Lidwinaschool.
Conform het door de raad vastgestelde stedenbouwkundig- en beeldkwaliteitsplan De Wieken (raad 25 mei 2023) wordt op de locatie een medisch centrum (ZOED) ontwikkeld. Bij deze "Zorg onder één dak" staat het maatschappelijk belang van een brede zorgvoorziening met een accent op zorg en welzijn voor de inwoners van de gemeente Vught voorop. De initiatiefnemers zijn twee huisartsen die momenteel praktijk houden in het gebouw Pax et Bonum. Zij realiseren voor eigen rekening en risico de ZOED op de locatie. Hiertoe sluiten we met hen een koop- en realisatieovereenkomst.

Bouwrijp maken
De gemeente verkoopt de locatie bouwrijp aan de initiatiefnemers. Dat wil zeggen dat de gemeente voor eigen rekening en risico de voormalige Lidwinaschool sloopt en de grond bouwrijp maakt. Nadat de bouwrijp werkzaamheden zijn voltooid en nadat de omgevingsvergunning onherroepelijk is, wordt de grond geleverd aan de initiatiefnemers. We leveren alleen de grond onder het gebouw inclusief een plint van enkele meters benodigd voor riool, kabels en leidingen en grond benodigd voor 6 spoed-parkeerplaatsen voor artsen zelf.

Woonrijp maken
Op de locatie van de voormalige speelplaats van de Lidwinaschool wordt naast de ZOED ook een parkeerplaats gerealiseerd. Deze gronden verkopen we niet. De gemeente blijft eigenaar van de grond en zal voor eigen rekening en risico de parkeerplaatsen aanleggen. De parkeerplaatsen blijven eigendom van de gemeente en openbaar. De twee aanwezige monumentale bomen worden ingepast.

3.8.3 Resultaatverwachting

Financiële resultaatverwachting
Het gerealiseerde resultaat op de grondexploitatie 2023 bedraagt € 402.095 en is toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. Het gerealiseerde resultaat bestaat enkel uit de winstneming 2023 Den Hoek.
De resultaatverwachting voor 2023 volgens het Uitvoeringsprogramma grondexploitatie 2023 bedroeg oorspronkelijk € 669.947. Het minder gerealiseerde resultaat dan verwacht wordt veroorzaakt doordat in 2023 minder gronden Den Hoek zijn geleverd dan verwacht. Deze leveringen vinden in 2024 plaats dan wel hebben in begin 2024 plaatsgevonden

Verwacht was een saldo reserve grondexploitatie per 31-12-2023 van € 5.842.197. Daadwerkelijk bedraagt de stand van de reserve grondbedrijf per 31-12-2023 € 1.513.658. De afwijking komt voort uit de hierboven genoemde afwijking van het exploitatieresultaat (-/- € 267.852) en de bijgestelde vennootschapsbelasting (-/- € 63.778), de vrijval uit de voorziening Nog te maken kosten Stadhouderspark (€ 3.093) en uit de afroming per 31-12-2023 van € 4.000.000 naar de bestemmingsreserve Huisvestingsplan onderwijs en opvang.

3.8.4 Risico's en reserves
Het ontwikkelen en realiseren van locaties brengt financiële risico's met zich mee. De omvang hiervan brengen we in kaart om te kunnen bepalen of de voorzieningen en de risicoreserve toereikend zijn om de risico's te dekken.

Voor bepaalde voorzienbare risico's treffen we voorzieningen. Voor in exploitatie genomen bouwgronden geldt dat er per project een voorziening getroffen moet worden (regelgeving BBV) tot het voorgecalculeerde tekort volgens de exploitatieopzet. In 2023 werden er geen tekorten verwacht op de BIE's. Per 1-1-2024 is de BIE van de ontwikkeling De Wieken deelgebied ZOED vastgesteld. Deze BIE heeft een verwachte eindwaarde van circa € 300.000. Voor dit verwachte tekort op deze exploitatie houden we per 1-1-2024 een voorziening aan. Ook houden we een voorziening aan voor nog te verrichten werkzaamheden Taalstraat Torenstraat, alsmede voor het nog aan te leggen geluidsscherm De Hagen.

In totaal bedraagt de stand van de voorziening:

Voorzieningen grondexploitatie *x 1000*	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Cumulatieve stand voorzieningen grondexploitatie per 1-1	1.400	1.347	1.637	1.637	1.330
Onttrekkingen	-53	-17	0	-307	0
De Wieken deelgebied ZOED	0	307	0	0	0
Cumulatieve stand voorziening grondexploitatie per 31-12	1.347	1.637	1.637	1.330	1.330

Voor de dekking van onvoorziene risico's houden we de reserve grondexploitatie aan. Op basis van de actuele stand van de plannen zijn deze risico's ingeschat. De reserve grondexploitatie is eind 2023 met ruim € 1,513 miljoen ruimschoots voldoende om de risico's af te dekken. In het Uitvoeringsprogramma grondexploitatie 2024, dat in april aan de raad ter vaststelling is aangeboden, wordt de risico inventarisatie voor 2024 en verder toegelicht.

3.9 Verplichte beleidsindicatoren

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 vereist het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dat onderstaande set van verplichte beleidsindicatoren in de programmabegroting wordt opgenomen. https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/besluit-begroting-en-verantwoording--bbv-

Beleidsindicatoren programma Wonen	Eenheid	Periode	Waarde
Omvang huishoudelijk restafval	kg/ inwoner	2021	84
Hernieuwbare elektriciteit	%	2021	13,4%
Gemiddelde WOZ- waarde woningen	€ 1.000	2023	496
Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2022	3,6
Demografische druk	%	2022	82,5
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden		2023	958
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden		2023	1.068

Beleidsindicatoren programma Leven	Eenheid	Periode	Waarde
Functiemenging	%	2022	53,6
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inwoners	2022	192,7
Absoluut verzuim (aantal leerlingen dat niet staat ingeschreven op een school)	Per 1.000 inwoners	2022	3,5
Relatief verzuim (aantal leerlingen dat staat ingeschreven, maar ongeoorloofd afwezig is)	Per 1.000 inwoners	2022	13
Voortijdig schoolverlaters (VO+ MBO)	% leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig (zonder startkwalificatie) het onderwijs verlaat	2022	1,7%
Niet sporters	% niet wekelijkse sporters	2022	38,8%

Beleidsindicatoren programma Meedoen	Eenheid	Periode	Waarde
Banen	aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2022	830,9
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2022	1%
Kinderen in een gezin dat moet leven van een bijstandsuitkering	% kinderen tot 18 jaar	2022	2%
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking	2022	74,3
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2022	148,8
Lopende re-integratievoorzieningen	aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2023	211,3
Jongeren met jeugdhulp	% van jongeren tot 18 jaar	2023	10,2%
Jongeren met jeugdbescherming	% jongeren tot 18 jaar ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar	2023	0,8%

Jongeren met jeugdreclassering	% jongeren van 12 - 23 jaar	2021	0,2%
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Per 10.000 inwoners	2022	550

Beleidsindicatoren programma Besturen	Eenheid	Periode	Waarde
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	2023	8,7
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	2023	7,9
Apparaatskosten	Kosten (€) per inwoner	2023	1.113
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2023	19,7
Overhead	% van totale lasten	2023	10,6
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren van 12-17 jaar	2022	5
Winkeldiefstallen	Aantal per 10.000 inwoners	2023	0,8
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2023	3,0
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2023	0,9
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2023	3,4

3.10 Verbonden partijen

Algemeen

Het takenpakket van gemeenten is groot. Deze taken worden niet altijd door de eigen ambtelijke organisatie van de gemeenten uitgevoerd, maar ook door andere organisaties. In dit kader heeft Vught een relatie met verbonden partijen.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake indien de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Een financieel belang is aan de orde als de gemeente financieel kan worden aangesproken wegens het functioneren van de verbonden partij of wanneer de gemeente geld kan kwijtraken bij een faillissement van een verbonden partij.

Verbonden partijen zijn in toenemende mate van belang voor het realiseren van de doelstellingen van gemeenten en provincies en dus is van belang dat de verbonden partijen financieel gezond zijn en blijven. Immers, met de verbonden partijen worden bestuurlijke en financiële banden onderhouden, met alle risico's van dien.

Hieronder wordt een tabel gepresenteerd met de verbonden partijen onderverdeeld in:
- Gemeenschappelijke regelingen
- Vennootschappen en Coöperaties
- Stichtingen en Verenigingen
- Overige verbonden partijen

Per partij wordt kort de visie en het beleid van de betreffende partij en het bestuurlijk en financiële belang van de gemeente aangegeven.

Over het beleid in algemene zin kan per categorie van verbinding het volgende worden opgemerkt.

Gemeenschappelijke regelingen

Vught participeert in enkele gemeenschappelijke regelingen tussen gemeenten. Daarbij hebben de deelnemende gemeenten een gezamenlijk belang. Het gaat om regionale beleidsontwikkeling en -afstemming, en/of om uitvoerende taken die beter op regionaal niveau georganiseerd kunnen worden.

Stichtingen

Er is een tijd geweest dat de gemeente was vertegenwoordigd in besturen van veel partijen met wie zij een subsidierelatie had. Die lijn is bewust verlaten in het belang van een objectieve opstelling ten opzichte van een dergelijke partij en een ongebonden beoordeling van het maatschappelijk nut ervan. Waar de gemeente nu nog vertegenwoordigd is in stichtingsbesturen gaat het om stichtingen waarin de gemeente bewust een actieve rol wil spelen.

Toelichting op de financiële informatie

Solvabiliteit

De solvabiliteit is een graadmeter voor de mate waarin de verbonden partij met eigen middelen is gefinancierd en daardoor in staat is om ondernemingsrisico's op te vangen. Hoe hoger de solvabiliteit is, des te minder is de verbonden partij afhankelijk van externe vermogensverschaffers. Een gezonde solvabiliteit ligt boven de 20%.

In de opgave verbonden partijen is de solvabiliteit als volgt berekend:
Solvabiliteit = Eigen vermogen/Totaal vermogen (eigen vermogen + vreemd vermogen)

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene en bestemmingsreserves. Het eigen vermogen wordt opgevat als de financiële buffer voor het opvangen van ondernemingsrisico's.

Vreemd vermogen
De voorzieningen, de langlopende en kortlopende schulden en de overlopende passiva.

Totaal vermogen
Het totaal van eigen en vreemd vermogen = balanstotaal.

Stadsgewest 's-Hertogenbosch

Gemeenschappelijke regelingen	
Programma	Besturen
Naam en vestigingsplaats	Stadsgewest ‘s-Hertogenbosch, ‘s-Hertogenbosch
Visie en beleidsvoornemens	Visie Het beheren van voormalige stortplaats Vlagheide tot de overdracht aan de provincie. Beleidsvoornemen Tot de overdracht de resterende activiteiten conform de geldende regelgeving te beheren en daar waar mogelijk initiatieven te ontplooien tot kostenbesparing.
Bestuurlijk en financieel belang	De burgemeester maakt namens de gemeente Vught deel uit van het Algemeen Bestuur. De burgemeester is lid van het dagelijks bestuur met de portefeuille financiën. De burgemeester is bestuurslid Stichting Beheer Registergoederen Stadsgewest ’s-Hertogenbosch en is lid van de bestuursraad nazorgfonds. Begroting 2024 *Bedragen (* € 1.000)* Resultaat voor bestemming: 0 Resultaat na bestemming: 0 Jaarrekening 2022 *Bedragen (* € 1.000)* Eigen vermogen: 01-01-2022: -1.725 31-12-2022: -1.573 Vreemd vermogen: 01-01-2022: 2.685 31-12-2022: 2.581 Solvabiliteit einde jaar: 38%
Bijdrage gemeente	€ 31.200

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Gemeenschappelijke regelingen	
Programma	Besturen
Naam en vestigingsplaats	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord (incl. Meldcentrum), 's-Hertogenbosch
Visie en beleidsvoornemens	Visie Een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder een regionaal bestuur. Door de gecoördineerde aanpak zijn hulpverleningsdiensten beter en gemakkelijker aan te sturen. Beleidsvoornemen De veiligheidsregio wil samen met de hierin samenwerkende diensten bijdragen aan het scheppen van fysieke veiligheid en het uitvoeren van de aan hen opgedragen taken in het belang van de burgers, bedrijven en instellingen van Brabant-Noord
Bestuurlijk en financieel belang	De burgemeester is lid van het Algemeen Bestuur van de regeling en een van de wethouders is de plaatsvervanger. De deelnemende gemeenten dragen voor het GMC en de GHOR, naar rato van het aantal inwoners, de kosten van de regeling, voor zover de kosten niet uit andere middelen worden gedekt. Begroting 2024 *Bedragen (* € 1.000)* Resultaat voor bestemming: -2.267 Resultaat na bestemming: 0 Jaarrekening 2022 *Bedragen (* € 1.000)* Eigen vermogen: 01-01-2022: 13.864 31-12-2022: 15.924 Vreemd vermogen: 01-01-2022: 33.127 31-12-2022: 44.539 Solvabiliteit einde jaar: 26%
Bijdrage gemeente	€ 2.027.330

Werkvoorzieningschap de Dommel (WSD)

Gemeenschappelijke regelingen	
Programma	Meedoen
Naam en vestigingsplaats	Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap De Dommel (WSD), Boxtel
Visie en beleidsvoornemens	Visie Iedereen die wil, kan meedoen in de samenleving, ongeacht afkomst, leeftijd of beperkingen. Beleidsvoornemen Zich inzetten als "breed mensontwikkelbedrijf" van en voor gemeenten.
Bestuurlijk en financieel belang	Een wethouder en een raadslid hebben zitting in het Algemeen Bestuur en een wethouder in het Dagelijks Bestuur. Bijdragen in de algemene bestuurs- en indicatiekosten van de WSD groep en bijdragen in de exploitatie van WSD en Blizo op basis van aantal geplaatste werknemers uit de gemeente. Begroting 2024 *Bedragen (* € 1.000)* Resultaat voor bestemming: 907 Resultaat na bestemming: 1.367 Jaarrekening 2022 *Bedragen (* € 1.000)* Eigen vermogen: 01-01-2022: 29.757 31-12-2022: 29.395 Vreemd vermogen: 01-01-2022: 4.632 31-12-2022: 8.234 Solvabiliteit einde jaar: 78%
Bijdrage gemeente	€ 4.507.248

GGD Hart voor Brabant

Gemeenschappelijke regelingen	
Programma	Meedoen
Naam en vestigingsplaats	Gemeenschappelijke regeling GGD Hart voor Brabant, 's-Hertogenbosch
Visie en beleidsvoornemens	Visie Het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van iedereen, met speciale aandacht voor risicogroepen. Beleidsvoornemen Het belang van preventie neemt toe: voorkomen is beter dan genezen
Bestuurlijk en financieel belang	Wethouder heeft zitting in Algemeen Bestuur. De gemeente is samen met de andere deelnemende gemeenten verantwoordelijk voor de instandhouding van de gemeentelijke gezondheidsdienst. Begroting 2024 *Bedragen (* € 1.000)* Resultaat voor bestemming: -501 Resultaat na bestemming: 0 Jaarrekening 2022 *Bedragen (* € 1.000)* Eigen vermogen: 01-01-2022: 7.749 31-12-2022: 7.376 Vreemd vermogen: 01-01-2022: 23.834 31-12-2022: 20.068 Solvabiliteit einde jaar: 26,88%
Bijdrage gemeente	€ 1.411.291

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

Gemeenschappelijke regelingen	
Programma	Meedoen
Naam en vestigingsplaats	Regionale ambulance-voorziening (RAV) Brabant Midden- West-Noord, 's-Hertogenbosch
Visie en beleidsvoornemens	Visie Voor een goede ambulancezorg is het van belang samen te werken in de vorm van een openbaar lichaam. Deze samenwerking is gericht op een niveau van ambulancezorg waarbij de patiënt centraal staat. Beleidsvoornemen Het leveren van kwalitatief hoogwaardig ambulancezorg, die tijdig ter plaatse is en binnen de taakstellende budgettaire kaders wordt gerealiseerd.
Bestuurlijk en financieel belang	Wethouder heeft zitting in het Algemeen Bestuur. Begroting 2024 *Bedragen (* € 1.000)* Resultaat voor bestemming: 0 Resultaat na bestemming: 92 Jaarrekening 2022 *Bedragen (* € 1.000)* Eigen vermogen: 01-01-2022: 14.180 31-12-2022: 14.293 Vreemd vermogen: 01-01-2022: 32.686 31-12-2022: 29.564 Solvabiliteit einde jaar: 33%
Bijdrage gemeente	€ 0

Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Gemeenschappelijke regelingen	
Programma	Overhead
Naam en vestigingsplaats	Gemeenschappelijke regeling Het Brabants Historisch Informatie Centrum, 's-Hertogenbosch
Visie en beleidsvoornemens	Visie Het BHIC heeft een wettelijke taak en een maatschappelijke opgave. De wettelijke taak bestaat uit het goed, geordend en toegankelijk beheren van de archieven die aan het BHIC zijn overgedragen. Dit alles conform de Archiefwet en de daaruit voortvloeiende richtlijnen. De maatschappelijke opgave is de verbreiding van de kennis van de Brabantse geschiedenis. Deze doelstelling wordt gestuurd door de operationele missie: meer publiek, meer divers publiek, meer tevreden publiek. Beleidsvoornemen Bij de uitvoering van de wettelijke taak zal - naast de reguliere activiteiten - veel aandacht uitgaan naar de verdere ontwikkeling van het e-depot.
Bestuurlijk en financieel belang	De burgemeester maakt namens de gemeente Vught deel uit van het Algemeen Bestuur. De burgemeester neemt als portefeuillehouder deel aan de portefeuillehouders vergadering. Deze is informerend naar het bestuur. Het bestuur bestaat uit drie leden aangewezen door de minister en 3 leden gekozen vanuit de regio. Begroting 2024 *Bedragen (* € 1.000)* Resultaat voor bestemming: -144 Resultaat na bestemming: 0 Jaarrekening 2022 *Bedragen (* € 1.000)* Eigen vermogen: 01-01-2022: 1.444 31-12-2022: 1.576 Vreemd vermogen: 01-01-2022: 4.357 31-12-2022: 4.633 Solvabiliteit einde jaar: 25%
Bijdrage gemeente	€ 115.284

Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Gemeenschappelijke regelingen	
Programma	Wonen
Naam en vestigingsplaats	Omgevingsdienst Brabant Noord, 's-Hertogenbosch
Visie en beleidsvoornemens	Visie De ODBN zorgt voor een schone en veilige leefomgeving, nu en in de toekomst. Beleidsvoornemen Samen met gemeenten en provincie optimaliseren van de uitvoering van de Omgevingswet, zodat Noord (Oost) Brabant zich positioneert tot top regio Agrifood, met de ODBN als het kennis- en expertisecentrum voor landbouw en groene wetgeving.
Bestuurlijk en financieel belang	Wethouder maakt namens de gemeente Vught deel uit van het Algemeen Bestuur. De deelnemende gemeenten dragen een bijdrage per inwoner af en een bijdrage voor het takenpakket op basis van uren. Begroting 2024 *Bedragen (* € 1.000)* Resultaat voor bestemming: -78 Resultaat na bestemming: 35 Jaarrekening 2022 *Bedragen (* € 1.000)* Eigen vermogen: 01-01-2022: 10.127 31-12-2022: 9.040 Vreemd vermogen: 01-01-2022: 11.379 31-12-2022: 10.920 Solvabiliteit einde jaar: 45%
Bijdrage gemeente	€ 543.008

Stichting Bureau Inkoop en aanbesteding Zuidoost Brabant (Bizob)

Gemeenschappelijke regelingen	
Programma	Overhead
Naam en vestigingsplaats	Stichting Bureau Inkoop en Aanbesteding Zuidoost-Brabant (Bizob). Oirschot
Visie en beleidsvoornemens	Visie Door samenwerking de inkoop van gemeenten te professionaliseren. Beleidsvoornemen Door professioneler in te kopen, geld te besparen, kwaliteit van producten, diensten en werken te verbeteren, het beheersen van doorloop- en levertijd, voorkomen van onverwachte budgetoverschrijdingen en integriteit van de gemeentelijke organisatie waarborgen. Hierdoor het vertrouwen van de samenleving vergroten in de manier waarop gemeenschapsgeld wordt besteed.
Bestuurlijk en financieel belang	Een wethouder maakt deel uit van het bestuur namens de gemeente. Begroting 2024 *Bedragen (* € 1.000)* Resultaat voor bestemming: 0 Resultaat na bestemming: 0 Jaarrekening 2022 *Bedragen (* € 1.000)* Eigen vermogen: 01-01-2022: 1.405 31-12-2022: 977 Vreemd Vermogen: 01-01-2022: 1.140 31-12-2022: 1.209 Solvabiliteit einde jaar: 45%
Bijdrage gemeente	€ 182.979

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Gemeenschappelijke regelingen	
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Naam en vestigingsplaats	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Den Haag
Visie en beleidsvoornemens	Visie BNG bank is de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Beleidsvoornemen Het behoud van een substantieel marktaandeel in de Nederlandse publieke sector en het semipublieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor aandeelhouders.
Bestuurlijk en financieel belang	De gemeente is aandeelhouder en heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op deze aandelen. De gemeente bezit 15.795 aandelen met een nominale waarde van € 2,50 per aandeel. Afhankelijk van de winstgevendheid van de BNG wordt aan de aandeelhouders jaarlijks dividend uitgekeerd. Begroting 2024 *Bedragen (* € 1.000)* Resultaat voor bestemming: n.v.t. Resultaat na bestemming: n.v.t. Jaarrekening 2022 *Bedragen (* € 1.000)* Eigen vermogen: 01-01-2022: 5.062.000 31-12-2022: 4.615.000 Vreemd vermogen: 01-01-2022: 143.995.000 31-12-2022: 107.459.000 Solvabiliteit einde jaar: 4%
Bijdrage gemeente	N.v.t.

Stichting Agrifood Capital

Gemeenschappelijke regelingen	
Programma	Leven
Naam en vestigingsplaats	Stichting Agrifood Capital en Agrifood Capital BV, 's-Hertogenbosch
Visie en beleidsvoornemens	Visie Door samenwerking in de regio laten excelleren op het gebied van Agri en Food. Beleidsvoornemen De regio tot een competitieve regio te ontwikkelen met een excellente arbeidsmarkt, sterke bedrijvigheid, betekenisvolle innovaties en een goed woon, werk en leefklimaat.
Bestuurlijk en financieel belang	Burgemeester maakt deel uit van de Bestuurlijke Regiegroep. Begroting 2024 *Bedragen (* € 1.000)* Resultaat voor bestemming: 0 Resultaat na bestemming: 0 Jaarrekening 2022 *Bedragen (* € 1.000)* Eigen vermogen: 01-01-2022: 298 31-12-2022: 370 Vreemd vermogen: 01-01-2022: 3.208 31-12-2022: 3.581 Solvabiliteit einde jaar: 8%
Bijdrage gemeente	€ 95.348

Vereniging van Eigenaars Prins Hendrik

Gemeenschappelijke regelingen	
Programma	Leven
Naam en vestigingsplaats	Vereniging van Eigenaars Atletiekcomplex "Prins Hendrik", Vught
Visie en beleidsvoornemens	Visie Het voor de langere termijn beheren van het gebouw en de grond en het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de eigenaars. Beleidsvoornemen Het zo doelmatig mogelijk in standhouden van het gebouw op de atletiekaccommodatie.
Bestuurlijk en financieel belang	Deze VvE is in 2012 opgericht. De gemeente heeft 1/3 deel van de stemmen in de VvE. Middels het onderbrengen van het gebouw op de atletiekaccommodatie in een Vereniging van Eigenaren wordt het belang van de instandhouding gedeeld met de andere eigenaren. Er zijn geen begrotingen en jaarrekeningen van de Vereniging beschikbaar.
Bijdrage gemeente	€ 24.752

Afkortingenlijst

ABZ	(Stichting) Anders Bezig Zijn
AFC	Agrifood Capital
AFM	Autoriteit Financiële Markten
AMT	Algemeen Management Team
Awb	Algemene wet bestuursrecht
BABW	Besluit Administratieve Bepalingen inzake het Wegverkeer
BAG	Basisregistratie adressen en gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BDU	Brede doeluitkering
BDUR	Brede doeluitkering rampenbestrijding
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
BIE	Bouwgronden in exploitatie
BIS	tier de verhouding tussen eigen vermogen en de niet-risicovrije kredietverlening
BLIZO	(onderdeel WSD-groep) leerwerkbedrijf vnl. voor visueel en auditief beperkte mensen
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOR	Beheer Openbare Ruimte
BRP	Basis Registratie Personen
Bs	Basisschool
BTW	BTW-compensatiefonds
BUIG	Wet Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten
Burap	Bestuursrapportage
BV	Besloten Vennootschap
B&W	Het college van Burgemeester en Wethouders
BWV	Bovenwijkse voorzieningen
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
Dzd	Duizend
EHBO	Eerste Hulp Bij Ongelukken
EMU	Economische en Monetaire Unie
Fte	Formatieplaats
GFT	Groenten- Fruit- en Tuinafval
GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen
GKB	Gemeentelijke kredietbank
GMC	Gemeenschappelijk Meldcentrum Brabant-Noord
Grex	Grondexploitatieraming
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
HHT	Huishoudelijke Hulp Toelage
Hr	Human Resources
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
iDOP	integraal Dorpsontwikkelingsplan
IEGG	in exploitatie genomen gronden
IHP	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs
IKB	Individueel keuze budget
IKC	Integraal Kindcentrum

I&M	Ministerie van -: Infrastuctuur en Milieu
JC	Jongerencentrum
LDEC	Lokale Duurzame Energie Coöperaties
MER	Milieu Effect Rapportage
MJPG	Meerjarenprogramma Geluidsanering
MKB	Midden en Klein Bedrijf
MOR	Meerjarenuitvoeringsprogramma Openbare Ruimte
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
NV	Naamloze Vennootschap
ODBN	Omgevings Dienst Brabant Noord
OKE	Ontwikkelkansen door kwaliteit en educatie
OLP	Onderwijs Leerpakket
OM	Openbaar Ministerie
OTB	Ontwerp Tracé Besluit
OV	Openbaar vervoer / Openbare Verlichting
OW	Onderwijs
OZB	Onroerende Zaak Belasting
P&C	Planning en Control
PGB	Persoons gebonden budget
PHS	Programma Hoogfrequent Spoor
P&O	Personeel en Oragnisatie
Pro	Praktijk Onderwijs
RAV	Regionaal Ambulance Vervoer
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
RVV	Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens
SCC	Sociaal Cultureel Centrum
SHP	Stadhouderspark
SHV	Schuldhulpverlening
TB	Tracé Besluit
u/g	uitgeleende gelden
UVP	Uitvoeringsplan
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
VET	Vughtse Energie Transitie
vGRP	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan
VHROSV	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing
V-N	Vught Noord
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VpB	Vennootschapsbelasting
VRI	bij onderwijs Glorieuxlaan
Vrz	Voorzieningen
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VTH	Vergunningen, Toezicht en handhaving
Vve	Voor- en vroegschoolse educatie
VVP	Verkeers- en Vervoersplan
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WAS	Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen
Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
WION	Wet Informatie uitwisseling Ondergrondse Netten

Wkpb	Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen
WK-weg	Wolfskamerweg
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WSD	Werkvoorzieningschap de Dommel
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WVA	Wet verbetering arbeidsmarktpositie alleenstaande ouders